

VIERENDERTIGSTE HOOFDSTUK

EXODUS 34 : 1 – 35

De Leer van de Naastenliefde en van het Geloof.

10591. De mens is zo geschapen, dat hij ten aanzien van zijn innerlijk niet kan sterven; want hij kan in God geloven en eveneens God liefhebben en dus kan hij worden verbonden met God door het geloof en de liefde; en verbonden worden met God is leven tot in het eeuwige.

10592. Dit innerlijke is bij elk mens die geboren wordt; het is zijn uiterlijke waardoor hij dingen ten uitvoer brengt die van het geloof en de liefde zijn, dus die van het innerlijke zijn. Het innerlijke is dat wat de ziel wordt genoemd en het uiterlijke is dat wat het lichaam wordt genoemd.

10593. Het uiterlijke, dat de mens in de wereld ronddraagt, is aangepast aan de nutten in de wereld; het is dit uiterlijke of uitwendige dat wordt afgeworpen wanneer de mens sterft; maar het uiterlijke dat is aangepast aan de nutten in het andere leven, sterft niet; dit uiterlijke, samen met het innerlijke wordt de geest genoemd; een goede geest en een engel, indien de mens in de wereld goed is geweest en een boze geest, indien de mens in de wereld boos is geweest.

10594. De geest van de mens verschijnt in het andere leven in de menselijke vorm, geheel en al zoals in de wereld; hij verheugt zich ook in het vermogen van: zien, horen, spreken en voelen, zoals in de wereld; in één woord, hij is een mens ten aanzien van alle en de afzonderlijke dingen, uitgezonderd dit, dat hij niet is omgeven met dat grove lichaam waarmee hij in de wereld was omgeven; dit laat hij achter wanneer hij sterft en hij neemt het ook nooit weer op.

10595. Het is deze voortzetting van het leven, die wordt verstaan onder de wederopstanding. Dat de mensen geloven dat zij niet eerder zullen wederopstaan dan bij het laatste gericht, wanneer ook al het zichtbare van de wereld zal vergaan, is omdat zij het Woord niet hebben verstaan en omdat de zinlijke mens het eigenlijke leven zelf in het lichaam stellen en omdat zij geloven dat het met de mens gedaan zou zijn, indien het niet zou herleven.

10596. Het leven van de mens na de dood, is het leven van zijn liefde en van zijn geloof; hoedanig de liefde is geweest die hij heeft gehad en hoedanig het geloof is geweest, toen hij in de wereld leefde, zodanig leven wacht hem tot in het eeuwige.

Het leven van de hel hebben degenen die zichzelf en de wereld boven alle dingen hebben liefgehad en het leven van de hemel hebben zij die God boven alle dingen hebben liefgehad en de naaste zoals zichzelf.

Dezen zijn het die het geloof hebben, die anderen zijn degenen die het geloof niet hebben.

Het leven van de hemel is dat wat het eeuwige leven wordt genoemd en het leven van de hel is dat wat de geestelijke dood wordt genoemd.

10597. Dat de mens na de dood leeft, leert het Woord, zoals dat God niet is een God van doden, maar van levenden, (Mattheüs 22:31,32).

Dat Lazarus na de dood in de hemel werd geheven, de rijke echter in de hel werd geworpen, (Lukas 16:22,23) en verder.

Dat Abraham, Izaäk en Jakob daar zijn, (Mattheüs 8:11; 22:31,32; Lukas 16:23-25,29).

Dat Jezus tot de rover heeft gezegd: Heden zult gij met Mij zijn in het paradijs, (Lukas 23:43) en elders.

EXODUS 34 : 1 – 35

- 1. En Jehovah zei tot Mozes: Houw uw twee tafelen van stenen, volgens de vorige en schrijven zal Ik op de tafelen de woorden die op de vorige tafelen waren, die gij gebroken hebt.*
- 2. En wees bereid tot de morgen en gij zult opklimmen in de morgenstond tot de berg Sinai en gij zult Mij daar staan op het hoofd van de berg.*
- 3. En niet wie ook zal opklimmen met u en ook niet wie ook zal worden gezien in de ganse berg, ook de kudde van kleinvee en de kudde van grootvee zullen niet weiden tegenover deze berg.*
- 4. En hij hieuw twee tafelen van stenen volgens de vorige en des morgens stond Mozes op in de morgenstond en hij klom op tot de berg Sinai, gelijk als Jehovah hem gebod en hij nam in zijn hand twee tafelen van stenen.*
- 5. En Jehovah daalde neer in de wolk en Hij stond met hem daar en hij riep de Naam van Jehovah aan.*
- 6. En Jehovah ging voorbij over zijn aangezichten en hij riep aan: Jehovah, Jehovah, God barmhartig en genadig, lankmoedig tot toorns en groot in goedheid en waarheid.*
- 7. Bewarende goedheid tot de duizenden, dragende ongerechtigheid en overtreding en zonde en al kwijscheldende zal Hij niet kwijschelden; bezoekende de ongerechtigheid van de vaders op de zonen en op de zonen der zonen, op de derden en op de vierden.*
- 8. En Mozes haastte en hij boog zich tot de aarde en hij aanbad.*
- 9. En hij zei: Indien ik, ik bid U, genade heb gevonden in Uw ogen, Heer, laat gaan, ik bid U, de Heer in het midden van ons; omdat een volk hard van nek dit; en wees goedgunstig jegens onze ongerechtigheid en jegens onze zonde en Uw erfenis maak ons.*
- 10. En Hij zei: Zie, Ik ben makende een verbond, vóór al uw volk zal Ik doen wonderbaarlijke dingen, die niet geschapen zijn in de gehele aarde en in alle natiën; en zien zal al het volk, in welks midden gij zijt, het werk van Jehovah, dat dit wonderbaarlijk is wat Ik doende ben met u.*
- 11. Onderhoud voor u dat wat Ik u heden gebied; zie, Ik ben uitdrijvende van uw aangezichten de Amoriet en de Kanaäniet en de Hethiet en de Fereziet en de Heviet en de Jebusiet.*
- 12. Wacht u, dat gij niet misschien een verbond maakt met de bewoner des lands op hetwelk gij komt, opdat het niet misschien zal worden tot een strik in het midden van u.*
- 13. En daarom zult gijlieden hun altaren omkeren en hun opgerichte tekenen zult gij verbreken en zijn bossen zult gij afhouden.*
- 14. En daarom zult gij u niet neerbuigen voor een andere god, want Jehovah IJveraar Zijn Naam, een God IJveraar Hij.*
- 15. Opdat gij niet misschien een verbond maakt met de bewoner des lands en zij hoereren achter hun goden en zij slachtofferen aan hun goden en hij u roept en gij eet van zijn slachtoffer.*
- 16. En gij neemt van zijn dochters voor uw zonen en zijn dochters hoereren achter haar goden en doen hoereren uw zonen achter haar goden.*

17. Gegoten goden zult gij u niet maken.
18. Het feest der ongezuurde dingen zult gij houden; zeven dagen zult gij eten ongezuurde dingen, die Ik u geboden heb, te gezetter tijd van de maand Abib, omdat gij in de maand Abib zijt uitgegaan uit Egypte.
19. Alle opening van de baarmoeder is Mijne en al uw vee zult gij geven het manlijke, de opening van de os en van het kleinvee.
20. En de opening van de ezel zult gij lossen met een stuk kleinvee en indien gij het niet zult hebben gelost, zult gij haar onthalzen. Elke eerstgeborene van uw zonen zult gij lossen en Mijn aangezichten zullen niet ledig worden gezien.
21. Zes dagen zult gij werken en op de zevende dag zult gij rusten; bij het ploegen en bij het oogsten zult gij rusten.
22. En het feest der weken zult gij maken van de eerstelingen van de tarweoogst en het feest der inzameling van de wenteling des jaars.
23. Driemaal in het jaar zal worden gezien al uw manlijke tot de aangezichten van de Heer Jehovah, de God van Israël.
24. Omdat Ik uitdrijf de natiën van uw aangezichten en Ik zal doen verwijderen uw grens; en niet zal wie ook uw land begeren in uw opklimmen om te zien de aangezichten van Jehovah uw God driemaal in het jaar.
25. Gij zult niet slachten op het gedesemde het bloed van Mijn slachtoffer; en niet zal vernachten tot de morgen het slachtoffer van het feest Pesach.
26. Het eerste der eerstelingen van uw grond zult gij brengen in het huis van Jehovah uw God. Niet zult gij koken een bokje in de melk van zijn moeder.
27. En Jehovah zei tot Mozes: Schrijf u die woorden, omdat Ik op de mond van die woorden sluit met u een verbond en met Israël.
28. En hij was daar met Jehovah veertig dagen en veertig nachten; brood at hij niet en water dronk hij niet; en hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden.
29. En het was in het neerdalen van Mozes van de berg Sinai en de twee tafelen der getuigenis waren in de hand van Mozes in zijn neerdalen van de berg en Mozes wist niet dat de huid van zijn aangezichten glinsterde in zijn spreken met Hem.
30. En Aharon zag en alle zonen Israëls, Mozes, en zie, de huid van zijn aangezichten glinsterde en zij vreesden van toe te treden tot hem.
31. En Mozes riep tot hen en zij keerden weder tot hem, Aharon en alle vorsten in de gemeente en Mozes sprak tot hen.
32. En daarna traden toe alle zonen Israëls en hij gebood hun alle dingen die Jehovah gesproken had met hem op de berg Sinai.
33. En Mozes voleindigde van te spreken met hen en hij gaf op zijn aangezichten een sluier.
34. En in het binnentreden van Mozes vóór Jehovah om te spreken met Hem, verwijderde hij de sluier tot aan zijn uitgaan; en hij ging uit en hij sprak tot de zonen Israëls dat wat geboden was.
35. En de zonen Israëls zagen de aangezichten van Mozes, dat de huid der aangezichten van Mozes glinsterde en Mozes legde de sluier terug op zijn aangezichten tot aan zijn binnentreden om te spreken met Hem.

INHOUD

10598. In dit hoofdstuk wordt gehandeld in de innerlijke zin over de te stichten Kerk bij de Israëlitische natie; maar omdat zij zodanig was, dat zij het Goddelijke niet kon opnemen vanuit het innerlijke, werd die natie aangenomen, opdat daar het uitbeeldende van de Kerk zou zijn en niet de werkelijke Kerk; over deze zaak wordt gehandeld van vers 1 tot en met 9.

10599. Daarna wordt gehandeld in de innerlijke zin over de voornaamste dingen van de Kerk, die beslist in acht moesten worden genomen, opdat zij de Kerk zouden uitbeelden, waarover vers 10 tot en met 28.

10600. Tenslotte wordt er gehandeld over de doorschijnendheid van het Goddelijk Innerlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, door het uiterlijke ervan heen, maar niet voor die natie.

Dit wordt aangeduid met de schittering van de huid van het aangezicht van Mozes en met de afscherming door een sluier wanneer hij met het volk sprak, waarover vers 29 tot het einde.

DE INNERLIJKE ZIN

10601. vers 1-9. *En Jehovah zei tot Mozes: Houw uw twee tafelen van stenen, volgens de vorige en schrijven zal Ik op de tafelen de woorden die op de vorige tafelen waren, die gij gebroken hebt. En wees bereid tot de morgen en gij zult opklimmen in de morgenstond tot de berg Sinai en gij zult Mij daar staan op het hoofd van de berg. En niet wie ook zal opklimmen met u en ook niet wie ook zal worden gezien in de ganse berg, ook de kudde van kleinvee en de kudde van grootvee zullen niet weiden tegenover deze berg. En hij hieuw twee tafelen van stenen volgens de vorige en des morgens stond Mozes op in de morgenstond en hij klom op tot de berg Sinai, gelijk als Jehovah hem gebod en hij nam in zijn hand twee tafelen van stenen. En Jehovah daalde neer in de wolk en Hij stond met hem daar en hij riep de Naam van Jehovah aan. En Jehovah ging voorbij over zijn aangezichten en hij riep aan: Jehovah, Jehovah, God barmhartig en genadig, lankmoedig tot toorns en groot in goedheid en waarheid. Bewarende goedheid tot de duizenden, dragende ongerechtigheid en overtreding en zonde en al kwijscheldende zal Hij niet kwijschelden; bezoekende de ongerechtigheid van de vaderen op de zonen en op de zonen der zonen, op de derden en op de vierden. En Mozes haastte en hij boog zich tot de aarde en hij aanbad. En hij zei: Indien ik, ik bid U, genade heb gevonden in Uw ogen, Heer, laat gaan, ik bid U, de Heer in het midden van ons; omdat een volk hard van nek dit; en wees goedgunstig jegens onze ongerechtigheid en jegens onze zonde en Uw erfenis maak ons.*

En Jehovah zei tot Mozes, betekent het besluit ten aanzien van de Israëlitische natie; houw u twee tafelen van stenen, volgens de vorige, betekent het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, zodanig als het was vanwege die natie; en schrijven zal Ik op de tafelen de woorden die op de vorige tafelen waren, die gij gebroken hebt, betekent de innerlijke Goddelijke hemelse en geestelijke dingen ervan, ook in de uiterlijke dingen; en wees bereid tot de morgen en gij zult opklimmen [in de morgenstond] tot de berg Sinai, betekent het nieuwe opkomen van de onthulling van het Goddelijk Ware; en gij zult Mij daar staan op het hoofd van de berg, betekent vanuit de binnenste hemel, waar de Goddelijke Liefde is; en niet wie ook zal opklimmen met u, betekent dat de Israëlitische natie niet in het Goddelijk Ware kan zijn; en ook niet wie ook zal worden gezien in de ganse berg, betekent dat zij geheel en al ervan verwijderd is, dus erbuiten; ook de kudde van kleinvee en de kudde van grootvee zullen niet weiden tegenover deze berg, betekent dat zij ook niet konden worden onderricht ten aanzien van het innerlijk en het uiterlijk goede van de Kerk, van de eredienst en van het Woord; en hij hieuw twee tafelen van stenen volgens de vorige, betekent

het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, zodanig als het was vanwege de Israëlitische natie; en des morgens stond Mozes op in de morgenstond en hij klom op tot de berg Sinaï, betekent het nieuwe opkomen van de onthulling van het Goddelijk Ware; gelijk als Jehovah hem gebod, betekent dat het gebeurde omdat zij daarop stonden; en hij nam in zijn hand twee tafelen van stenen, betekent het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, zodanig als het was vanwege de Israëlitische natie; en Jehovah daalde neer in de wolk en Hij stond met hem daar, betekent het uiterlijke van het Woord waarin het Goddelijke is; en hij riep de Naam van Jehovah aan, betekent de eredienst van de Heer vanuit de waarheden en de goedheden van het geloof en van de liefde; en Jehovah ging voorbij over zijn aangezichten, betekent de innerlijke Goddelijke dingen over de uiterlijke; en hij riep aan: Jehovah, Jehovah, God barmhartig en genadig, betekent het Goddelijke Zelf, het Goddelijk Menselijke en het Goddelijk Voortgaande, waaruit al het goede is; lankmoedig tot toorns, betekent de Goddelijke goedertierenheid; en groot in goedheid en waarheid, betekent dat Hij het Goede Zelf en het Ware Zelf is; bewarende goedheid tot de duizenden, betekent tot in het eeuwige; dragende ongerechtigheid, overtreding en zonde, betekent de verwijdering van het boze en van het valse ervan, zodat het niet verschijnt; en al kwijtscheldende zal Hij niet kwijtschelden, betekent de verdraagzaamheid tot aan de voleinding toe; bezoekende de ongerechtigheid der vaders op de zonen en op de zonen der zonen, betekent de verwerping en de verdoemenis van de boosheden en de valsheden daaruit in een lange reeks; op de derde en op de vierde, betekent van de valsheden en van de boosheden daaruit; en Mozes haastte en hij boog zich tot de aarde en hij aanbad, betekent toen de opneming vanuit de invloeiing in het uiterlijke en de eredienst vanuit de vernedering; en hij zei: Indien ik, ik bid u, genade heb gevonden in Uw ogen, Heer, betekent omdat zo'n uiterlijke was aangenomen; laat gaan, ik bid U, de Heer in het midden van ons, betekent opdat het Goddelijke van binnen daarin zal zijn; omdat een volk hard van nek dit, betekent hoewel de Israëlitische natie niet het Goddelijke opneemt vanuit het innerlijke; en wees goedgunstig jegens onze ongerechtigheid en jegens onze zonde, betekent opdat worden verwijderd hun innerlijke dingen die wemelen van valsheden en boosheden; en Uw erfenis maak ons, betekent opdat toch de Kerk daar zal zijn.

10602. En Jehovah zei tot Mozes; dat dit betekent het besluit ten aanzien van de Israëlitische natie, staat vast uit de betekenis van zeggen, wanneer dit van Jehovah tot Mozes plaatsvindt, namelijk het antwoord, hier echter het besluit, aangezien 'Hij zei' de volgende dingen in zich sluit, omdat het die dingen zijn die Hij zei, of die werden gezegd; hier dus wordt met Hij zei aangeduid het besluit ten aanzien van de Israëlitische natie, waarover is gehandeld in beide voorgaande hoofdstukken; het besluit is dit, dat de Kerk weliswaar bij haar zou worden ingesteld en dat het Woord bij haar zou worden geschreven, maar dat zij alleen in de uiterlijke dingen zouden zijn en in het geheel niet in het innerlijke.

In de uiterlijke dingen en niet in de innerlijke zijn, is de uiterlijkheden als heilige dingen vereren, zonder de erkenning van de Heer en zonder de liefde tot God ter wille van God, maar ter wille van zichzelf, wat is zichzelf liefhebben en niet God; ja zelfs, is het zich van God afkeren en zich niet tot God toekeren.

Maar omdat zij in een uiterlijk heilige konden zijn ter wille van zich en dit op wonderbaarlijke wijze konden worden verkeerd in het uiterlijk heilige ter wille van God door de geesten bij hen en van dezen door de engelen kon worden opgenomen en zo opgeheven in het innerlijk heilige, werd daarom die natie toch aangenomen, zie hierover de nrs. 10500, 10570.

Dit is het besluit dat in dit hoofdstuk is bevat, dus dat wat wordt aangeduid met Jehovah zei tot Mozes.

10603. Houw u twee tafelen van stenen, volgens de vorige; dat dit betekent het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, zodanig als het was vanwege die natie, staat vast uit de betekenis van de tafelen van stenen, te weten het uiterlijke van het Woord, nrs. 10453, 10461.

Het uiterlijke van het Woord is de letterlijke zin ervan; dat het ook het uiterlijke van de Kerk en van de eredienst is, komt omdat de Kerk is vanuit het Woord en eveneens de eredienst. Al het ware immers dat van het geloof is en al het goede dat van de liefde is, die de Kerk en eveneens de eredienst maken, zullen vanuit het Woord zijn; vandaar is, omdat in het Woord het uiterlijke en het innerlijke is, ook in de Kerk en in de eredienst het uiterlijke en het innerlijke; en uit de betekenis van die houwen, wanneer dit door Mozes plaatsvindt, dus het uiterlijke zodanig maken vanwege die natie, waarover hierna; en uit de betekenis van volgens de vorige, namelijk in nabootsing; de vorige immers waren door Jehovah gemaakt, deze echter door Mozes.

Dat de vorige, die door Jehovah waren gemaakt, door Mozes waren gebroken, toen hij de eredienst van het gouden kalf voor Jehovah door die natie zag, was vanuit de voorzienigheid, aangezien het uiterlijke van het Woord, dat wordt aangeduid met de twee tafelen van stenen, niet zodanig bij die natie kon worden geschreven, die in haar hart louter afgodisch was. Vandaar is het, dat de vorige tafelen waren gebroken en nu aan Mozes werd gezegd dat hij andere zou houwen in nabootsing van de vorige.

Er werd gezegd in nabootsing, omdat de innerlijke zin bleef aanhouden en de uiterlijke zin werd veranderd.

De innerlijke zin wordt daarmee aangeduid dat Jehovah op deze tafelen dezelfde woorden heeft geschreven die op de vorige stonden.

Opdat deze zaak zal worden verduidelijkt, is het geoorloofd hier uiteen te zetten hoe de uiterlijke zin of de letterlijke zin vanwege die natie wed veranderd.

Vanwege die natie werden de altaren, de brandoffers, de slachtoffers, de spijsoffers en de drankoffers bevolen en daarom worden die in het Woord, zowel in de historische als de profetische teksten, vermeld als de heiligste dingen van de eredienst, terwijl zij toch slechts waren toegestaan, omdat zij voor het eerst door Eber waren ingesteld en volslagen onbekend waren in de uitbeeldende Oude Kerk, zie hierover de nrs. 1128, 2180, 2818.

Vanwege die natie is het ook gebeurd, dat de Goddelijke eredienst alleen in Jeruzalem was en dat daarom die stad voor heilig werd gehouden en eveneens heilig werd genoemd, zowel in het historische als het profetische Woord.

De oorzaak hiervan was dat die natie in haar hart afgodisch was en dat daarom eenieder, indien zij niet alleen tot die stad op de afzonderlijke feesten waren samengekomen, in zijn plaats de een of andere god van de heidenen en een gesneden of gegoten beeld zou hebben vereerd.

Vanwege die natie was het ook verboden, de heilige eredienst te houden op bergen en in bossen, zoals de Ouden; dit is gebeurd opdat zij daar geen afgoden zouden zetten en de bomen zelf vereren.

Vanwege die natie was het ook toegelaten, verscheidene vrouwen als echtgenoten te trouwen, wat volstrekt onbekend was in de oude tijden; en eveneens die vrouwen-echtgenoten heen te zenden om verschillende redenen.

Vandaar werden wetten uitgevaardigd ten aanzien van zulke huwelijken en echtscheidingen, die anders niet het uiterlijke van het Woord zouden zijn binnengetreden; daarom wordt dit uiterlijke door de Heer dat van Mozes genoemd, en *'toegestaan vanwege de hardheid van hun harten'*, (Mattheüs 19:8).

Vanwege die natie wordt zo vaak Jakob vermeld en eveneens de twaalf zonen Israëls, als de alleen uitverkorenen en erfgenamen, zoals in (Openbaring 7:4-8), en elders, hoewel zij

zodanig waren als zij worden beschreven in het gezang van Mozes, (Deuteronomium 32:15-43) en eveneens bij de profeten hier en daar en door de Heer Zelf.

Behalve andere dingen, ten gevolge waarvan het uiterlijke van het Woord is vanwege die natie.

Het is dit uiterlijke, dat wordt aangeduid met de twee door Mozes gehouwen tafelen.

Dat toch in dat uiterlijke het Goddelijk Innerlijke niet veranderd is, wordt daarmee aangeduid dat Jehovah op deze tafelen dezelfde woorden heeft geschreven die op de vorige tafelen stonden.

10604. En schrijven zal Ik op de tafelen de woorden die op de vorige tafelen waren, die gij gebroken hebt; dat dit betekent de innerlijke Goddelijk hemelse en geestelijke dingen ervan ook in die uiterlijke dingen, staat vast uit de betekenis van deze tafelen, namelijk de uiterlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, nr. 10603; en uit de betekenis van de woorden die Jehovah daarop schreef, te weten de Goddelijke innerlijke dingen, dus de dingen die van de innerlijke zin zijn, nrs. 10453, 10461.

Deze dingen worden, omdat die zijn in de hemel vóór de engelen en in het licht daar verschijnen, hemelse en geestelijke dingen genoemd.

De hemelse dingen daar zijn die, die van de liefde zijn en de geestelijke dingen zijn die, die van het geloof vanuit de liefde zijn, waaruit blijkt dat met ‘schrijven zal Ik op de tafelen de woorden die op de vorige tafelen waren, die gij gebroken hebt’, wordt aangeduid dat de innerlijke Goddelijke hemelse en geestelijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, ook in deze uiterlijke dingen zijn.

Hoe het hiermee is gesteld, zie men wat hierover in het voorgaande artikel is getoond.

Omdat men heden ten dage volstrekt niet weet dat er in het Woord een innerlijke zin is, ja zelfs niet wat de innerlijke zin van het Woord is, zal nog in het kort daarover worden gesproken.

De denkbeelden van de engelen zijn niet natuurlijk, zodanig als de denkbeelden van de mens zijn, maar die zijn geestelijk.

Hoedanig echter hun geestelijke ideeën zijn, kan bezwaarlijk door de mens worden begrepen, dan alleen door het innerlijk denken en bespiegelen over de aanvangen van zijn denken en dat deze zonder de woorden van de spraak zijn, is hieruit bekend, dat zij zodanig zijn, dat de mens in één ogenblik meer dingen kan begrijpen, dan hij door spreken binnen enige tijd kan uitdrukken; deze denkbeelden zijn van zijn geest.

Maar de denkbeelden die de mens begrijpt en die in woorden vallen, zijn natuurlijk en die worden door de geleerden stoffelijk genoemd; de eerstgenoemde echter of de innerlijke, worden geestelijk genoemd en door de geleerden onstoffelijk; in deze ideeën komt de mens na de dood, wanneer hij een geest wordt en door deze ideeën onderhoudt hij zich met andere geesten.

Er is tussen de eerstgenoemde en de laatstgenoemde denkbeelden een overeenstemming en door die overeenstemming worden deze in de andere, ofwel de geestelijke in de natuurlijke verkeer, wanneer de mens spreekt.

Dit weet de mens niet, omdat hij daarover niet nadenkt en daarover nadenken kunnen geen anderen dan zij die innerlijk denken, dat wil zeggen, die in hun geest, los van het lichaam denken; de zinlijke mens kan dit in het geheel niet.

Omdat er nu een overeenstemming is tussen het geestelijke en het natuurlijke denken en omdat de engelen in het geestelijk denken zijn, doervatten de engelen geestelijk dat wat de mens natuurlijk doervat en dit in één ogenblik zonder enige bespiegeling over het verschil; dit vindt vooral plaats wanneer de mens het Woord leest of wanneer hij vanuit het Woord denkt; want het Woord is zo geschreven dat er een overeenstemming is in alle en de afzonderlijke dingen, zoals bijvoorbeeld wanneer de mens deze woorden leest bij Mattheüs: *‘Na de verdrukking van die dagen zal de Zon worden verduisterd en de Maan zal haar*

schijnsel niet geven en de Sterren zullen van de hemel vallen en de krachten der hemelen zullen worden bewogen; dan zal het teken van de Zoon des Mensen verschijnen en dan zullen alle stammen der aarde weeklagen; en zij zullen de Zoon des Mensen zien, komende in de wolken des hemels met kracht en heerlijkheid.’, (Mattheüs 24:29,30).

Deze woorden worden de engelen heel anders gewaar dan de mens; door de Zon die zal worden verduisterd worden zij niet de zon gewaar, maar de liefde tot de Heer; door de Maan worden zij niet de maan gewaar, maar het geloof in de Heer; door de Sterren niet de sterren, maar de erkentissen van het goede en het ware; door de Zoon des Mensen worden zij de Heer gewaar ten aanzien van het Goddelijk Ware; door de stammen der aarde alle waarheden van de Kerk; door de wolken van de hemel worden zij het Woord gewaar in de letterlijke zin; en door de kracht en de heerlijkheid het Woord in de innerlijke zin.

In dit inzicht in die woorden komen de engelen in één ogenblik vanuit de overeenstemming, wanneer de mens die woorden leest; ook weten zij niet, dat de mens denkt over de zon, over de maan, over de sterren, over de wolken van de hemel en over de overige dingen.

De oorzaak hiervan is dat de engelen in de geestelijke idee zijn en de geestelijke idee zodanig is, dat de dingen die van de natuur zijn, worden verkeerd in dingen van het hemels licht, dat het Goddelijk Ware uit de Heer is.

Dat de engelen het Woord op die wijze doorvatten, wanneer de mens het leest, is eveneens omdat de engelen bij de mensen zijn en in diens aandoeningen wonen en omdat de mens ten aanzien van zijn geest in het gezelschap met de geesten is en ten aanzien van het innerlijk denken, dat geestelijk is, met de engelen van de hemel.

Daarvandaan ook heeft de mens het vermogen van denken.

Deze dingen zijn gezegd, opdat men zal weten, wat de innerlijke zin van het Woord is of wat de innerlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst zijn, die de hemelse en de geestelijke dingen worden genoemd.

10605. En wees bereid tot de morgen en gij zult opklimmen [in de morgenstond] tot de berg Sinaï; dat dit het nieuwe opkomen van de onthulling van het Goddelijk Ware betekent, staat vast uit de betekenis van de morgen, te weten de opkomende staat of het opkomen, hier het nieuwe opkomen, waarover hierna; en uit de betekenis van de berg Sinaï, namelijk de hemel, waarvandaan het Goddelijk Ware is, dus waarvandaan de onthulling is, nrs. 8805, 8931, 9420.

Dat de morgen de opkomende staat is, of het opkomen, is omdat alle tijden staten betekenen, de oorzaak hiervan is dat in de hemel niet wordt gedacht over de tijd, maar alleen over de veranderingen van staat ten aanzien van de aandoeningen en het denken daaruit en dat de veranderingen van staat daar, zich gedragen als de tijden van de dag, dus de morgen, de middag, de avond en de nacht en het is de morgen waaruit zij inzetten.

Men kan zich verwonderen, dat er in de hemel geen tijden zijn, terwijl zij daar toch onder elkaar leven zoals de mensen in de wereld, met het verschil evenwel ten aanzien van het inzicht, de wijsheid en de gelukzaligheid; maar de oorzaak hiervan is dat het licht daar, dat uit de Zon is, die de Heer is, niet de dagelijkse beurtwisselingen ondergaat zoals het licht uit de zon in de wereld, maar wordt gevarieerd volgens de staten van de liefde en van het geloof bij de engelen.

Deze staten ondergaan beurtwisselingen, zoals de staten van de warmte, van het licht en van de schaduw elke dag op de aardbol; dat dit zo is, heeft als oorzaak dat het Licht daar uit de Zon, die de Heer is, het Goddelijk Ware is en dat de Warmte uit de Zon de Liefde is; hierdoor worden de engelen aangedaan, zoals de mensen door de staat van het licht en van de warmte in de wereld.

Dat het Licht in de hemel uit de Heer is, als de Zon daar, zie de nrs. 9548, 9684; dat dit Licht het Goddelijk Ware is, van waaruit de engelen en de mensen het inzicht en de wijsheid

hebben, nrs. 9548, 9684, 9571, 10569; dat de tijden staten betekenen, nr. 10133; dat in de hemel de staten worden gevarieerd, zoals de tijden van de dag en van het jaar in de wereld, nrs. 5962, 8426; dat de morgen het begin van die staten is, dus het nieuwe opkomen, nrs. 8427, 10114; dat in de hemel de staat van de avond en van de morgenschemering is, niet echter de staat van de nacht, nr. 6110.

10606. En gij zult Mij daar staan op het hoofd van de berg; dat dit betekent vanuit de binnenste hemel, waar de Goddelijke Liefde is, staat vast uit de betekenis van de berg Sinai, namelijk de hemel, vanwaar de onthulling is, nrs. 8805, 8931, 9420 en uit de betekenis van het hoofd of de top ervan, namelijk de binnenste hemel, nrs. 9422, 9434.

Dat het is waar de Goddelijke Liefde is, is omdat in de binnenste hemel de hemelse Liefde regeert, dus de liefde tot de Heer uit de Heer.

In de lagere hemelen echter regeert de geestelijke liefde, namelijk de liefde tot de naaste, zie nr. 10438; daaruit blijkt dat met: Wees bereid tot de morgen en gij zult opklimmen tot de berg Sinai en gij zult Mij daar staan op het hoofd van de berg, wordt aangeduid het nieuwe opkomen van de onthulling van het Goddelijk Ware vanuit de binnenste hemel, waar de Goddelijke Liefde is, dus vanuit de Goddelijke Liefde; daarvandaan daalt ook het Woord neer, dat de Goddelijke onthulling is.

10607. En niet wie ook zal opklimmen met u; dat dit betekent dat de Israëlitische natie niet in het Goddelijk Ware kan zijn, staat vast uit de betekenis van opklimmen, hier op de berg Sinai, met Mozes, dus niet in de hemel vanwaar de onthulling van het Goddelijk Ware is, dus niet in het Goddelijk Ware kunnen zijn, want met de berg Sinai wordt aangeduid de hemel vanwaar de onthulling van het Goddelijk Ware is, nrs. 8805, 8931, 9420, 10605; en door Mozes wordt uitgebeeld het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord dat het Goddelijk Ware opneemt.

Dat de Israëlitische natie wordt verstaan, is duidelijk, want van haar wordt gezegd dat er niet wie ook zal opklimmen met u en dat niet wie ook zal worden gezien in de ganse berg.

Dat Mozes hier uitbeeldt het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, dat het Goddelijk Ware opneemt, staat vast uit de afzonderlijke dingen in dit hoofdstuk; zoals dat Mozes op de berg Sinai zou klimmen en daar zou staan op het hoofd ervan en dat het volk van daar zou worden verwijderd.

In wat volgt, spreekt Jehovah ook tot Mozes, zoals tot hem en niet tot het volk, zoals in vers 10: ‘Zien zal al het volk in welks midden gij zijt, dat dit wonderbaarlijk is wat Ik doende ben met u’, vers 11: ‘Onderhoud voor u dat wat Ik u heden gebied; zie, Ik ben uitdrijvende van uw aangezichten’, vers 12: ‘Wacht u, dat niet misschien gij maakt een verbond met de bewoner van het land, waarop gij komt’; vers 14: ‘Gij zult u niet neerbuigen voor een andere God’; vers 15: ‘Opdat niet misschien gij maakt een verbond met de bewoner van het land en hij u roept en gij eet van zijn slachtoffer’, vers 16: ‘Gij zult niet nemen van zijn dochters voor uw zonen’, enzovoort.

En daarna dat de huid van het aangezicht van Mozes glinsterde en dat het volk vreesde tot hem te naderen; en dat hij daarom een sluier gaf over het aangezicht wanneer hij met het volk sprak.

Hieruit blijkt, dat Mozes in dit hoofdstuk uitbeeldt het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, dat het Goddelijk Ware opneemt, dus waar het innerlijk Goddelijk Ware doorheen schijnt.

Dat Mozes dat uiterlijke uitbeeldt en niet het innerlijke, blijkt ook uit de afzonderlijke teksten in dit hoofdstuk, zoals dat Jehovah neerdaalde in een wolk en met hem stond; met de wolk immers wordt het uiterlijke van het Woord aangeduid; en daarna, dat Jehovah hem gebood de

uiterlijke dingen van de Kerk en van de eredienst, die zouden worden onderhouden en niet de innerlijke dingen.

Een eender uiterlijke werd uitgebeeld door Mozes in het voorgaande hoofdstuk, zoals blijkt uit de verzen t tot en met 11 en uit de verzen 17 tot en met 23; zie de nrs. 10563, 10571; maar het uiterlijke dat het innerlijke niet opneemt, was bij de Israëlitische natie.

10608. Ook niet wie ook zal worden gezien in de ganse berg; dat dit betekent dat zij geheel en al ervan is verwijderd, dus erbuiten, staat vast uit de betekenis van de berg, hier van de berg Horeb, namelijk de hemel in de gehele samenvatting; dus eveneens het Goddelijk Ware; want of men zegt de hemel, dan wel het Goddelijk Ware, het is hetzelfde.

De engelen immers uit wie de hemel is, zijn de opnemingen van het Goddelijk Ware; de gehele uitgestrektheid van die berg werd Horeb genoemd en de meer verheven berg in het midden ervan werd de berg Sinaï genoemd; vandaar wordt met Horeb de hemel aangeduid, of wat hetzelfde is, het Goddelijk Ware in de gehele samenvatting: het innerlijke ervan door de berg Sinaï en het uiterlijke met de bergstreek rondom.

Vandaar is het dat met Horeb, wanneer ook de bergstreek rondom wordt verstaan, het uiterlijke wordt aangeduid, zie nr. 10543.

Omdat de Israëlitische natie in een uiterlijke was dat het innerlijke niet opneemt, dus in een van het innerlijke gescheiden uiterlijke, of wat hetzelfde is, buiten dat uiterlijke waarin het innerlijke is, wordt er daarom geboden: dat niet wie ook zal worden gezien in de ganse berg. Iets eenders wordt daarmee aangeduid dat die natie stond aan de deur van de tent waarin Mozes was en zich daarvoor neerboog, in het voorgaande hoofdstuk, verzen 8 tot en met 10, zie ook, nr. 10545 tot 10555.

Hier zal in het kort worden gezegd, vanwaar het is dat de berg Horeb en Sinaï de hemel en het Goddelijk Ware betekenen.

In de wereld gelooft men dat de engelen in een streek boven die van de atmosfeer zijn en dat zij daar bestaan zoals een zucht adem en dat zij geen vlak hebben om op te staan.

De oorzaak dat er zo'n mening is in het gemoed van verscheidene mensen, is omdat zij niet vatten dat engelen en geesten in een eendere vorm zijn als waarin de mensen op de aarde zijn, zoals dat zij een aangezicht hebben, armen en handen, voeten, in een woord een lichaam; en nog minder dat zij woningen of verblijven hebben, terwijl toch de engelen en de geesten onder elkaar wonen geheel en al zoals de mens en op aarde, dus op een aarde: de hemelse engelen op de bergen en de geestelijke engelen op de rotsen en degenen die nog niet engelen zijn geworden in de vlakten tussen de bergen en tussen de rotsen; de helse geesten echter onder de bergen en de rotsen.

Deze dingen zijn gezegd opdat men zal weten vanwaar het is dat de bergen in het Woord de hemel betekenen en in het bijzonder de berg Horeb en de berg Sinaï.

Ook wonen de innerlijke engelen meer verheven op de bergen en hoe meer verheven, des te innerlijker en volmaakter.

Daaruit blijkt, waarom Jehovah neerdaalde op de top van de berg Sinaï, toen de Wet werd verkondigd en waarom het Mozes bevolen was met Hem te staan op het hoofd van de berg. De bergen op aarde zijn niet de hemel, maar zij beelden de bergen uit waarop de engelen in de hemel zijn.

10609. Ook de kudde van kleinvee en de kudde van grootvee zullen niet weiden tegenover deze berg; dat dit betekent dat zij ook niet konden worden onderricht ten aanzien van het innerlijk en uiterlijk goede van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, staat vast uit de betekenis van de kudde van kleinvee, te weten het innerlijk goede en uit de betekenis van de kudde van grootvee, te weten het uiterlijk goede, nrs. 5913, 6048, 8937; uit de betekenis van weiden, namelijk onderricht worden, nrs. 5201, 6277; en uit de betekenis van de berg, hier

van de berg Horeb, namelijk het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, nr. 10543.

Daaruit blijkt, dat met die woorden wordt aangeduid, dat die natie ook niet kon worden onderricht ten aanzien van het innerlijk en het uiterlijk goede van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, aangezien zij buiten dat uiterlijke waren en niet op enige wijze erbinnen. Dat zij niet ten aanzien ervan konden worden onderricht, was omdat zij in de liefden van zich en van de wereld waren en degenen die in die liefden zijn, kunnen nooit weten wat het hemels en het geestelijk goede is, dus wat het goede van de Kerk is, want dit goede is hemels en geestelijk, omdat het Goddelijk is.

Indien dit goede aan hen zou worden beschreven, dan zouden zij dit in het geheel niet vatten, aangezien bij hen het innerlijke is gesloten, waar de doorvatting van dit goede is.

Dat zulke dingen daarmee worden aangeduid dat de kudde van kleinvee en van grootvee niet zullen weiden tegenover de berg, kan vreemd schijnen voor hen, die het hogere deel van het gemoed alleen in de historische zin van het Woord houden en niet verder denken, dat zij iets bij de natie zelf betekenen, ook weten degene het niet die de innerlijke zin van het Woord niet kennen, waarin het kleinvee en het grootvee niet kleinvee en grootvee betekenen, maar het innerlijk en het uiterlijk goede bij de mens.

Wat immers heeft het Woord, dat Goddelijk is, gemeen met het kleinvee en het grootvee of met het dier.

Maar het heeft te doen met de mensen, hun eredienst, liefde en geloof, dus met zulke dingen die de Kerk bij hen maken; daarin is het Woord Goddelijk.

Dat het kleinvee en het grootvee zulke dingen betekenen en niet kleinvee en grootvee, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd, zoals bij David: *'Gij hebt Hem doen heersen over de werken van Uw handen en alle dingen hebt Gij gezet onder Zijn voeten, de kudden van kleinvee en de kudden van grootvee, alle die en ook de beesten der velden'*, (Psalm 8:7,8).

Daar wordt gehandeld over de Heer en over Zijn mogendheid over alle dingen in de hemel en op aarde; en met de kudden van kleinvee en van grootvee worden de innerlijke en de uiterlijke goedheden bij de mensen aangeduid en met de beesten de aandoeningen bij hen.

Wat zou het anders zijn, om te beschrijven de mogendheid van de Heer, die Goddelijk is, over de kudden van kleinvee, van grootvee en over de beesten?

Dat de beesten de aandoeningen bij de mens zijn, zie nr. 9280.

Bij Joël: *'De dag van Jehovah is nabij, zoals de verwoesting van Schaddai zal hij komen; het beest zucht, verward zijn de scharen van grootvee, deswege dat zij geen weide hebben; ook de scharen van kleinvee zijn verlaten'*, (Joël 1:15,18); hier eveneens staan de beesten voor de aandoeningen bij de mens, de scharen van grootvee en van kleinvee voor de uiterlijke en de innerlijke goedheden; daar wordt immers gehandeld over de Komst van de Heer; deze wordt immers aangeduid met de dag van Jehovah en over de Kerk dan, namelijk dat zij verwoest is, dat wil zeggen, dat er dan niet langer het goede van de liefde is, noch het goede van het geloof; deze dingen zijn het die worden aangeduid met de beesten, de kudden van grootvee en van kleinvee.

Wat zou het anders zijn, dat dan het beest zucht, de scharen van grootvee verward zijn en de scharen van kleinvee verlaten; wat heeft dit met de Kerk van doen?

Met de weide die zij dan niet hebben, wordt aangeduid, dat er geen waarheden zijn waarin zij onderricht kunnen worden.

Bij Jeremia: *'De schaamte heeft de arbeid van onze vaders opgegeten van onze knapen jaren aan, hun kudden van kleinvee en hun kudden van grootvee en hun zonen en hun dochters'*, (Jeremia 3:24).

Ook hier worden met de kudde van kleinvee en grootvee de goedheden van de Kerk aangeduid, namelijk de goedheden van de liefde en van het geloof, de innerlijke en de uiterlijke.

Bij Jesaja: *‘Voortbrengen zal Ik uit Jakob zaad en uit Juda de erfenis van Mijn bergen; dan zal Saron zijn tot een habitakel van het kleinvee en het dal van Achor tot een ligplaats van het grootvee voor Mijn volk, zij die Mij hebben gezocht’*, (Jesaja 66:9,10).

Onder Jakob en Juda wordt daar niet het volk van Jakob en Juda verstaan, maar de uiterlijke en de innerlijke Kerk: onder Jakob de uiterlijke en onder Juda de innerlijke.

Het innerlijk goede van die Kerk wordt aangeduid met het habitakel van het kleinvee en het uiterlijke met de ligplaats van het grootvee.

Saron is het innerlijke van de hemelse Kerk, dit staat vast uit de plaatsen waar Saron wordt genoemd, zoals bij (Jesaja 33:9; 35:2); en dat het dal van Achor het uiterlijke van die Kerk is, bij (Hosea 2:15).

Bij Hosea: *‘Israël, Efraïm en Juda met hun kudde van kleinvee en met hun kudde van grootvee zullen gaan om te zoeken Jehovah en zij zullen niet vinden’*, (Hosea 5:6); daar ook betekenen de kudde van kleinvee en van grootvee de innerlijke en de uiterlijke dingen bij hen die worden verstaan onder Israël, Efraïm en Juda; wat zou het anders zijn, dat zij zullen gaan met de kudde van kleinvee en van grootvee om Jehovah te zoeken.

[10610] En hij hieuw twee tafelen van stenen volgens de vorige; dit betekent het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, zodanig als het was vanwege de Israëlitische natie.

10611. En des morgens stond Mozes op in de morgenstond en hij klom op tot de berg Sinaï; dat dit het nieuwe opkomen van de onthulling van het Goddelijk Ware betekent, staat vast uit wat eerder in nr. 10605 is getoond, waar eendere dingen staan.

10612. Gelijk als Jehovah hem gebod; dat dit betekent dat het zo gebeurde omdat zij daarop stonden, staat vast uit de betekenis van Jehovah gebod, wanneer er wordt gehandeld over het uiterlijke van het Woord zodanig als het was vanwege de Israëlitische natie; dit wordt aangeduid met de twee door Mozes gehouwen tafelen van stenen, dus dat het zo plaatsvond omdat zij daarop stonden.

In het Woord wordt hier en daar, waar gehandeld wordt over de Israëlitische natie en over de bij haar ingestelde uitbeeldende eredienst, gezegd dat Jehovah gebod en daarmee wordt niet het welbehagen aangeduid, maar de toelating dat het zo gebeurde omdat zij daarop stonden; zij stonden immers daarop dat zij zouden worden binnengeleid in het land Kanaän en dat Jehovah bij hen zou zijn, dus dat bij hen de Kerk zou worden ingesteld; dat zij daarop stonden, zie de nrs. 10430, 10535.

Tot voorbeeld kan dienen, dat zij op de altaren: brandoffers, slachtoffers, spijsoffers en drankoffers zouden offeren, waarover verscheidene wetten waren gegeven, waarvan ook wordt gezegd dat Jehovah ze heeft geboden, terwijl die toch niet geboden of bevolen waren, maar toegelaten, zoals kan vaststaan uit de plaatsen die in nr. 2180 uit het Woord zijn aangehaald; eveneens dat het geoorloofd was meerdere vrouwen-echtgenoten te huwen en een scheidbrief te geven om onverschillig welke oorzaak, terwijl toch Jehovah dit niet heeft geboden, hoewel het wel zo wordt gezegd, maar dit slecht heeft toegelaten vanwege de hardheid van hun harten, (Mattheüs 19:7,8); ook zo in verscheidene andere dingen.

10613. En hij nam in zijn hand twee tafelen [van stenen]; dat dit betekent het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, zodanig als het was vanwege de Israëlitische natie, staat vast uit de dingen die over de betekenis van de twee tafelen, die door Mozes waren gehouwen, eerder zijn getoond.

10614. En Jehovah daalde neer in de wolk; en Hij stond met hem daar; dat dit betekent het uiterlijke van het Woord, waarin het Goddelijke is, staat vast uit de betekenis van de wolk, namelijk de letterlijke zin van het Woord, dus het uiterlijke ervan, waarover in de voorrede tot (Genesis 18) en in de nrs. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8106, 8781, 9430, 10574; en uit de betekenis van staan met Mozes daar, wanneer het Jehovah betreft, te weten het Goddelijke daarin.

Dat Jehovah aan Mozes in de wolk verscheen, is omdat door Mozes in dit hoofdstuk wordt uitgebeeld het uiterlijke van het Woord dat het innerlijke opneemt en wat het uiterlijke dat niet opneemt, nr. 10607; de Heer immers verschijnt aan eenieder volgens de hoedanigheid van hem, nrs. 6832, 8814, 8819, 9434, 10551.

Hier zal in het kort worden gezegd wat het uiterlijke is dat het innerlijke opneemt en wat het uiterlijke dat niet opneemt.

In het Woord is een uiterlijke zin, een innerlijke zin en een binnenste zin; het Woord in de uiterlijke zin is zodanig als het verschijnt in de letter, deze zin is natuurlijk, omdat die is aangepast aan het bevattingvermogen van de mensen; de mens immers denkt natuurlijk; het Woord echter in de innerlijke zin is geestelijk, omdat het is aangepast aan het verstand van de engelen in het geestelijk rijk van de Heer; die engelen immers denken geestelijk.

Maar het Woord in de binnenste zin is hemels, omdat het is aangepast aan de doorvatting van de engelen in het hemels rijk van de Heer; de engelen daar immers denken boven-geestelijk. Omdat het Woord zodanig is, volgt dat het ene in het andere is in een eendere orde; het binnenste in het innerlijke en het innerlijke in het uiterlijke; vandaar de volgorde in verband van alle dingen en de invloeiing volgens de volgorde en vandaar het blijven bestaan van het ene vanuit het andere.

Hieruit blijkt, dat de innerlijke dingen in volgorde zijn in het uiterlijke, vanwege een eendere reden als waarin het vroegere is in het latere in opeenvolgende wijze, ofwel het einddoel in de oorzaak en de oorzaak in de uitwerking, of zoals bij de mens, de wil in zijn denken en het denken in de spraak.

Wanneer dus de mens zodanig is, dat hij in de uiterlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, het heilige van binnen in zich doorvoelt, dan is bij hem het uiterlijke waarin het innerlijke is, want dat heilige is vanuit het innerlijke, omdat het vanuit de hemel is. Het is dit uiterlijke dat Mozes uitbeeldt.

Maar wanneer de mens zodanig is, dat hij in het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, niet het innerlijk heilige doorvoelt, dan is bij hem het van het innerlijk gescheiden uiterlijke.

In dit uiterlijke was de Israëlitische natie, zie nr. 10396.

10615. En hij riep de Naam van Jehovah aan; dat dit betekent de eredienst van de Heer vanuit de waarheden en de goedheden van het geloof en van de liefde en zo de voorbereiding tot de aanneming, staat vast uit de betekenis van de Naam van Jehovah aanroepen, te weten de eredienst van de Heer vanuit de waarheden en de goedheden van het geloof en van de liefde. Met aanroepen immers wordt de eredienst aangeduid, zie de nrs. 440, 2724; en met de Naam van Jehovah, alles in één samenvatting, waardoor de Heer wordt vereerd, dus alles van het geloof en van de liefde, nrs. 2724, 6674, 9310; en dat de Naam van Jehovah de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, nrs. 2628, 6887; en dat Jehovah in het Woord de Heer is, in de aangehaalde plaatsen in nr. 9373; daaruit blijkt, dat met de Naam van Jehovah aanroepen wordt aangeduid, de eredienst van de Heer vanuit de waarheden en de goedheden van het geloof en van de liefde.

Dat het ook de voorbereiding is tot de opneming, is omdat er in wat nu volgt, wordt gehandeld over de aan te nemen Israëlitische natie, waarvoor Mozes tussenkomst verleent.

10616. En Jehovah ging voorbij over zijn aangezichten; dat dit de innerlijke Goddelijke dingen over het uiterlijke betekent, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk het uiterlijke dat het innerlijke opneemt, waarover de nrs. 10607, 10614; vandaar wordt daarmee dat Jehovah voorbijging over zijn aangezichten, het innerlijk Goddelijke over het uiterlijke aangeduid.

10617. En hij riep aan: Jehovah, Jehovah, God barmhartig en genadig; dat dit betekent het Goddelijke Zelf, het Goddelijk Menselijke en het Goddelijke voortgaande, waaruit al het goede is, staat vast uit de betekenis van Jehovah aanroepen, dus de eredienst van de Heer, nrs. 440, 2724; en omdat het Goddelijke van de Heer een Drievuldigheid is: namelijk het Goddelijke Zelf, dat de Vader wordt genoemd, het Goddelijk Menselijke dat de Zoon wordt genoemd en het Goddelijk voortgaande, dat de Heilige Geest wordt genoemd, wordt hier daarom gezegd: Jehovah, Jehovah, God.

Dat het Goddelijke Zelf, dus de Vader en het Goddelijk Menselijke, dus de Zoon, wordt genoemd Jehovah, Jehovah en het Goddelijk voortgaande, God wordt genoemd, is omdat de Heer ten aanzien van het Goddelijke Zelf en ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, het Goddelijk Goede is en ten aanzien van het Goddelijk voortgaande, het Goddelijk Ware is. Daarom wordt in het Woord waar over het Goddelijk Goede wordt gehandeld, de Heer Jehovah genoemd en waar over het Goddelijk Ware wordt gehandeld, wordt Hij God genoemd, nrs. 2769, 2807, 2822, 4402, 9167, 10158; en uit de betekenis van barmhartig en genadig, namelijk dat uit Hem al het goede is; want met barmhartigheid bewijzen wordt aangeduid met het hemels goede begiftigen en met genade bewijzen wordt aangeduid met het geestelijk goede begiftigen, nr. 10577.

Wat het hemels goede en wat het geestelijk goede is, zie eveneens nr. 10577.

10618. Lankmoedig tot toorns; dat dit de Goddelijke zachtmoedigheid betekent, staat vast uit de betekenis van lankmoedig tot toorns, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, namelijk dat Hij lange tijd de boosheden van de mens uithoudt.

Lankmoedig immers is lange tijd uithouden en verdragen en de toorns zijn de boosheden bij de mens.

Dat de toorns, wanneer die van Jehovah worden gezegd, de boosheden bij de mens zijn, is omdat het boze toornt en nooit het goede; en het boze is bij de mens en nooit bij de Heer; de Heer immers is het Goede Zelf; toch wordt dit aan de Heer toegekend, omdat het de mens zo toeschijnt, wanneer hij niet verkrijgt wat hij begeert en wanneer hij vanwege het boze wordt gestraft.

Omdat nu lankmoedig tot toorns, wanneer er over Jehovah wordt gehandeld, is, lange tijd de boosheden bij de mens uithouden, zo volgt daaruit dat daarmee de Goddelijke barmhartigheid en zachtmoedigheid wordt aangeduid.

Wat de toorn betreft moet men verder weten dat het boze toornt en nooit het goede; toornen immers is van de ander het boze willen; dit kan het goede niet, want het goede is voor de ander het goede willen; elk boze heeft in zich vijandschap, haat, wraak en woestheid; in en uit deze dingen heeft het boze zijn verkwikking en bovendien haat het boze het goede, omdat dit aan zijn verkwikkingen is tegenovergesteld.

Vandaar, wanneer het boze het goede niet kan kwetsen – het goede te kwetsen is altijd in het streven van het boze – dan wordt het eerst verontwaardigd, daarna toornt het.

Of men zegt het boze ofwel de boze mens, het is hetzelfde, want het boze is in de mens, zoals in zijn subject.

En omdat het boze zodanig is tegen het goede, is het daarom ook zodanig tegen het Goddelijke, want elk goede is Goddelijk bij de mens, omdat het uit het Goddelijke is.

Vandaar is het, dat de boze mens altijd toorn tegen het Goddelijke, hoewel hij anders in de uiterlijke dingen voor de mensen spreekt.

Dat hij anders spreekt, is uit òf huichelarij òf uit hoofde hiervan dat hij wil dat het Goddelijke hem in alle dingen begunstigt, door hem alles te geven wat hij ook maar verlangt en dit gaat zo ver dat hij wenst dat het Goddelijke ook ter wille van hem straffend optreedt tegen of wraak neemt op allen tegen wie hij haat koestert.

Maar zodra hij ziet dat dit niet plaatsvindt en te meer indien hij zelf vanwege zijn boze wordt gestraft, toornt hij tegen God, tot daaraan toe dat hij Hem loochent en eveneens Hem in zijn hart lastert.

Dat dit zo is wordt in het andere leven helder geopenbaard; daar immers handelt de mens volgens zijn innerlijke dingen en niet volgens de uiterlijke, zoals in de wereld; en daar kleeft de straf haar boze aan en is daar als het ware aan vastgehecht.

Zie hierover wat eerder is getoond, zoals dat de toorn het boze is, nrs. 6358, 6359; dat de toorn en het boze aan God worden toegekend, terwijl het toch bij de mens is en dat uit God niets van het boze is, in de aangehaalde plaatsen in de nrs. 9306, 10431; en dat het boze de straf met zich draagt, nrs. 1857, 8214, 8223, 8226, 9048.

10619. En groot in goedheid en in waarheid; dat dit betekent dat Hij het Goede Zelf en het Ware Zelf is, staat hieruit vast dat het Goddelijke oneindig is en van het oneindige niets anders kan worden gezegd dan dat het Dat Zelf is, of Is, dus het Goede Zelf; en omdat het het Goede Zelf is, is het ook het Ware Zelf, aangezien al het ware van en vanuit het goede is. Maar dit Zelf wordt in de letterlijke zin uitgedrukt door groot in goedheid en waarheid, dus eindig vanwege de staat van de eindige doorvatting bij de mens.

Dat het Goddelijke het Goede Zelf is, staat vast bij Mattheüs: *‘Jezus zei tot de jongeling: Waarom heet gij Mij goed; geen is goed dan alleen Eén: God’*, (Mattheüs 19:17), waaronder wordt verstaan, dat het de Heer is, Die alleen goed is, dus het Goede Zelf.

En dat Hij het Ware zelf is, bij Johannes: *‘Jezus zei: Ik ben de Weg en de Waarheid en het Leven’*, (Johannes 14:6).

10620. Bewarende goedheid tot de duizenden; dat dit betekent tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van de goedheid, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, namelijk het Goede Zelf, zoals eerder in nr. 10619; en uit de betekenis van tot de duizenden, te weten voor altijd en tot in het eeuwige, nrs. 2575, 8715.

10621. Dragende ongerechtigheid, overtreding en zonde; dat dit betekent de verwijdering van het boze en van het valse ervan, zodat het niet verschijnt, staat vast uit de betekenis van dragen of opheffen, namelijk verwijderen zodat het niet verschijnt, waarover hierna; en uit de betekenis van ongerechtigheid, de overtreding en de zonde, dus de boosheden en omdat het de boosheden zijn, zijn het ook de valsheden ervan, want ieder boze is verbonden met zijn valse; maar welk boze wordt aangeduid met de ongerechtigheid, met welk de overtreding en met welk de zonde, zie nr. 9156.

Dat het boze dragen en opheffen is dit verwijderen zodat het niet verschijnt, is omdat de boosheden bij de mens niet kunnen worden opgeheven, maar slechts verwijderd zodat zij niet verschijnen en wanneer zij niet verschijnen, gelooft men dat zij zijn opgeheven.

Daarom wordt er in de letterlijke zin van het Woord gezegd dat zij opgeheven en geheel en al verworpen zijn; maar slechts verwijderd zodat zij niet verschijnen, zie nr. 10057.

10622. En al kwijscheldende zal Hij niet kwijschelden; dat dit de verdraagzaamheid tot aan de voleinding toe betekent, staat vast uit de betekenis van kwijschelden, namelijk de zonde

vergeven; maar wanneer daaraan wordt toegevoegd ‘Hij zal niet kwijtschelden’ dan is het verdragen.

Dat het is tot de voleinding toe, is omdat door de Heer het boze wordt verdragen totdat het voleindigd of vervuld is.

In het Woord wordt hier en daar gezegd de voleinding der eeuw en van het boze dat het voleindigd is of niet voleindigd; en wanneer het voleindigd is, dat er dan bezoeking is.

Omdat dit wordt aangeduid met die woorden ‘Al kwijtscheldende zal Hij niet kwijtschelden’, zal in het kort worden gezegd, wat daaronder wordt verstaan.

In het algemeen wordt onder de voleinding het einde van de Kerk verstaan; en dan is haar einde daar, wanneer er langer geen naastenliefde en geen geloof meer is, omdat de Kerk zich dan geheel en al van de Heer afkeert en niet langer in enig goede is, maar in het boze, dan wordt daarvan de voleinding gezegd en dan vindt bezoeking plaats.

Wanneer de bezoeking daar is, worden al degenen die in het boze zijn, verworpen en allen die in het goede zijn, aangenomen.

De bezoeking vindt plaats in het andere leven, waar allen tezamen zijn die van de Kerk zijn geweest vanaf haar begin tot aan haar einde toe; het is de verwerping van de bozen tot de hel en de zaliging van de goeden dan; dit wordt het Laatste Gericht genoemd.

In het bijzonder vindt de voleinding bij ieder mens bijna evenzo plaats; eenieder wordt, wanneer hij in het andere leven komt, wat direct na het overlijden plaatsvindt, onder de goeden geduld, ook al is hij boos; maar na verloop van enige tijd worden zijn innerlijke dingen geopend en indien die boos zijn, wordt hij bij graden in zijn boze gevoerd, totdat hij zijn boze is ten aanzien van zijn wil en het valse van zijn boze ten aanzien van het verstand; wanneer dit heeft plaatsgevonden, wordt er gezegd dat het boze bij hem is voleindigd en dan wordt hij in de hel geworpen.

Dit wordt verstaan onder ‘al kwijtscheldende zal Hij niet kwijtschelden’.

Iets eenders wordt daaronder verstaan dat Jehovah tot Mozes zei: ‘Zie, Mijn engel zal gaan vóór u en in de dag van Mijn bezoeking zal Ik bezoeken over hen hun zonde’, (Exodus 32:340).

Dat de voleinding het einde van de Kerk is, staat vast uit het volgende, bij Jeremia:

‘Met Israël en met Juda zal Ik geen voleinding maken, noch als onschuldig houdende zal Ik u onschuldig houden, omdat het vertwijfeld is gesteld met uw breuk, uw plaag is zwaar, gij hebt geen artsenijen ter herstelling’, (Jeremia 30:11-13; 46:28).

Bij dezelfde: *‘Voleindigd is uw ongerechtigheid, o dochter Zion; Hij zal uw ongerechtigheid bezoeken, o dochter Edoms, Hij zal uw zonden openbaren’,* (Klaagliederen 4:22).

Bij Daniël: *‘Zeventig weken zijn besloten over uw volk, om de overtreding te voleinden en om de zonden te verzegelen en om de ongerechtigheid te verzoenen; tenslotte over de vogel der gruwelen, de verlating en tot aan de voleinding toe’,* (Daniël 9:24,27).

Bij Mattheüs: *‘De oogst is de voleinding der eeuw; gelijkerwijs het onkruid wordt verzameld en met vuur verbrand, zo zal het zijn in de voleinding der eeuw’,* (Mattheüs 13:39,40).

Bij dezelfde: *‘De discipelen zeiden tot Jezus: Zeg ons, welk zal het teken zijn van Uw Komst en van de voleinding der eeuw’,* (Mattheüs 24:3).

Bij dezelfde: *‘Jezus zei: Zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der eeuw toe’,* (Mattheüs 28:20).

10623. Bezoekende de ongerechtigheid der vaderen op de zonen en op de zonen der zonen; dat dit betekent de verwerping en de verdoemenis van de boosheden en de valsheden daaruit in een lange reeks, staat vast uit de betekenis van bezoeken, namelijk de uitwerping en de verdoemenis van de boosheden, waarover hierna; uit de betekenis van de vaderen, namelijk de goedheden en in de tegengestelde zin de boosheden, nrs. 3703, 5902, 6050, 10490; en uit de betekenis van de zonen, te weten de waarheden en in de tegengestelde zin de valsheden,

nrs. 1147, 10490; vandaar zijn de zonen der zonen de valsheden vanuit de boosheden in een lange reeks.

Onder de uitwerping en de verdoemenis van de boosheden en de valsheden daaruit wordt verstaan, de uitwerping en de verdoemenis van hen die in de boosheden en de valsheden daaruit zijn, want het boze en het valse bestaat alleen in de ontvangers ervan, die de mensen zijn.

Men moet weten dat de valsheden van het boze worden verstaan onder de zonen, omdat de vaders uit wie zij zijn, de boosheden zijn.

Wat de valsheden van het boze zijn en wat de valsheden niet van het boze, zie nr. 10109.

Wie de innerlijke zin van het Woord niet kent, zal gemakkelijk kunnen geloven dat Jehovah de ongerechtigheid van de vaders op de zonen en op de zonen van de zonen bezoekt, dus dat de zonen de boosheden van hun vaders zullen boeten.

Maar dat dit de zin niet is, staat klaarblijkelijk vast uit de Goddelijke Wet, *'dat de vaderen niet zullen sterven om de zonen, noch de zonen om de vaderen, maar eenieder om zijn boze'*, (Deuteronomium 24:16).

Daaruit blijkt dat die woorden anders moeten worden verstaan dan volgens de letter; dat het degenen zijn die in de boosheden zijn en daaruit in de valsheden in een lange reeks, die met de vaders en hun zonen en de zonen van de zonen worden aangeduid, staat vast uit de innerlijke zin, waarin de vaders en de zonen de boosheden en de valsheden betekenen.

Door de engelen, door wie het gelezen Woord door de mens, ook doorvat wordt, wordt niet iets anders onder de vaders en onder de zonen hier verstaan, want in de hemel waar de engelen zijn, weet men niet wat een vader is en wat een zoon, zoals bij de mensen, want niemand erkent daar iemand als zijn vader, noch iemand als zijn zoon; zij worden daar immers niet geboren zoals in de wereld; daarom doorvatten de engelen, wanneer van vader en zoon in het Woord melding wordt gemaakt, hen volgens de geestelijke geboorten, namelijk die van het goede en het ware of van het boze en het valse en daarom door de vaderen de goedheden of de boosheden en door de zonen de waarheden of de valsheden, aangezien het goede de vader is van het ware en het boze de vader van het valse is.

Dat de bezoeking de uitwerping en de verdoemenis betekent, is omdat die volgt op de voleinding van de boosheden en de verdoemenis zelf voorafgaat; dit wordt in het Woord verstaan onder het Laatste Gericht.

De bezoeking is immers de uitvorsing hoedanig de mens is, maar dit vindt in het andere leven plaats, in het bijzonder met eenieder die uit de wereld daarheen komt en in het algemeen met allen aan het einde van de Kerk, zoals eerder in nr. 10622 is gezegd.

Over de bezoeking, zie wat daarover eerder is gezegd en getoond in de nrs. 6588, 6895, 10509.

10624. Op de derde en op de vierde; dat dit betekent de verdoemenis van de valsheden en van de boosheden daaruit, staat vast uit de betekenis van de zonen, namelijk de valsheden van het boze, nr. 10623.

Dat er wordt gezegd op de derde en op de vierde, is omdat van drie wordt gesproken met betrekking tot de waarheden of de valsheden en van vier met betrekking tot de goedheden of de boosheden; in het Woord immers betekenen alle getallen dingen en sommige getallen behoren tot de geestelijke klasse en sommige tot de hemelse klasse.

De getallen: drie, zes en twaalf tot de geestelijke klasse en de getallen: twee, vier en acht tot de hemelse klasse.

Van de getallen die van de geestelijke klasse zijn, wordt gesproken met betrekking tot de waarheden of de valsheden; van de getallen die tot de hemelse klasse behoren, wordt gesproken met betrekking tot de goedheden of de boosheden.

Met drie wordt ook al het ware in de samenvatting aangeduid en met vier al het goede in de samenvatting; vandaar is het, dat met de derde en de vierde zonen de valsheden en de boosheden daaruit worden aangeduid.

Maar deze zin van die woorden is de hemelse zin, omdat deze hieruit oprijst dat die woorden worden gezegd met betrekking tot die dingen.

Wat de boosheden en de valsheden daaruit zijn en wat de valsheden en de boosheden daaruit, zie nr. 10109.

Ook zal hier iets worden gezegd over de boosheden en de valsheden daaruit en over de valsheden en de boosheden daaruit.

Het zijn de boosheden waaruit alle valsheden zijn, aangezien het de valsheden zijn die de boosheden bevestigen en die dingen treden bij de mens als één op, zoals de wil en het verstand; want wat de mens wil doen, dat wil hij eveneens verstaan, door het verstand immers vormt hij zijn boze vóór hemzelf in zijn denken en voor anderen in het spreken.

Daaruit blijkt, wat het boze is en het valse daaruit of het valse van het boze.

Het boze van het valse echter is er, wanneer de mens bij zich het boze heeft bevestigd en de gevolgtrekking heeft gemaakt dat het geen boze is en het vandaar doet; dan doet hij vanuit het valse het boze; zoals hij die bij zichzelf heeft bevestigd.

Bijvoorbeeld dat echtbreuken geen boosheden zijn en ze vandaar pleegt; deze mens is in het boze van het valse, omdat hij die uit een vals beginsel pleegt.

Voornamelijk in de godsdienstige dingen bestaan er boosheden van het valse, want uit de valsheden van de leer overreedt de mens zich dat iets goed is, wat toch boos is en soms dat iets boos is, wat toch goed is.

10625. En Mozes haastte en hij boog zich tot de aarde en hij aanbad; dat dit betekent, toen de opneming vanuit de invloeiing in het uiterlijke en de eredienst vanuit vernedering, staat vast uit de betekenis van haasten, namelijk de aandoening, nrs. 7695, 7866; hier de opneming door de invloeiing, omdat alle invloeiing uit het Goddelijke plaatsvindt in de aandoening van de mens en eveneens de opneming door de mens daarin plaatsvindt.

Uit de uitbeelding van Mozes, dus het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, dat het innerlijke opneemt, nrs. 10607, 10614; uit de betekenis van zich buigen, te weten de uiterlijke vernedering, nrs. 5682, 7068 en uit de betekenis van aanbidden, dus de eredienst.

10626. En hij zei: Indien ik, ik bid U, genade heb gevonden in Uw ogen Heer; dat dit betekent omdat zo'n uiterlijke was aangenomen, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk het uiterlijke dat het innerlijke opneemt, nrs. 10607, 10614; en uit de betekenis van genade vinden in de ogen van Jehovah, wanneer over Mozes wordt gehandeld, dus aangenomen omdat hij zodanig was, dus indien dit uiterlijke is aangenomen, nr. 10563.

10627. Laat gaan, ik bid U, de Heer in het midden van ons; dat dit betekent opdat het Goddelijke daarin van binnen zal zijn, staat vast uit de betekenis van gaan, dus leven, nrs. 3335, 4882, 5493, 5605, 8417, 8420; en wanneer over de Heer wordt gehandeld: het leven geven en tegenwoordig zijn; en uit de betekenis van in het midden, dus van binnen daarin, nrs. 1074, 5897, 6068, 6084, 6103, 9164.

Dat met 'Laat gaan Jehovah in het midden van ons' wordt aangeduid dat het Goddelijke van binnen in het uiterlijke zal zijn, is omdat door Mozes wordt uitgebeeld het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, dat het innerlijke opneemt en in het uiterlijke ervan zal het innerlijke zijn, dat het Goddelijke is; en in het uiterlijke is dan het Goddelijk innerlijke, wanneer alle en de afzonderlijke dingen een innerlijke zin hebben, die voor de engelen van alle hemelen is.

Opdat dit het geval zal zijn, zal de uiterlijke zin, die de zin van de letter is, uit louter overeenstemmingen zijn; en deze is dán uit louter overeenstemmingen, wanneer alle woorden en alle reeksen van de woorden in de innerlijke zin geestelijke en hemelse dingen betekenen; dit zijn de innerlijke Goddelijke dingen in het uiterlijke.

10628. Omdat een volk hard van nek dit; dat dit betekent, hoewel de Israëlitische natie niet opneemt het Goddelijke uit het innerlijke, staat vast uit de betekenis van een volk hard van nek, te weten degene die de invloeiing uit het Goddelijke niet opneemt, nr. 10429, dus niet het Goddelijke uit het innerlijke, want het Goddelijke vloeit uit het innerlijke bij de mens in. Hoe het hiermee is gesteld, staat vast uit wat eerder over de Israëlitische natie is gezegd en getoond, namelijk dat zij in de uiterlijke dingen was, van de eredienst, van de Kerk en van het Woord en volstrekt niet in het innerlijke, dus buiten het uiterlijke en niet erbinnen. Wat het is buiten het uiterlijke te zijn en niet erbinnen, zie de nrs. 10551, 10608.

10629. En wees goedgunstig jegens onze ongerechtigheid en jegens onze zonde; dat dit betekent opdat worden verwijderd hun innerlijke dingen, die wemelen van de valsheden en de boosheden, staat vast uit de betekenis van goedgunstig zijn jegens de ongerechtigheid en jegens de zonde, wanneer er wordt gehandeld over het uiterlijke van de eredienst, van de Kerk en van het Woord, waarin het volk was, dus opdat de innerlijke dingen ervan worden verwijderd, omdat die wemelen van de valse en de boze dingen.

Dat dit met die woorden wordt aangeduid, volgt uit de reeks van de dingen in de innerlijke zin, waarin wordt gehandeld over de bij dat volk te stichten Kerk en de Kerk kan niet bij enig volk worden gesticht, tenzij de innerlijke dingen ervan zijn geopend, waardoor er vergemeenschapping is met de hemel; en de innerlijke dingen zijn niet geopend dan alleen bij hen die in de waarheden van het geloof vanuit het goede van het leven zijn uit de Heer; maar bij dit volk konden de innerlijke dingen niet worden geopend, omdat zij bij de eredienst van Jehovah aan niets anders dachten dan aan het bemachtigen van de voorrang en van een welvaart boven anderen, dus niet iets anders in de zin hadden dan zichzelf en de wereld en het zijn deze dingen die de innerlijke dingen sluiten naar de hemel toe en deze openen naar de hel.

Dat dit de innerlijke dingen van die natie zijn geweest, die gesloten waren wanneer zij in de eredienst was, zie nr. 10575.

Deze dingen worden hiermee aangeduid.

10630. En Uw erfenis maak ons; dat dit betekent opdat toch de Kerk daar zal zijn, staat vast uit de betekenis van de erfenis van Jehovah, namelijk de opneming van het leven van de hemel door het goede uit de Heer, nr. 9338; dus eveneens Kerk worden; want Kerk worden, is het leven van de hemel opnemen door het goede van de liefde en van het geloof uit de Heer.

10631. Vers 10,11. *En Hij zei: Zie, Ik ben makende een verbond, vóór al uw volk zal Ik doen wonderbaarlijke dingen, die niet geschapen zijn in de gehele aarde en in alle natiën; en zien zal al het volk, in welks midden gij zijt, het werk van Jehovah, dat dit wonderbaarlijk is wat Ik doende ben met u. Onderhoud voor u dat wat Ik u heden gebied; zie, Ik ben uitdrijvende van uw aangezichten de Amoriet en de Kanaäniet en de Hethiet en de Fereziet en de Heviet en de Jebusiet.*

En Hij zei: Zie, Ik ben makende een verbond, betekent de voornaamste dingen waardoor de verbinding is van de Heer met het menselijk geslacht door het Woord; vóór al uw volk zal Ik doen wonderbaarlijke dingen, betekent het Woord, dat Goddelijk is in alle en de afzonderlijke

dingen voor de Kerk; welke niet geschapen zijn in de gehele aarde en in alle natiën, betekent dat er zo'n Goddelijke nooit is geweest in de wereld waar de Kerk en waar niet de Kerk is; en zien zal al het volk, in welks midden gij zijt, het werk van Jehovah, betekent dat allen door wie het Woord wordt opgenomen, het Goddelijke er in zullen erkennen; dat dit wonderbaarlijk is wat Ik doende ben met u, betekent de hoedanigheid van het Woord in alle en de afzonderlijke dingen; onderhoud voor u dat wat Ik u heden gebied, betekent indien zij de voornaamste dingen doen, die van de eeuwige waarheid zijn; zie, Ik ben uitdrijvende van uw aangezichten de Amoriet en de Kanaäniet en de Hethiet en de Fereziet en de Heviet en de Jebusiet, betekent de verwijdering dan van de boosheden en van de valsheden daaruit.

10632. En Hij zei: Zie, Ik ben makende een verbond; dat dit betekent dat de belangrijkste dingen waardoor de verbinding is van de Heer met het menselijk geslacht door het Woord, staat vast uit de betekenis van het verbond, namelijk de verbinding, waarover de nrs. 665, 666, 1023, 1038, 1864, 1996, 2003, 2021, 6804, 8767, 8778; hier de verbinding van Jehovah, dat wil zeggen, van de Heer, met het menselijk geslacht door het Woord, want over die verbinding wordt in het volgende gehandeld.

Dat dit zo is, staat ook vast uit de reeks van de dingen in de innerlijke zin.

In het voorgaande is gehandeld over de Wet die gegeven en verkondigd werd vanaf de berg Sinai, waarmee in de brede zin het Woord wordt aangeduid, nrs. 6752, 7463; die Wet was ook het begin van het Woord, want dit werd daarna verkondigd, eerst door Mozes, daarna door de overigen.

Daarna is gehandeld ver de Israëlitische natie, dat zij niet zodanig was, dat bij haar het Woord kon worden geschreven zodanig als het anders zou hebben kunnen plaatsvinden, aangezien bij haar niet de Kerk kon worden gesticht en waar de Kerk is, daar is het Woord, zie hierover de hoofdstukken 32 en 33 en wat tot hiertoe in dit hoofdstuk is gezegd en getoond.

Maar omdat Mozes daarop aandrang voor het volk, dat Jehovah in het midden ervan zou zijn en dat het zou worden aangenomen als erfenis en zo binnengeleid in het land Kanaän, wordt met al die dingen in de innerlijke zin aangeduid dat de Kerk bij dat volk moest worden gesticht en dat zo het Woord daar zou worden geschreven.

En omdat dit nu was aanvaard, met als oorzaak dat Mozes daarop aandrang, wordt daarom nu gehandeld over de belangrijkste geboden, die in elk geval moesten worden onderhouden opdat dit zou kunnen plaatsvinden; en deze waren: dat men alleen de Heer moet vereren en geen ander en dat men moet erkennen dat uit Hem al het goede en ware is, en nog andere dingen, waarover in wat volgt.

Er wordt gezegd dat over die dingen wordt gehandeld in wat volgt, maar men moet weten, dat die geboden zijn bevat in de innerlijke zin; in de uiterlijke zin echter, die de letterlijke zin is, zijn zulke dingen bevat die de innerlijke uitbeelden, dus die aanduiden, zoals zal vaststaan uit de ontvouwing van het volgende.

Er wordt gezegd dat met dit verbond, dat Jehovah maakte met Mozes, de verbinding wordt aangeduid van de Heer met het menselijk geslacht door het Woord, daarom zal hier worden gezegd, hoe het met die verbinding is gesteld.

In de oudste tijden was er geen Woord, maar een rechtstreekse onthulling voor de mens van de Kerk en daardoor de verbinding; want wanneer er rechtstreekse onthulling is, dan is er verbinding van de hemel met de mens.

De verbinding van de hemel met de mens is de verbinding van de Heer met hem, aangezien het Goddelijke van de Heer bij de engelen de hemel maakt.

Toen deze rechtstreekse onthulling ophield, wat gebeurde toen de mens afboog van het goede waarin hij was geweest, volgde een andere onthulling daarop, die plaatsvond door uitbeeldingen, waardoor de mens van de Kerk toen wist, wat het ware en het goede was; vandaar werd die Kerk de uitbeeldende Kerk genoemd.

In die Kerk was ook een Woord, maar een dat alleen voor die Kerk van dienst was. Toen echter deze Kerk ook verwoest was, wat gebeurde toen zij aanvingen die uitbeeldingen, waardoor er toen verbinding was van de Kerk met de hemel, afgodisch te vereren en in verscheidene landen te verdraaien in magie, werd er door de Heer in voorzien, dat een Woord zou worden geschreven, dat Goddelijk zou zijn in alle en de afzonderlijke dingen, ook ten aanzien van ieder woordje en dat zou bestaan uit louter overeenstemmingen en dat zo aangepast zou zijn aan de doorvatting van de engelen in alle hemelen, en tegelijk aan de mensen, met als oorzaak dat er daardoor verbinding zou zijn van de Heer met het menselijk geslacht, want zonder de verbinding door zo'n Woord, zou de hemel zich geheel en al van de mens hebben teruggetrokken en zo zou de mens zijn vergaan.

In wat volgt wordt dus gehandeld over die verbinding door het Woord en worden de belangrijkste geboden geopend die in acht moeten worden genomen, opdat de mens in die verbinding door het Woord zal zijn.

Dat de Oudsten een rechtstreekse onthulling hadden, zie de nrs. 2895, 3432; over de uitbeeldende Kerk die daarna volgde en over het Woord ervan, nrs. 2686, 2897, 3432, 10355; en dat de verbinding van de Heer met het menselijk geslacht is door het Woord, in de aangehaalde plaatsen in de nrs. 10375, 10452.

10633. Vóór al uw volk zal Ik doen wonderbaarlijke dingen; dat dit betekent het Woord, dat Goddelijk is in alle en de afzonderlijke dingen voor de Kerk, staat vast uit de betekenis van het volk van Mozes, te weten waar de Kerk is, aangezien daar de Kerk zou worden gesticht en uit de betekenis van de wonderbaarlijke dingen die Jehovah zou doen, namelijk de Goddelijke dingen in alle en de afzonderlijke dingen van het Woord.

Het Woord immers is hierin wonderbaarlijk, dat het Goddelijk is ten aanzien van elke jota, want ieder woord stemt overeen met een of andere geestelijke zaak, waarvan kan worden gezegd dat die daarin verborgen ligt, omdat het geestelijke ervan zich openbaart bij de engelen, wanneer het Woord wordt gelezen door de mens.

Hiermee is het als volgt gesteld, alle en de afzonderlijke dingen die in de natuurlijke wereld zijn, hebben een overeenstemming met de dingen die in de geestelijke wereld zijn en dit tot de afzonderlijke woorden toe; en het Woord is zo geschreven dat de woorden daar in hun reeks, reeksen van geestelijke zaken behelzen, die niet aan de mens verschijnen dan alleen aan degene die de overeenstemmingen kent.

Hierin schuilt het Goddelijke in het Woord; daarvandaan is het Woord geestelijk, zoals het ook wordt genoemd.

Dit dus is het, wat hier onder het wonderbaarlijke wordt verstaan, aangezien er wordt gehandeld over het Woord dat bij dit volk moest worden geschreven.

10634. Welke niet geschapen zijn in de gehele aarde en in alle natiën; dat dit betekent dat er zo'n Goddelijke nooit is geweest in de wereld waar de Kerk wel en waar de Kerk niet is, staat vast uit de betekenis van de wonderbaarlijke dingen, namelijk de Goddelijke dingen van het Woord, waarover nr. 10633, welke dingen geschapen worden genoemd, wanneer zij Goddelijk zijn van de binnenste tot de uiterste dingen, dus van de eerste tot de laatste.

Uit de betekenis van in de gehele aarde (of het land) in het Woord wordt de Kerk aangeduid, zie nr. 9325; en uit de betekenis van in alle natiën, namelijk waar de Kerk niet is; want met de natiën worden in het Woord aangeduid degenen die buiten de Kerk zijn, omdat zij niet in het licht van het Ware uit het Woord zijn.

Er wordt gezegd dat Jehovah doen zal wonderlijke dingen, welke niet geschapen zijn in de gehele aarde, omdat met de schepping wordt aangeduid dat wat Goddelijk is.

Van de binnenste tot de uiterste dingen, of van de eerste tot de laatste dingen; al wat immers uit het Goddelijke is, zet in uit Hem en gaat voort volgens de orde tot aan het laatste doel, dus

door de hemelen tot in de wereld en daar rust het zoals in het laatste ervan, want het laatste van de Goddelijke orde is in de natuur van de wereld; dat wat zodanig is, wordt geschapen genoemd.

In zo'n orde ontstaat en in zo'n orde bestaat al wat in de wereld is geschapen en in zo'n orde is ook de mens van de Kerk, die door de waarheden vanuit het Woord is wederverwekt uit de Heer; vandaar wordt de Heer in het Woord de Schepper genoemd en wordt de mens die is wederverwekt, opnieuw geschapen genoemd, nrs. 10373, 10545.

In zo'n orde is ook het Woord en omdat het zodanig is, wordt daarom van de wonderbaarlijke dingen ervan gezegd dat zij geschapen zijn.

Met diezelfde woorden, namelijk: dat Ik voor al uw volk zal doen wonderbaarlijke dingen, die niet geschapen zijn in de gehele aarde en in alle natiën, wordt in de historische zin aangeduid dat Jehovah bij het Israëlitische volk wonderen zal doen, die ongehoord zijn in de gehele aarde; maar in de innerlijke zin worden niet wonderen verstaan, maar de wonderbaarlijke dingen die de Heer daardoor zou doen dat Hij zo'n Woord zou geven, waardoor er verbinding zou zijn van de hemel met de Kerk en universeel genomen waardoor er verbinding zou zijn van de Heer met het menselijk geslacht.

Dat het Woord zó wonderbaarlijk is, vatten degenen niet die niets weten over de overeenstemming van de natuurlijke dingen met de geestelijke dingen en zij die niets weten ten aanzien van het geestelijk denken, waarin de engelen zijn, weten ook niet dat er iets is van binnen in de afzonderlijke dingen van het Woord, waarin de hemel, dus waarin het Goddelijk leven is; terwijl toch de afzonderlijke woorden van het Woord door de overeenstemming geestelijk door de engelen wordt doorvat, wanneer zij natuurlijk worden doorvat door de mensen.

Daarvandaan en niet ergens anders vandaan is het Woord Goddelijk en zó wonderbaarlijk dat niets wonderbaarder is.

10635. En zien zal al het volk in welks midden gij zijt, het werk van Jehovah; dat dit betekent dat allen door wie het Woord wordt opgenomen, het Goddelijke daarin zullen erkennen, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, te weten het Woord, waarover in nr. 9372.

Vandaar wordt met het volk, in welks midden hij is, aangeduid de Kerk waar het Woord is, dus allen door wie het Woord wordt opgenomen, want de anderen erkennen niet het Goddelijke daarin; en uit de betekenis van het werk van Jehovah zien, namelijk het Goddelijke daarin erkennen

Dat dit zo is, is duidelijk, want allen die binnen de Kerk in het goede van het leven zijn, erkennen het Goddelijke in het Woord; de oorzaak hiervan is dat bij hen het heilige uit de hemel invloeit wanneer zij het Woord lezen, hoewel zij niet weten dat dit plaatsvindt door middel van de overeenstemmingen; dat wat ook volgens de overeenstemmingen invloeit, wordt niet anders doorvat dan als een algemeen heilige, waarin het gemoed wordt gehouden; anders bij hen die niet in het goede van het leven zijn; bij hen is het innerlijke, waardoor de hemel invloeit, gesloten.

10636. Dat dit wonderbaarlijk is wat Ik doende ben met u; dat dit betekent de hoedanigheid van het Woord in alle en de afzonderlijke dingen, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk het Woord, nr. 9372; vandaar wordt met het wonderbaarlijke dat Jehovah zal doen met hen, aangeduid dat het Goddelijke is in alle en de afzonderlijke dingen, zoals eerder in nr. 10633 is beschreven.

10637. Onderhoud voor u dat wat Ik u heden gebied; dat dit betekent indien zij deze belangrijkste dingen doen, die van de eeuwige waarheid zijn, staat vast uit de betekenis van onderhouden voor u, namelijk indien zo doen degenen die het Woord erkennen, want door

Mozes wordt het Woord uitgebeeld, zoals eerder; en uit de betekenis van dat wat Jehovah heden gebiedt, dus de voornaamste dingen, die van de eeuwige waarheid zijn; want de dingen die Jehovah gebiedt, zijn de Goddelijke Waarheden; en met heden wordt het eeuwige aangeduid, nrs. 2838, 3998, 4304, 6165, 6984, 9939; die eeuwige waarheden zijn de dingen die in de volgende verzen zijn bevat in de innerlijk zin, vers 12 tot en met 27.

Wat echter bevat is in de uiterlijke zin, zijn niet eeuwige waarheden, maar zijn dingen die moeten worden onderhouden door de Israëlitische natie ter wille van de innerlijke dingen; zij duiden die immers aan en sluiten ze zo in.

Zij moesten ook onderhouden worden door die natie, voordat de innerlijke dingen van het Woord door de Heer werden geopend en toen zij waren geopend, werden die uiterlijke dingen afgeschaft; want wanneer de mens de Heer vereert vanuit het geloof in en vanuit de liefde tot Hem, die de innerlijke dingen zijn, dan heeft hij genoemde aanduidende zaken niet nodig, hij is dan immers daarin en niet in de vormen ervan; zoals het feest van de ongezuurde broden moet worden onderhouden in de maand Abib en dat dan de ongezuurde broden zeven dagen moeten worden gegeten; dat alle opening van de baarmoeder aan God moet worden gegeven; dat de opening van een ezelin moet worden gelost of onthalsd; dat de eerstgeborenen van de zonen moeten worden gelost; dat het feest der weken moet worden gevierd; eveneens het feest der inzameling; dat elk manlijke driemaal in het jaar vóór Jehovah zou worden gezien; dat zij niet zouden slachtofferen op het gedeseemde; dat het bokje niet moet worden gekookt in de melk van zijn moeder.

Maar hoewel deze dingen zijn afgeschaft, zijn het toch heilige Goddelijke dingen van het Woord, aangezien het heilig innerlijke daarin is.

10638. Zie, Ik ben uitdrijvende van uw aangezichten de Amoriet en de Kanaäniet en de Hethiet en de Fereziet en de Heviet en de Jebusiet; dat dit betekent dan de verwijdering van de boosheden en de valsheden daaruit, staat vast uit de betekenis van uitdrijven van de aangezichten, dus verwijderen van de innerlijke dingen, die van het denken en van de aandoening zijn; uitdrijven immers is verwijderen en de aangezichten zijn de innerlijke dingen, zie nr. 9546; en de innerlijke dingen van de mens zijn die van het verstand en van zijn wil of die van zijn denken en van zijn aandoening; vandaar is uitdrijven van de aangezichten, die daarvan verwijderen; en uit de uitbeelding van de natiën in het land Kanaän, namelijk de boosheden en de valsheden, zie nr. 9327; maar welk boze en valse door iedere natie wordt uitgebeeld, zie men in de ontvouwingen waar daarover is gehandeld, zoals wat door de Amoriet nrs. 6306, 6859; wat door de Kanaäniet, nrs. 1573, 1574, 4818; door de Hethiet, nrs. 2913, 6858; door de Fereziet, nrs. 1573, 1574, 6859; door de Heviet en de Jebusiet, nr. 6860. Maar deze dingen worden ten aanzien van het Woord gezegd, aangezien door Mozes, van wiens aangezichten die natiën moesten worden uitgedreven, het Woord wordt uitgebeeld, zoals uit het voorgaande kan vaststaan.

Hoe het hiermee is gesteld, zal in het kort worden gezegd; er wordt gezegd dat indien hij onderhoudt voor zich dat wat Jehovah gebiedt, Hij van zijn aangezichten die natiën zal uitdrijven, waarmee wordt aangeduid, dat indien zij de belangrijkste geboden, die van de eeuwige waarheid zijn, de boosheden en de valsheden zouden worden verwijderd.

Die geboden zijn die welke de innerlijke zin volgen, waarvan de voornaamste deze zijn: dat zij geen andere God dan de Heer zouden erkennen en dat uit Hem al het goede en het ware is en verder dat het heil en het eeuwige leven uit Hem zijn.

Bij degenen die deze dingen geloven en die het liefhebben dat dit zo is, wordt elk boze en valse verwijderd terwijl zij het Woord lezen, aangezien de Heer hen dan verlicht en hen leidt en dan denken zij niet vanuit zichzelf; ook worden zij niet door het Woord aangedaan vanuit zichzelf, maar vanuit de Heer; vandaar treedt niet enig boze en enig valse van het boze binnen; de Heer verwijdert die immers.

Dezen zijn het die het Woord verstaan en door de waarheden daaruit worden aangedaan en het eveneens liefhebben om daarnaar te leven.

Maar degenen die deze voornaamste geboden, die van de eeuwige waarheid zijn, niet erkennen, worden wanneer zij het Woord lezen, niet verlicht, zo zien zij dus niet vanuit de Heer de waarheden daar, maar zij zien de dingen die zij zien, uit henzelf en uit zichzelf zien, is valsheden voor waarheden zien.

Indien zij toch waarheden zien, vervalsen zij die toch door vanuit zichzelf opgevatte beginselen of door eigen liefden, waarnaartoe zij de waarheden keren en waaraan zij die zo vasthechten; daarvandaan zijn de valsheden van het boze.

Dit wordt in de innerlijke zin door die woorden aangeduid en dat deze zo worden aangeduid, is omdat de engelen, die het Woord in de innerlijke zin doorvatten, wanneer het door de mens wordt gelezen, niet weten wat Mozes is, noch wat de Amoriet en de Kanaäniet en de Hethiet, de Fereziet, de Heviet en de Jebusiet; de namen treden immers de hemel niet binnen, maar de dingen die daarmee worden aangeduid, dus met Mozes het Woord en met de natiën de boosheden en de valsheden.

10639. *Vers 12-17. Wacht u, dat gij niet misschien een verbond maakt met de bewoner des lands op hetwelk gij komt, opdat het niet misschien zal worden tot een strik in het midden van u. En daarom zult gijlieden hun altaren omkeren en hun opgerichte tekenen zult gij verbreken en zijn bossen zult gij afhouden. En daarom zult gij u niet neerbuigen voor een andere god, want Jehovah IJveraar Zijn Naam, een God IJveraar Hij. Opdat gij niet misschien een verbond maakt met de bewoner des lands en zij hoereren achter hun goden en zij slachtofferen aan hun goden en hij u roept en gij eet van zijn slachtoffer. En gij neemt van zijn dochters voor uw zonen en zijn dochters hoereren achter haar goden en doen hoereren uw zonen achter haar goden. Gegoten goden zult gij u niet maken.*

Wacht u, dat gij niet misschien een verbond maakt met de bewoner des lands op hetwelk gij komt, betekent dat niet moet worden aangehangen, welk godsdienstige dan ook, waarin het boze is; opdat het niet misschien zal worden tot een strik in het midden van u, betekent de verleiding daarvandaan in het Woord zelf; en daarom zult gijlieden hun altaren omkeren, betekent dat het boze van dat godsdienstige en van de eredienst daaruit moet worden verworpen; en hun opgerichte tekenen zult gij verbreken, betekent dat de valsheden van het boze moeten worden verstrooid; en zijn bossen zult gij afhouden, betekent dat hun leerstellingen geheel en al moeten worden verworpen; en daarom zult gij u niet neerbuigen voor een andere god, betekent dat alleen de Heer moet worden vereerd vanuit het geloof en de liefde; want Jehovah IJveraar Zijn Naam, een God IJveraar Hij, betekent dat indien een ander wordt vereerd het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware terugtreedt; opdat gij niet misschien een verbond maakt met de bewoner van het land, betekent dan de verbinding met het boze van ieder godsdienstige; en zij hoereren achter hun goden, betekent daarvandaan de valsheden van het boze; en zij slachtofferen aan hun goden, betekent dan de eredienst vanuit de valsheden; en hij u roept en gij eet van zijn slachtoffer, betekent de aanlokking, de opneming en de toe-eigening van het valse vanuit het boze; en gij neemt van zijn dochters voor uw zonen, betekent de verbinding van de aandoeningen van het boze met de waarheden; en zijn dochters hoereren achter haar goden en doen hoereren uw zonen achter haar goden, betekent zo de ontwijding van het goede en het ware; gegoten goden zult gij u niet maken, betekent de eredienst van zich en niet van de Heer.

10640. *Wacht u, dat gij niet misschien een verbond maakt met de bewoner van het land, waarop gij komt; dat dit betekent dat niet moet worden aangehangen, welk godsdienstige dan ook, waarin het boze is, staat vast uit de betekenis van een verbond maken, dus verbonden*

worden, waarover in de aangehaalde plaatsen in nr. 10632; dus eveneens aanhangen; uit de betekenis van de bewoner van het land, namelijk het godsdienstige waarin het boze is; met de bewoner immers wordt het goede aangeduid, nrs. 2268, 2451, 2712 en vandaar in de tegengestelde zin het boze; en met het land wordt de Kerk aangeduid en al wat van de Kerk is, zie nr. 9325; dus eveneens het godsdienstige; en uit de betekenis van waarop gij komt, namelijk waar ook maar is een godsdienstige waarin het boze is.

Met de natiën immers die in het land Kanaän waren, waarin zij zouden komen, worden de boosheden en de valsheden daaruit aangeduid, nr. 10638.

Hieruit blijkt, dat met: dat gij niet een verbond maakt met de bewoner van het land, waarop gij komt, wordt aangeduid dat niet moet worden aangehangen, welk godsdienstige dan ook, waarin het boze is.

Omdat dit onder de belangrijkste dingen is, waardoor de mens van de Kerk wordt verlicht wanneer hij het Woord leest en omdat over deze zaak in wat nu volgt wordt gehandeld, zal worden gezegd hoe het hiermee is gesteld.

De mens die door de Heer verlicht wil worden, zal zich vooral daarvoor wachten, dat hij zich enig leerstellige toe-eigent dat het boze verdedigt; de mens eigent zich dit dan toe, wanneer hij het bij zich bevestigt, want daardoor maakt hij dit van zijn geloof en nog meer wanneer hij daarnaar leeft; wanneer dit gebeurt, dan blijft het boze aan zijn ziel en aan zijn hart ingeschreven; en wanneer dit heeft plaatsgevonden, kan hij daarna geenszins door het Woord uit de Heer worden verlicht; zijn gehele gemoed immers is in het geloof en in de liefde van zijn beginsel en alles wat daarmee in strijd is, ziet hij niet of verwerpt hij of vervalst hij.

Tot voorbeeld kan dit dienen: wie gelooft dat hij wordt gezaligd door het geloof-alleen, hoedanig het leven ook mag zijn en dit bij zichzelf heeft bevestigd en het heeft verbonden met de overige dingen van zijn leer en wel dermate dat hij daarna in het geheel niet denkt over het leven, maar alleen over het geloof; deze mens ziet daarna, hoezeer hij ook het Woord leest, niet iets daar ten aanzien van het goede van het leven en tenslotte weet hij niet wat het goede is, wat de naastenliefde, wat de liefde; en indien deze worden genoemd, dan zegt hij dat het geloof-alleen dit alles is; terwijl toch het geloof-alleen of het geloof zonder die dingen, is zoals een leeg vat of als iets zonder ziel.

Het geestelijk leven van zo'n mens kan worden vergeleken met de ademhaling van de longen, zonder de invloeiing van het bloed vanuit het hart; zo'n leven is geen leven, dan alleen zodanig als van een nabootsing of van een automaat.

Dit is gezegd, opdat men zal weten hoe het met de mens is gesteld die het Woord leest, namelijk dat hij geenszins daaruit kan worden verlicht, indien hij zich aan enig godsdienstige heeft gehecht dat het boze verdedigt.

10641. Opdat het niet misschien zal worden tot een strik in het midden van u; dat dit betekent de verleiding daarvandaan in het Woord zelf, staat vast uit de betekenis van tot een strik zijn, namelijk gevangen en verleid worden door het boze en valse, nrs. 7653, 9348; en uit de uitbeelding van Mozes, te weten het Woord, waarover nr. 9372; vandaar is in het midden van hem, in het Woord zelf.

Hoe het hiermee is gesteld, staat vast uit wat nu eerder in nr. 10640 is gezegd.

10642. En daarom zult gijlieden hun altaren omkeren; dat dit betekent dat het boze van dit godsdienstige en van de eredienst daaruit moet worden verworpen, staat vast uit de betekenis van het altaar, namelijk het voornaamste uitbeeldende voor de Heer en voor Zijn eredienst vanuit het goede, waarover de nrs. 921, 2777, 2811, 4541, 8935, 8940, 9388, 9389, 9714, 9964, 10242, 10245; en vandaar is het in de tegengestelde zin het uitbeeldende voor de afgodische eredienst, dus vanuit het boze, waarover hierna.

En uit de betekenis van omkeren, dus verwerpen; van de altaren wordt immers gezegd dat zij moeten worden omgekeerd, maar van de boosheden van de eredienst, die met de altaren van de natiën worden aangeduid, wordt gezegd dat zij moeten worden verworpen.

In dit vers wordt melding gemaakt van: altaren, opgerichte tekenen en bossen en daarmee worden in het algemeen alle dingen van de afgodische eredienst aangeduid: met de altaren de eredienst vanuit het boze, met de opgerichte tekenen de eredienst vanuit het valse van het boze en met de bossen de leerstellingen ervan.

De oorzaak dat die dingen moesten worden uitgeroeid, was dat met die uitbeeldingen niet de Heer werd vereerd, maar goden werden vereerd die mensen waren geweest, zoals de Baäls en verscheidene andere en die eredienst was duivels en hels, want mensen vereren als God Zelf, Die de Heer is, is duivels; de mens immers wordt verbonden met hem die wordt vereerd, maar het is met deze zaak als volgt gesteld: indien een mens als een god wordt vereerd, dan wordt iemand uit de hel met hem verbonden; het geloof immers en de liefde verbinden, het geloof van het ware en de liefde van het goede verbinden de mens met de Heer, maar het geloof van het valse en de liefde van het boze verbinden de mens met de hel.

Er zijn immers bij iedere mens geesten uit de hel en er zijn engelen vanuit de hemel; zonder die kan de mens niet leven.

Indien iemand die een mens is geweest, wordt vereerd, dan menen de geesten uit de hel dat zichzelf worden vereerd, want eenieder in de hel wil een god zijn en deze geesten vergemeenschappen die eredienst met het helse gezelschap waaruit zij zijn; voor zoveel dus als de helsen worden vereerd, treden de engelen terug, die vanuit de hemel zijn.

Vandaar wordt de mens heengevoerd in de helse begeerten en tenslotte wordt hij eender aan die geesten ten aanzien van geheel zijn leven, onder wie hij ook na de dood komt.

Wanneer daarentegen de Heer wordt vereerd, Die de God van hemel en aarde is, dan eisen de engelen die vanuit de hemel bij de mens zijn, niet iets van de eredienst voor zichzelf op, omdat zij al het ware van het geloof en al het goede van de liefde aan de Heer toekennen en niets aan zichzelf.

Vandaar wordt er door hen een weg geopend tot aan de Heer Zelf toe, Die hen met Zich verbindt in geloof en liefde.

Heruit kan vaststaan, hoe groot het belang is de Heer Zelf te vereren, Die alle mogendheid heeft in de hemelen en op aarde, zoals Hijzelf zegt bij (Mattheüs 28:18).

10643. En hun opgerichte tekenen zult gij verbreken; dat dit betekent dat de valsheden van het boze moeten worden verstrooid, staat vast uit de betekenis van de opgerichte tekenen, namelijk de uitbeeldingen van de eredienst van de Heer vanuit de waarheden, nrs. 4580, 4582, 9388, 9389; en in de tegengestelde zin de uitbeeldingen van de afgodische eredienst, vanuit de valsheden.

Dat de opgerichte tekenen uitbeeldend waren voor de eredienst, was omdat het bij de Ouden in gebruik was om tekenen op te richten en die met olie te zalven en zo te heiligen.

De Ouden hielden hun eredienst voornamelijk op de bergen, de heuvels en in de bossen, daar richtten zij de tekenen op.

Dat dit plaatsvond op de bergen, had als oorzaak, dat de bergen de hemel betekenden waar de hemelse liefde regeert, dus de liefde tot de Heer; dat het op de heuvels plaatsvond, dat de heuvels de hemel betekenden, waar de geestelijke liefde regeert, dus de liefde jegens de naaste; en dat het plaatsvond in de bossen, had als oorzaak dat de bossen de hemelse wijsheid en het hemels inzicht betekenden; dit alles vanwege de overeenstemmingen.

De tekenen die daar werden opgericht, betekenden het Goddelijk Ware, want die tekenen waren stenen en de steen betekent het ware; daarom wordt de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware in het Woord, de Steen Israëls, genoemd.

Vandaar nu is het, dat de opgerichte tekenen de eredienst van de Heer vanuit de waarheden hebben betekend.

Maar toen de uitbeeldingen van de Kerk, die bij de Ouden waren geweest, gedeeltelijk in afgoderij en gedeeltelijk in magie begonnen verkeerd te worden, werden die dingen afgeschafte, vooral bij de Israëlitische natie, die in haar hart afgodisch was.

Vandaar is het dat met de opgerichte tekenen de afgodische eredienst vanuit de valsheden wordt aangeduid.

Zo is het gesteld met elke eredienst, wanneer de mens uiterlijk wordt, wat gebeurt wanneer hij zichzelf en de wereld als einddoel beschouwt en de Goddelijke dingen van de Kerk als middelen; want dan worden al de dingen die van de eredienst zijn, bij hen die in de eredienst blijven, afgoden, aangezien de uiterlijke dingen zonder de innerlijke worden vereerd.

Daarvandaan worden de waarheden van de eredienst en van de leer valsheden; zij worden immers vervalst door de ideeën van zich en van de wereld daarin, waaraan verscheidene andere ideeën worden toegevoegd, die het Goddelijke afleiden van die waarheden en op zich en op de wereld overdragen.

Dit kan eveneens vaststaan uit de altaren van de natiën en hoewel zij op deze en op eendere wijze slachtofferden, waren niettemin hun slachtoffers gruwelen.

Dat de opgerichte tekenen bij de Ouden in gebruik zijn geweest en het heilige van de eredienst hebben betekend, staat vast uit het door Jakob opgerichte teken, waarover het volgende in Genesis: ‘En Jakob nam de steen, die hij tot zijn hoofdeunsel had gelegd en hij zette hem tot een opgericht teken en hij zei: Indien ik zal zijn wedergekeerd in vrede tot het huis van mijn vader, zo zal deze steen, die ik tot een opgericht teken heb gezet, een huis Gods zijn’, (Genesis 28:18,19,22); en uit de twaalf opgerichte tekenen, die door Mozes werden gesteld onderaan de berg Sinai, waarover het volgende in Exodus: ‘Mozes schreef al de woorden van Jehovah en hij stond ’s morgens in de morgenstond op en hij bouwde een altaar onder de berg en twaalf opgerichte tekenen voor de twaalf stammen Israëls’, (Exodus 24:4) en nr. 9389.

Verder bij Jesaja: ‘Te dien dage zal Jehovah een altaar hebben in het midden van Egypte en zijn opgericht teken bij zijn grens voor Jehovah’, (Jesaja 19:19); en bij Hosea: ‘Vele dagen zullen de zonen Israëls zitten, geen koning en geen vorst en geen slachtoffer en geen opgericht teken’, (Hosea 3:4).

In die plaatsen wordt met de opgerichte tekenen de eredienst vanuit waarheden aangeduid, de oorzaak hiervan is, zoals eerder gezegd, dat de steen het Goddelijk Ware betekende en het met olie gezalfde opgerichte teken het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede.

Maar toen zij die uitbeeldingen afgodisch begonnen te vereren, werd het bevolen dat zij zulke dingen zouden omkeren en verbreken, zoals in dit vers en eveneens in (Exodus 23:24; Deuteronomium 7:5; 12:3).

En omdat de Israëlitische natie in haar hart afgodisch was, was het, opdat zij niet op de bergen en heuvels en in de bossen opgerichte tekenen zouden zetten en die afgodisch vereren, verboden om opgerichte tekenen te zetten en bossen te planten, ofschoon zulke dingen voor de Ouden de heilige dingen van de eredienst waren geweest.

Dat het aan die natie was verboden, staat vast bij Mozes: ‘Niet zult gij u planten een bos van welke boom dan ook bij het altaar van uw God, dat gij u zult maken; ook zult gij u geen opgericht teken oprichten, aangezien Jehovah uw God dit haat’, (Deuteronomium 16:21,22); en dat het daarom verboden was, omdat zij die afgodisch vereerden, in het eerste boek der Koningen: ‘Juda deed het boze in de ogen van Jehovah; zij bouwden zich hoogten en opgerichte tekenen op elke hoge heuvel en onder elke groene boom’, (1 Koningen 14:23); evenzo de zonen Israëls, (2 Koningen 17:10).

Bij Micha: *‘Ik zal uw gesneden beelden en uw opgerichte tekenen uit het midden van u afhouden, opdat gij niet langer het werk van uw handen aanbidt en Ik zal uw bossen uit het midden van u uitroeien’*, (Micha 5:12,13).

Bij Jesaja: *‘Gij zijt hittig geworden voor de goden onder elke groene boom’*, (Jesaja 57:5).

En bij Ezechiël: *‘Nebukadnezar zal door de hoeven van zijn paarden al uw straten vertreden; het volk zal hij doden met het zwaard en de opgerichte tekenen van uw sterkte zal hij ter aarde doen neerdalen’*, (Ezechiël 26:11) en ook elders.

Hieruit blijkt, wat door de innerlijke zin met de opgerichte tekenen wordt aangeduid.

10644. En zijn bossen zult gij afhouden; dat dit betekent dat hun leerstellingen geheel en al moeten worden verworpen, staat vast uit de betekenis van de bossen, namelijk de leerstellingen van de Kerk, hier de leerstellingen van het godsdienstige bij de afgodendienaren, dus de leerstellingen van het valse en het boze.

Dat de bossen de leerstellingen betekenen, is omdat de bomen de doorvattingen en de erkentissen van het goede en het ware betekenen, de doorvattingen bij hen die in het hemels rijk van de Heer zijn en de erkentissen bij hen die in het geestelijk rijk van de Heer zijn; en iedere soort boom een soort van doorvatting en inzicht is.

Vandaar is het, dat de paradijzen en de tuinen het hemels inzicht en de hemelse wijsheid betekenen en de wouden de wetenschap van de natuurlijke mens.

Hieruit kan vaststaan, vanwaar het is dat de bossen de leer betekenen en vanwaar het is dat de Ouden het heilige van de eredienst in de bossen hebben gehad; de Kerk immers bij de Ouden was uitbeeldend en al haar uiterlijke dingen beeldden de innerlijke dingen uit, zodanig als die in de hemel zijn, ten aanzien van de Heer, en de liefde tot en ten aanzien van het geloof in Hem en ten aanzien van zulke dingen die van de liefde en van het geloof zijn.

Dat de bossen en ook de wouden, de tuinen en de paradijzen en ook de bomen volgens hun soort, zulke dingen betekenen, ontleent de oorzaak aan de uitbeeldingen in het andere leven, want daar verschijnen zulke dingen volgens het inzicht en de wijsheid van de engelen; daar zijn immers de verschijningen uit hemelse en geestelijke oorsprong.

Dat de bossen de leer betekenen en dat de Ouden de heilige eredienst in de bossen hebben gehouden, zie de nrs. 2722, 4552.

Dat de paradijzen het hemelse inzicht en de hemelse wijsheid betekenen, nrs. 3220, 4528, 4529; de tuinen evenzo, nrs. 100, 108, 1588, 2722.

Dat de wouden de wetenschap betekenen, die van de natuurlijke mens is, nr. 9011.

Dat de bomen de doorvattingen en de erkentissen van het goede en het ware betekenen, nrs. 103, 2163, 2682, 2972, 7692, 8326.

Dat de Oude Kerk de eredienst had in bossen en in tuinen onder de bomen volgens de betekenis ervan, nrs. 2722, 4552.

10645. En daarom zult gij u niet neerbuigen voor een andere god; dat dit betekent dat alleen de Heer moet worden vereerd vanuit het geloof en de liefde, staat vast uit de betekenis van zich neerbuigen, namelijk aanbidden en vereren.

Dat het alleen de Heer is die moet worden vereerd en geen ander, is omdat onder Jehovah en onder God in het Woord de Heer wordt verstaan, zie de nrs. 9315, 9373; en verder omdat de Heer de God van hemel en aarde is en eveneens de enige God, nr. 9194.

Er wordt gezegd dat de Heer moet worden vereerd vanuit het geloof en de liefde, omdat de eredienst van de Heer òf vanuit het geloof òf vanuit de liefde is.

De eredienst vanuit het geloof wordt de eredienst volgens de waarheden genoemd, want de waarheden zijn van het geloof en de eredienst vanuit de liefde wordt de eredienst vanuit het goede genoemd, want het goede is van de liefde.

Degenen die in het geestelijk rijk van de Heer zijn, vereren Hem vanuit het geloof, maar zij die in Zijn hemels rijk zijn vereren Hem vanuit de liefde.

Maar hoe het met de eredienst van de Heer vanuit het geloof en de liefde is gesteld, daarover zal hier iets worden gezegd.

Verscheidene mensen menen, dat zij de Heer door het geloof vereren, wanneer zij de dingen geloven die van de leer en van de Kerk zijn en dat zij de Heer door de liefde vereren wanneer zij Hem liefhebben; maar door alleen geloven en alleen liefhebben, wordt de Heer niet vereerd, maar door leven volgens Zijn geboden, want die zijn het die in de Heer geloven en Hem liefhebben; de overigen zeggen dat zij Hem liefhebben en toch hebben zij niet lief.

De oorzaak dat degenen alleen in de Heer geloven en Hem liefhebben, die volgens Zijn geboden leven, is dat de Heer niet is in het ware verstaan zonder dat te willen, maar dat Hij is in het ware verstaan en dat willen; het ware immers treedt niet in de mens binnen en wordt van hem, voordat de mens dit wil en vanuit dit willen dit doet, want de wil is de mens zelf; het verstand echter is voor zoveel de mens, als hij verstand vanuit de wil heeft.

De Heer is ook bij de mens aanwezig in diens waarheden die vanuit het goede zijn en die waarheden die vanuit het goede zijn, zijn die dingen die de mens wil en vandaar doet, maar niet de dingen die hij verstaat en zonder willen doet, want zonder willen is dit huichelarij; het is immers voor de mensen en niet voor God.

De Heer woont ook niet bij een ledig mens, dat wil zeggen, bij een mens die Zijn waarheden niet kent en ze niet doet.

In die ware dingen die vanuit het goede zijn, dat wil zeggen, die de mens wil en doet, is de Heer aanwezig bij de mens, want de waarheden die vanuit het goede zijn, maken de Kerk bij hem en maken de hemel bij hem, in één woord, zij maken dat de Heer Zelf bij hem is.

Dat dit zo is, kan de mens alleen al uit de rede doorvatten, indien hij het overweegt; hij kan immers weten dat al het verstandelijke van de mens wordt geformeerd door de waarheden en alles van zijn wil door de goede dingen.

Alle dingen immers die in het heelal zijn, hebben betrekking op het goede en het ware; en het verstandelijke van de mens is geformeerd om de waarheden op te nemen en de wil om het goede op te nemen.

De waarheden die men gelooft, worden van het geloof genoemd en de goedheden die verkwikking geven, worden van de liefde genoemd; daaruit kan vaststaan, dat hoedanig de waarheden van het geloof zijn waardoor het verstandelijke wordt geformeerd en hoedanig de goede dingen van de liefde zijn waardoor de wil wordt geformeerd, zodanig is de mens.

De mens immers is mens krachtens het verstand en de wil, indien dus zijn verstand is geformeerd door de Goddelijke waarheden en die worden van zijn geloof en het wilsdeel is geformeerd door de goede dingen, die worden van zijn liefde, dan volgt daaruit dat de mens in de hemel is en dat de Heer bij hem kan wonen als in Zijn hemel.

De Goddelijke waarheden immers, die het verstand maken en de Goddelijke goedheden, die de wil maken, zijn uit de Heer of zij zijn van de Heer en de dingen die van de Heer zijn, zijn Hijzelf.

Daaruit blijkt, dat in de Heer geloven is zijn verstandelijke doordrenken van de waarheden van het geloof en dat de Heer liefhebben is de wil doordrenken van de goedheden van de liefde; en dat dit niet kan plaatsvinden, dan door de waarheden vanuit het Woord aan te leren, die te willen en te doen.

Of men zegt willen en doen of liefhebben, het is hetzelfde, want wat de mens liefheeft, dat wil hij en wat hij daadwerkelijk wil, dat heeft hij lief.

Hieruit nu kan vaststaan, wat het is de Heer vereren vanuit het geloof en de liefde.

Dat dit zo is, blijkt duidelijk hieruit, dat de Heer het heil van allen wil.

Het heil van de mens willen, is hem tot Zich in de hemel willen toeleiden en dit kan geenszins plaatsvinden tenzij de Heer in hem is en de Heer kan geenszins in hem zijn, tenzij

Hij in zulke dingen bij hem is die uit Hem zijn; dit zijn de waarheden vanuit het goede, dus Zijn geboden, die de mens doet van geloof en vanuit de liefde, want er bestaan geen andere ontvangers van de Heer en van de hemel bij de mens, noch kunnen er bestaan; de hemel zelf bestaat ook uit geen andere.

Dat in de Heer geloven en Hem liefhebben is Zijn geboden doen, leert de Heer ook bij Johannes: *'Indien gij Mij liefhebt, houdt Mijn geboden; wie Mijn geboden heeft en deze doet, die is het die Mij liefheeft.*

Indien iemand Mij zal hebben liefgehad, die zal Mijn Woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben en tot hem zullen Wij komen en Wij zullen verblijf bij hem maken.

Wie Mij niet liefheeft, bewaart Mijn woorden niet', (Johannes 14:15,21,23,24).

En elders bij dezelfde: *'Blijft in Mijn liefde; indien gij Mijn bevelen zult hebben bewaard, zo zult gij blijven in Mijn liefde; gij zijt Mijn vrienden, indien gij zult hebben gedaan al wat Ik u gebied', (Johannes 15:9,10,14).*

De bevelen en de geboden die moeten worden bewaard en volgens welke men moet leven, leert de Leer van de naastenliefde en van het geloof.

10646. Want Jehovah IJveraar Zijn Naam en een God IJveraar Hij, dat dit betekent dat indien een ander wordt vereerd, het Goddelijke Goede en het Goddelijk Ware zich terugtrekt, staat vast uit de betekenis van de IJveraar, namelijk degene die niet duldt dan een ander dan hijzelf wordt geliefd en vereerd; en uit de betekenis van de Naam Jehovah, namelijk alles waardoor de Heer wordt vereerd, nrs. 2724, 3006, 6674, 9310; en omdat dit het Goddelijk Ware is dat voortgaat vanuit Zijn Goddelijk Menselijke, zo is het het Goddelijke Menselijke van de Heer dat in de hoogste zin onder de Naam van Jehovah wordt verstaan, nrs. 2628, 6887, 8274; want het Goddelijk Ware is de Heer Zelf in de hemel; dat wat immers uit Hem voortgaat, is Hijzelf; vanuit het Goddelijke kan niet iets anders voortgaan dan het Goddelijke en het Goddelijke is één.

Daaruit blijkt dat met; IJveraar Zijn Naam, wordt aangeduid dat de Heer niet duldt dat een ander dan Hijzelf wordt vereerd, omdat uit Hem alleen al het Ware en het Goede is, waardoor het heil is.

De Heer wordt IJveraar genoemd, omdat zodra een ander wordt vereerd, al het Ware en Goede terugtreedt; de mens immers wordt door het goede en het ware, die uit de Heer zijn, verbonden met Hem en daarom zodra een ander wordt vereerd, vindt ontbinding plaats en dan treedt in de plaats van het ware het valse op en in de plaats van het goede het boze.

Dat er tweemaal IJveraar wordt gezegd, is omdat onder Jehovah het Goddelijk Goede wordt verstaan en onder God het Goddelijk Ware.

Dat de Heer in het Woord, waar over het Goddelijk Goede wordt gehandeld, Jehovah wordt genoemd, waar echter over het Goddelijk Ware wordt gehandeld God wordt genoemd, zie de nrs. 2586, 2769, 2921, 6303, 6905, 10158, 10617.; en omdat het ene en het andere terugtreedt van de mens, wanneer een ander dan de Heer wordt vereerd, wordt er daarom tweemaal IJveraar gezegd.

Er wordt gezegd dat de Heer alleen moet worden vereerd; wie niet weet hoe het met de eredienst van de Heer is gesteld, kan geloven dat de Heer het liefheeft vereerd te worden en dat Hij heerlijkheid wil van de mens, zoals de ene mens die aan de ander geeft wat die vraagt ter wille van de hemzelf toegebrachte eer.

Wie dit gelooft, weet in het geheel niet wat de liefde is en nog minder wat de Goddelijke Liefde is.

De Goddelijke Liefde is de eredienst willen en de heerlijkheid willen, niet ter wille van zich, maar ter wille van de mens en van diens heil, want wie de Heer vereert en de Heer heerlijkheid geeft, is in de vernedering en van hem die in de vernedering is, treedt het eigene terug en voor zoveel als dit terugtreedt, voor zoveel wordt het Goddelijke opgenomen.

Het is immers het eigene van de mens dat alleen het Goddelijke in de weg staat, want het eigene van hem is het boze en het valse.

Dit is de heerlijkheid van de Heer en ter wille van dit einddoel is de eredienst van Hem. De heerlijkheid ter wille van zich is vanuit de liefde van zich en de hemelse liefde verschilt zoveel van de eigenliefde, als de hemel en de hel en oneindig meer de Goddelijke Liefde.

10647. Opdat gij niet misschien een verbond maakt met de bewoner van dat land; dat dit betekent zo de verbinding met het boze van ieder godsdienstige, staat vast uit de betekenis van het verbond, namelijk de verbinding, waarover de nrs. 665, 666, 1023, 1038, 1864, 1996, 2003, 2021, 6804, 8767, 8778; dus is een verbond maken verbonden worden; en uit de betekenis van de bewoner van het land, namelijk het godsdienstige waarin het boze is, nr. 10640; of men zegt het godsdienstige waarin het boze is, dan wel het boze van het godsdienstige, het is hetzelfde.

Dat nu opnieuw wordt gezegd dat er geen verbond moet worden gemaakt met de bewoner van het land, is ter wille van de reeks in de innerlijke zin.

10648. En zij hoereren achter hun goden; dat dit betekent daarvandaan de valsheden van het boze, staat vast uit de betekenis van hoereren achter de goden der natiën, namelijk verbonden worden met de valse dingen van het boze, want met hoereren wordt aangeduid onwettig verbonden worden en met de goden van de natiën worden de valse dingen van het boze aangeduid.

Dat de goden de valsheden zijn, zie de nrs. 4402, 4544, 7873, 8867; en de natiën zijn de boosheden, nr. 10638.

Er wordt gezegd dat daarvandaan de valse dingen van het boze zijn, omdat uit het boze alle valsheden ontstaan; de valsheden echter die niet vanuit het boze zijn, zijn weliswaar in de uiterlijke vorm valsheden, maar niet in de innerlijke vorm.

Er zijn immers valsheden bij hen die in het goede van het leven zijn, maar dit goede is innerlijk daarin en het maakt dat het boze van het valse wordt verwijderd; vandaar verschijnt dat valse voor de engelen niet als het valse, maar als een soort van ware; de engelen immers schouwen de innerlijke dingen van het geloof en niet de uiterlijke dingen ervan.

Vandaar is het, dat eenieder, van welke godsdienst dan ook, kan worden gezaligd, ook de heidenen die geen waarheden vanuit het Woord hebben, als zij slechts het goede van het leven als einddoel hebben beschouwd, nrs. 2589 tot 2604.

In het Woord wordt meermalen hoereren gezegd en daarmee wordt de onwettige verbinding met het ware aangeduid en met echtbreken de onwettige verbinding met het goede; vandaar wordt met hoereren de vervalsing van het ware aangeduid en met echtbreken de echtbreuk van het goede.

De vervalsing van het ware vindt op drievoudige wijze plaats:

Ten eerste: indien de mens in het boze van het leven is en de waarheden van de leer erkent; dan immers is van binnen in de ware dingen het boze en het boze vervalst het ware; want het boze verstroot het hemelse en het Goddelijke uit de waarheden en plant het helse in; daarvandaan is de vervalsing.

Ten tweede: indien de mens eerst in de waarheden ten aanzien van de leer is en daarna toetreedt op het valse van een andere leer, wat alleen plaatsvindt bij degenen die in het boze van het leven zijn; aangezien het boze trek heeft in het valse en dit graag voor het ware aangrijpt.

Ten derde: indien een mens die in het boze ten aanzien van het leven is en in valse dingen ten aanzien van de leer is, de waarheden van een andere leer aangrijpt; deze vervalst eveneens de waarheden, aangezien hij de waarheden niet erkent ter wille van de waarheden, maar ter wille van gewin, eer of roem.

Al deze vervalsingen worden in het Woord hoererijen en boelingen genoemd; de oorzaak hiervan is dat onder het huwelijk de wettige verbinding wordt verstaan, namelijk die van het goede en het ware, zie de nrs. 2727-2759; vandaar worden de onwettige verbindingen verstaan onder hoererijen.

Dat dit zo is, kan uit verschillende plaatsen van het Woord vaststaan; hieruit mogen alleen de volgende twee worden aangevoerd; bij Ezechiël: *‘Jeruzalem, gij hebt gehoereerd vanwege uw naam en gij hebt uw hoererijen uitgegoten over elke voorbijgaande; gij hebt van uw klederen genomen en gij hebt u geplekte hoogten gemaakt en gij hebt daarop gehoereerd. Gij hebt de vaten van uw sieraad genomen van Mijn goud en van Mijn zilver, dat Ik u had gegeven en gij hebt u beelden van het manlijke gemaakt en gij hebt met die gehoereerd. Gij hebt uw zonen en uw dochters genomen, die gij Mij had gebaard en ge hebt ze aan dezelfde geslachtofferd.*

‘Is dit slechts weinig aangaande uw hoererijen. Gij hebt gehoereerd met de zonen van Egypte, uw naburen, groot van vlees; en gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd om Mij te tergen.

Gij hebt gehoereerd met de zonen van Assur en gij hebt met hen gehoereerd en gij waart niet verzadigd.

En gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd tot aan het land van koophandel, Chaldea’, (Ezechiël 16:15-17, 20,26, 28,29) en vervolg.

En bij dezelfde: *‘Twee vrouwen, de dochters van één moeder; zij hebben gehoereerd in Egypte; in haar jeugd hebben zij gehoereerd; Ohola is Samaria en Oholiba Jeruzalem. Ohola heeft gehoereerd onder Mij en zij heeft haar boelen bemind, de nabije Assyriërs; zij heeft haar hoererijen op hen gegeven; zij heeft haar hoererijen uit Egypte niet verlaten, want zij hadden met haar gelegen in haar jeugd.*

Oholiba verdiert haar liefde meer dan zij en zij heeft haar hoererijen vermenigvuldigd boven de hoererijen van haar zuster; zij heeft de zonen van Assur liefgehad.

Zij heeft toegevoegd aan haar hoererijen en zij heeft de beelden van de Chaldeeën gezien en zij heeft hen liefgehad bij de aanblik van haar ogen; zij zijn tot haar gekomen, de zonen van Babel, tot de bijligging der liefden’, (Ezechiël 23:2-4,7,8,11,12,14,16) en vervolg en ook in vele andere plaatsen, die hiermee ook zijn ontvouwd, nrs. 2466, 8904.

10649. En zij slachtofferen aan hun goden; dat dit betekent zo de eredienst vanuit valsheden, staat vast uit de betekenis van slachtofferen, namelijk de eredienst in het algemeen, nrs. 6905, 8680, 8936; en uit de betekenis van de goden der natiën, namelijk de valsheden van het boze, zoals eerder in nr. 10648.

10650. En hij u roept en gij eet van zijn slachtoffer; dat dit betekent de aanlokking, de opneming en de toe-eigening van het valse vanuit het boze, staat vast uit de betekenis van roepen, namelijk het aanlokken en het opnemen, want wie volgt en gehoorzaamt, wanneer hij wordt geroepen, die wordt aangelokt en neemt op; uit de betekenis van eten, dus de toe-eigening, nrs. 3168, 3596, 4745; en uit de betekenis van het slachtoffer, namelijk de eredienst vanuit de valse dingen, nr. 10649; dus eveneens de valsheden die van de eredienst zijn. Dat het de valsheden van het boze zijn, is omdat elk valse dat echt vals is, vanuit het boze is, zie nr. 10648.

10651. En gij neemt van zijn dochters voor uw zonen; dat dit de verbinding betekent van de aandoeningen van het boze met de waarheden, staat vast uit de betekenis van nemen, wanneer over het huwelijk wordt gehandeld, dus verbonden worden.

Uit de betekenis van de dochters, namelijk de aandoeningen van het goede en in de tegengestelde zin de aandoeningen van het boze, nrs. 2362, 3963; en uit de betekenis van de

zonen, te weten de waarheden, waarover de nrs. 489, 491, 533, 1147, 3373, 4257, 9807, 10490.

10652. En zijn dochters hoereren achter haar goden en doen hoereren uw zonen achter haar goden; dat dit betekent zo de ontwijding van het goede en het ware, staat vast uit de betekenis van hoereren, namelijk de onwettige verbinding, nr. 10648; uit de betekenis van zijn dochters of van de bewoner van het land, namelijk de aandoeningen van het boze; uit de betekenis van haar goden, te weten de valsheden van de met de waarheden verbonden aandoeningen van het boze, want onder haar goden worden de goden verstaan van de dochters van de bewoner van het land, verbonden met de zonen van de Israëlitische natie, waarover nr. 10651, welke verbinding de ontwijding van het goede is; en uit de betekenis van hoereren uw zonen achter haar goden, dus de verbinding van het ware met de valse dingen, dus de ontwijding van het ware.

Dat de goden de valsheden zijn, zie de nrs. 4402, 4544, 7873, 8867; en dat de zonen de waarheden zijn, nrs. 489, 491, 533, 1147, 3373, 4257, 9807, 10490.

Dit wordt zo gezegd, omdat de eerste verbinding van de aandoeningen van het boze en de ware dingen, dat wordt aangeduid met ‘van de dochters van de bewoner des lands nemen voor uw zonen’ nog niet de ontwijding is; maar de tweede verbinding is de ontwijding; dit immers vindt plaats wanneer het boze wordt toegevoegd aan het ware en het ware aan het boze, wat plaatsvindt door een tegengestelde uitleg van het ware en door toevoeging aan het boze en zo door het tussenvoegen van het ene in het andere; vandaar blijft het ware niet langer het ware, maar het wordt gedood en ontwijd.

Deze ontwijding wordt ook aangeduid met de hoererij van het volk met de dochters van Moab, waarover het volgende bij Mozes: *‘Israël zette zich neer in Sittim, waar het volk begon te hoereren met de dochters van Moab; en zij roepen het volk tot de slachtoffers van haar goden en het volk at en het boog zich neer voor haar goden.*

Daarom zei Jehovah tot Mozes: Neem al de hoofden van het volk en hang ze voor Jehovah vóór de zon.

En het volk werd geslagen en vanwege die plaag stierven er vierentwintigduizend’, (Numeri 25:1,2,4,5,9).

Met Moab worden degenen aangeduid die de goedheden echtbreken, nrs. 2468, 8315; en met zijn dochters de aandoeningen van dat boze en met de hoererij met haar de ontwijding; vandaar was de straf het ophangen van de hoofden van het volk vóór de zon en de dood van vierentwintigduizend.

De zon van de wereld immers is de liefde van zich, nr. 10584; het ophangen ervoor is de totale uitblussing van het hemels goede; en vierentwintigduizend zijn alle waarheden en alle goedheden van het ware in de samenvatting, eender als twaalfduizend, nrs. 2089, 3913, 7973; hun dood is de uitblussing van alle ware dingen; dit vindt plaats bij degenen die ontwijden.

10653. Gegoten goden zult gij u niet maken; dat dit de eredienst van zich en niet van de Heer betekent, staat vast uit de betekenis van gegoten goden maken, dus de eredienst volgens de liefde van zich instellen, nrs. 10406, 10503; en de eredienst volgens de liefde van zich is de eredienst van zich en niet van de Heer; want de eredienst van zich is het einddoel, maar de eredienst van de Heer is het middel tot dat doel.

Dat wat het einddoel is, heerst en dat wat het middel is, dient.

Het middel wordt ook niet anders beschouwt door het einddoel dan zoals een knecht door zijn heer.

Zo’n eredienst is bij hen die de heilige dingen van de Kerk als middelen beschouwen en de heerschappijen als einddoel.

10654. Vers 18-23. *Het feest der ongezuurde dingen zult gij houden; zeven dagen zult gij eten ongezuurde dingen, die Ik u geboden heb, te gezetter tijd van de maand Abib, omdat gij in de maand Abib zijt uitgegaan uit Egypte. Alle opening van de baarmoeder is Mijne en al uw vee zult gij geven het manlijke, de opening van de os en van het kleinvee. En de opening van de ezel zult gij lossen met een stuk kleinvee en indien gij het niet zult hebben gelost, zult gij haar onthalzen. Elke eerstgeborene van uw zonen zult gij lossen en Mijn aangezichten zullen niet ledig worden gezien. Zes dagen zult gij werken en op de zevende dag zult gij rusten; bij het ploegen en bij het oogsten zult gij rusten. En het feest der weken zult gij maken van de eerstelingen van de tarweoogst en het feest der inzameling van de wenteling des jaars. Driemaal in het jaar zal worden gezien al uw manlijke tot de aangezichten van de Heer Jehovah, de God van Israël.*

Het feest der ongezuurde dingen zult gij houden, betekent de eredienst van de Heer en de dankzegging voor de bevrijding uit het boze en uit de valsheden van het boze. Zeven dagen zult gij eten ongezuurde dingen, betekent de heilige staat dan en de toe-eigening van het Goddelijk ware, gezuiverd van het boze en van de valsheden van het boze; welke Ik u geboden heb, betekent volgens de Goddelijke Orde; te gezetter tijd van de maand Abib, betekent de nieuwe staat; omdat gij in de maand Abib zijt uitgegaan uit Egypte, betekent omdat er toen bevrijding was uit de hel; alle opening van de baarmoeder is Mijne, betekent dat al het goede van de onschuld, van de naastenliefde en van het geloof, aan de Heer moet worden toegekend; van al uw vee zult gij geven het manlijke, betekent dat wat wordt gegeven door het ware; de opening van de os en van het kleinvee, betekent in de uiterlijke en de innerlijke mens; en de opening van de ezel zult gij lossen met een stuk kleinvee, betekent dat het louter natuurlijk geloof niet aan de Heer moet worden toegeschreven; en indien gij niet zult hebben gelost, zult gij haar onthalzen, betekent dat het, indien daarin niet het ware van de onschuld is, afgescheiden en uitgeworpen moet worden; elke eerstgeborene van uw zonen zult gij lossen, betekent dat de waarheden van het geloof die zonder het goede zijn, niet aan de Heer moeten worden toegekend; en Mijn aangezichten zullen niet ledig worden gezien, betekent de opneming vanuit de barmhartigheid en de dankzegging; zes dagen zult gij werken, betekent de eerste staat van de wederverwekking, wanneer de mens in de waarheden is en dan in de worstelingen; en op de zevende dag zult gij rusten, betekent de tweede staat van de wederverwekking, wanneer de mens in het goede is en dan in de vrede; bij het ploegen en bij het oogsten zult gij rusten, betekent ten aanzien van de inplanting van het ware in het goede en van de opneming ervan; en het feest der weken zult gij u maken van de eerstelingen van de tarweoogst, betekent de eredienst van de Heer en de dankzegging vanwege de inplanting van het ware in het goede; en het feest der inzameling van de wenteling des jaars, betekent de wederverwekking en de volledige bevrijding uit de verdoemenis; driemaal in het jaar zal worden gezien al uw manlijke tot de aangezichten van de Heer Jehovah, de God van Israël, betekent de aanhoudende verschijning en tegenwoordigheid van de Heer ook in de waarheden van het geloof.

10655. Het feest van het ongezuurde zult gij houden; dat dit betekent de eredienst van de Heer en de dankzegging voor de bevrijding uit het boze en uit de valsheden van het boze, staat vast uit de betekenis van het feest, namelijk de eredienst en de dankzegging, nrs. 7093, 9286, 9287; en uit de betekenis van het ongezuurde, namelijk de dingen die gezuiverd zijn van het boze en van de valse dingen van het boze, nr. 9992.

Vandaar wordt met het feest van het ongezuurde aangeduid: de eredienst en de dankzegging voor de bevrijding uit het boze en uit de valsheden van het boze; dat dit met dit feest was aangeduid, zie de nrs. 9286-9292.

Wat betreft dit feest, moet men weten, dat het eigenlijk de verheerlijking van het Menselijke van de Heer betekent, dus de herinnering daaraan en de dankzegging daarvoor, want daardoor en door de onderwerping van de hellen door de Heer, werd de mens bevrijd uit de boosheden en verkreeg de zaliging.

De Heer immers heeft Zijn Menselijke verheerlijkt door worstelingen tegen de hellen en dan door aanhoudende overwinningen daarover; de laatste strijd en de laatste overwinning was aan het kruis; en daarom heeft Hij Zich toen ten volle verheerlijkt, zoals Hijzelf ook leert bij Johannes: *‘Nadat Judas uitgegaan was, zei Jezus: Nu is de Zoon des Mensen verheerlijkt en God is verheerlijkt in Hem. Indien God verheerlijkt is in Hem, zo zal ook God Hem verheerlijken in Zichzelf en Hij zal Hem terstond verheerlijken’*, (Johannes 13:31,32).

Bij dezelfde: *‘Jezus hier Zijn ogen op tot de hemel en Hij zei: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkke.*

Nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelf, met de heerlijkheid die Ik heb gehad eer de wereld was, bij U’, (Johannes 17:1,5).

En bij Lukas: *‘Moest de Christus niet deze dingen lijden en binnenschrijven in Zijn heerlijkheid’*, (Lukas 24:26).

De Zoon des Mensen verheerlijken is het Menselijke Goddelijk maken.

Dat deze woorden weden gezegd ten aanzien van Zijn lijden aan het kruis, is duidelijk.

Dat Hij door die laatste strijd, die het lijden aan het kruis was, de hellen ten volle heeft onderworpen, leert de Heer ook bij Johannes: *‘Jezus zei: De ure is gekomen dat de Zoon des Mensen zal worden verheerlijkt. Nu is Mijn Ziel ontroerd. En Hij zei: Vader, verheerlijk Uw Naam. En een stem ging uit van de hemel: En Ik heb verheerlijkt en Ik zal wederom verheerlijken. En Jezus zei: Nu is het oordeel van deze wereld; nu zal de vorst van deze wereld buiten geworpen worden. Ik, indien Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal allen tot Mijzelf trekken, dit zei Hij, betekende hoedanige dood Hij sterven zou’*, (Johannes 12:23,27,28,31-33).

Het is de hel in de gehele samenvatting, die de vorst van de wereld en de duivel wordt genoemd; waaruit blijkt, dat de Heer door het lijden aan het kruis niet slechts de hellen heeft overwonnen en onderworpen, maar ook ten volle Zijn Menselijke heeft verheerlijkt; daar vandaan is het heil voor het menselijk geslacht; ter wille van dit is de Heer ook in de wereld gekomen, zoals Hij ook leert bij (Johannes 12:27).

Ter herdenking van deze zaak was het feest van het ongezuurde of het Paasfeest voornamelijk ingesteld, en daarom is Hij op dit feest wederopgestaan.

Dat het ook was vanwege de bevrijding uit het boze en uit het valse van het boze, is omdat door de onderwerping van de hellen door de Heer en door de verheerlijking van Zijn Menselijke alle bevrijding uit het boze is en zonder die geen.

De mens wordt immers geregeerd door geesten uit de hel en door engelen vanuit de hemel uit de Heer; en daarom zou, indien de hellen niet geheel en al waren onderworpen en indien niet het Menselijke van de Heer geheel en al met het Goddelijke Zelf was verenigd en zo eveneens Goddelijk gemaakt, nooit enig mens uit de hel bevrijd en gezaligd hebben kunnen worden; de hellen zouden immers steeds de overhand hebben gehad, aangezien de mens zodanig is geworden, dat hij vanuit zichzelf niets anders denkt dan dat wat van de hel is. Daaruit blijkt, waarvandaan het is dat met dit feest de eredienst wordt aangeduid en de dankzegging vanwege de bevrijding uit het boze en uit de valsheden van het boze.

10656. Zeven dagen zult gij het ongezuurde eten; dat dit betekent de heilige staat dan en de toe-eigening van het Goddelijk Ware, gezuiverd van het boze en van de valsheden van het boze, staat vast uit de betekenis van zeven dagen, namelijk de heilige staat van de aanvang tot het einde.

Dat de dagen staten zijn, zie de nrs. 23, 487, 488, 493, 893, 2788, 3462, 3785, 4850; en dat zeven het heilige is, nrs. 395, 433, 716, 881, 5265, 5268; en dat zeven dagen de heilige staat

is van de aanvang tot het einde, nrs. 7286, 6508, 9228, 10127; en uit de betekenis van eten, dus toe-eigenen, nrs. 3168, 3513, 3596, 4745; en uit de betekenis van het ongezuurde, namelijk het Goddelijk Ware, gezuiverd van het boze en van de valsheden van het boze, nr. 9992.

10657. Welke Ik u geboden heb, dat dit betekent volgens de Goddelijke Orde, staat vast uit de betekenis van gebieden, wanneer dit door Jehovah gebeurt, namelijk volgens de Goddelijke Orde, nr. 10019.

10658. Te gezetter tijd der maand Abib; dat dit de nieuwe staat betekent, staat vast uit de betekenis van de maand Abib, die de eerste maand van het jaar was, dus de aanvang van een nieuwe staat, waarover de nrs. 8053, 9291.

10659. Omdat gij in de maand Abib zijt uitgegaan uit Egypte; dat dit betekent omdat er toen bevrijding was uit de hel, staat vast uit de betekenis van de maand Abib, dus de aanvang van de nieuwe staat, nr. 10658; en uit de betekenis van uitgaan uit Egypte, te weten de bevrijding uit de bestoking door de valsheden, dus eveneens uit de hel, nr. 9292 en in de aangehaalde plaatsen in de nrs. 8866, 9197.

Hieruit kan nu vaststaan, dat het Paasfeest, dat ook het feest van het ongezuurde werd genoemd, was ingesteld ter herinnering aan de bevrijding van de mens uit de hel door de Heer.

Dat die bevrijding daardoor heeft plaatsgevonden dat de Heer de hellen heeft onderworpen en Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, zie nr. 10655.

Binnen de Kerk wordt door de meesten geloofd dat de Heer in de wereld is gekomen, om de Vader te verzoenen door het lijden aan het kruis en dat zij voor wie Hij Zijn tussenkomst zou verlenen, daarna zouden worden aangenomen en verder dat Hij de mens van de verdoemenis heeft verlost daardoor, dat alleen Hijzelf de wet heeft vervuld, die anders eenieder zou hebben verdoemd; en dat zo allen zouden worden gezaligd die dat geloof met gerustheid en vertrouwen zouden hebben.

Maar degenen die in enige verlichting zijn uit de hemel, kunnen zien dat het met die zaak niet zo is gesteld, zoals dat het Goddelijke, dat de Liefde Zelf en de Barmhartigheid Zelf is, het menselijk geslacht van Zich heeft kunnen verstoten en tot de hel verdoemen en dat het noodzakelijk moest worden verzoend door het lijden aan het kruis van Zijn Zoon; en dat het zo en niet anders met barmhartigheid werd bewogen; en dat daarna het leven niet iemand zou verdoemen, als hij slechts het geloof ten aanzien van die verzoening met vertrouwen heeft en dat alle zaliging plaatsvindt door het geloof vanuit barmhartigheid.

Degenen die zo denken en geloven, kunnen in het geheel niets zien; zij spreken en zij verstaan niets; zij noemen die dingen daarom mysteriën, die men geloven en niet met enig verstand vatten moet.

Daaruit volgt, dat elke verlichting uit het Woord, dat het met die zaak anders is gesteld, wordt verworpen; want het licht vanuit de hemel kan niet binnentreden waar zo'n schaduw, veroorzaakt door tegenstrijdige dingen, regeert.

Een schaduw wordt datgene genoemd wat in het geheel niet wordt verstaan.

Aan hen die in verlichting zijn, geeft de Heer de dingen te verstaan die zij geloven en diegenen worden verlicht, wanneer zij het Woord lezen en dit verstaan, die de Heer erkennen en die het liefhebben volgens Zijn geboden te leven; niet echter zij die zeggen dat zij geloven en niet daarnaar leven.

De Heer immers vloeit in het leven van de mens in en daaruit in het geloof, maar niet in het leven dat is gescheiden van het geloof.

Degenen dus die uit de Heer door het Woord worden verlicht, verstaan dat de Heer in de wereld is gekomen, om de hellen te onderwerpen en alle dingen daar en in de hemelen in de orde te herstellen en dat dit geenszins heeft kunnen plaatsvinden, dan alleen door het Menselijke, want vanuit dit kon Hij tegen de hellen strijden, maar niet vanuit het Goddelijke zonder het Menselijke en verder ook om Zijn Menselijke te verheerlijken, opdat Hij daardoor alle dingen tot in het eeuwige zou houden in de orde waarin Hij ze hersteld had.

Daarvandaan is de zaliging van de mens; want rondom de mens zijn de hellen; eenieder wordt immers geboren in de boosheden van elk geslacht en waar de boosheden zijn, daar zijn de hellen en indien deze niet vanwege de Goddelijk Macht van de Heer werden teruggeworpen, zou nooit iemand gezaligd hebben kunnen worden.

Dat dit zo is, leert het Woord en vatten al degenen die de Heer in hun leven toelaten; en dezen zijn, zoals eerder gezegd, degenen die Hem erkennen en het liefhebben volgens Zijn geboden te leven, zie hierover wat is aangevoerd en getoond in de nrs. 9937, 10019, 10152, 10579 en meermalen elders.

Afgeleid worden van de boosheden, wederverwekt worden en dus gezaligd worden, is de barmhartigheid, die niet onmiddellijk en rechtstreeks is, zoals men gelooft, maar indirect, dat wil zeggen, voor hen die van de boosheden wijken en zo het ware van het geloof en het goede van de liefde in hun leven uit de Heer toelaten.

Een onmiddellijke barmhartigheid, namelijk een die er voor eenieder zou zijn vanuit het welbehagen van God alleen, is tegen de Goddelijke Orde en dat wat tegen de Goddelijke Orde is, is tegen God, want uit God is de Orde en Zijn Goddelijke in de hemel is de Orde. De orde in zich opnemen is gezaligd worden wat enig en alleen kan plaatsvinden door te leven volgens de geboden van de Heer; de mens wordt wederverwekt te dien einde dat hij de Orde van de hemel in zich opneemt en hij wordt wederverwekt door het geloof en door het leven van het geloof, dat de naastenliefde is.

Wie de orde in zich heeft, die is in de hemel en eveneens is hij in een bepaalde afbeelding de hemel; die echter de orde niet heeft, is in de hel en hij is een zekere afbeelding van de hel; het ene kan geenszins veranderd en overgeschreven worden in het andere krachtens een rechtstreekse barmhartigheid; zij zijn immers tegengesteld.

Het boze is immers tegengesteld aan het goede en in het goede is het leven en is de hemel en in het boze is de dood en is de hel.

Dat het ene niet in het andere kan worden overgeschreven, leert de Heer bij Lukas: *‘Abraham zei tot de rijke in de hel: Tussen ons en ulieden is een ontzaglijke kloof gevestigd, zodat zij die van hier tot u willen overklimmen, niet kunnen, noch zij die daar zijn, tot ons overgaan’*, (Lukas 16:26).

Indien er ook onmiddellijke barmhartigheid bestond, dan zouden ook allen, hoevelen het er ook zijn, gezaligd worden en zou er ook geen hel zijn, want de heer is de Barmhartigheid Zelf, omdat Hij de Liefde Zelf is en Hij wil het heil van allen en de dood van niemand.

10660. Alle opening van de baarmoeder is Mijne; dat dit betekent dat al het goede van de onschuld, van de naastenliefde en van het geloof aan de Heer moet worden toegekend, staat vast uit de opening van de baarmoeder, namelijk wat geboren wordt uit de Heer.

De mens immers wordt uit de ouders natuurlijk ontvangen en geboren, maar uit de Heer geestelijk.

Het is deze geboorte, die in de innerlijke zin wordt verstaan onder de opening van de baarmoeder; wat zou het anders zijn dat het eerstgeborene van het vee zou zijn voor Jehovah, dat wil zeggen, voor de Heer.

De mens die wordt wederverwekt, wordt ook opnieuw ontvangen, geboren en opgevoed en zo afgeleid van de boosheden van de natuurlijke staat, die hijzelf had van de ouders.

Hier wordt gehandeld over de eerstgeborene van het vee, maar onder de kudde vee worden de goedheden en de waarheden bij de mens verstaan, want de kudde vee van elk geslacht stemmen overeen met zodanige aandoeningen als de mens heeft, zoals kan vaststaan uit nr. 9280.

Hieruit kan vaststaan, dat met de opening van de baarmoeder die voor Jehovah is, het goede van de onschuld, van de naastenliefde en van het geloof wordt aangeduid, die uit de Heer degenen hebben die opnieuw geboren, dat wil zeggen, die wederverwekt worden.

Er wordt gezegd, dat die dingen aan de Heer moeten worden toegekend, dat wil zeggen, dat men moet erkennen dat zij uit Hem zijn; want indien men niet erkent en gelooft dat zij uit de Heer zijn, dan zijn zij geen goede dingen; elk goede immers is uit Hem en dat wat niet uit Hem is, is uit de mens en al wat uit de mens is, hoezeer het ook in de uiterlijke vorm als het goede verschijnt, is toch het boze, want het eigene van de mens is niet dan alleen het boze en uit het boze kan niet het goede worden voortgebracht.

10661. Van al uw vee zult gij geven het manlijke; dat dit betekent dat wat wordt gegeven door het ware, staat vast uit de betekenis van het manlijke, namelijk het ware, nrs. 2046, 4005, 7838.

Het is hiermee als volgt gesteld: elk goede dat de mens uit de Heer heeft, wordt hem gegeven door het ware; de mens wordt immers geboren in louter onwetendheid en wanneer hij in leeftijd opgroeit, dan heeft hij vanuit zich louter donkerheid in geestelijke dingen; hij weet immers niets over God, over de Heer, over de hemel en de hel, over het leven na de dood.

Dat wat hij vanuit zich weet, is ten aanzien van hemzelf en van de wereld en hij noemt datgene het goede wat in de wereld hemzelf begunstigt en datgene het ware dat dit bevestigt. Opdat hij daarom het hemels goede zal ontvangen, dat hij meer dan zichzelf en de wereld zal liefhebben, is het nodig dat hij de waarheden leert vanuit het Woord of vanuit de leer van de Kerk, die vanuit het Woord is.

Voordat hij die dingen weet, kan hij ze niet liefhebben, want een aandoening voor het onbekende is er niet; vandaar is het, dat er het ware zal zijn waardoor de mens het goede zal hebben.

Het ware bij de mens wordt dan het goede, wanneer hij het liefheeft, want al wat geliefd wordt, is het goede.

Liefhebben is willen en doen, want dat wat de mens liefheeft, dat wil en doet hij, zo wordt het ware het goede.

Dit nu is het, wat daarmee wordt aangeduid dat zij van al het vee het manlijke zouden geven.

10662. De opening van de os en van het kleinvee; dat dit betekent in de uiterlijke en in de innerlijke mens, staat vast uit de betekenis van de os en van het kleinvee of van de kudde van grootvee en de kudde van kleinvee, namelijk het uiterlijk en het innerlijk goede bij de mens, nrs. 2566, 5913, 6048, 8937, 9135, 10609.

10663. En de opening van de ezel zult gij lossen met een stuk kleinvee; dat dit betekent dat het louter natuurlijk geloof niet aan de Heer moet worden toegeschreven, maar het ware van de onschuld dat daarin is, staat vast uit wat in nr. 8078 is gezegd en getoond, waar eendere woorden staan.

10664. En indien gij niet zult hebben gelost, zult gij haar onthalzen; dat dit betekent dat het, indien daarin niet het ware van de onschuld is, afgescheiden en uitgeworpen moet worden, staat vast uit wat in nr. 8079 is gezegd, waar eendere dingen staan.

10665. Elke eerstgeborene van uw zonen zult gij lossen, dat dit betekent dat de waarheden van het geloof die zonder het goede zijn, niet aan de Heer moeten worden toegeschreven, staat vast uit wat in nr. 8080 is gezegd en getoond, waar eveneens eendere dingen staan.

10666. En Mijn aangezichten zullen niet ledig worden gezien; dat dit de opneming vanuit de barmhartigheid en de dankzegging betekent, staat vast uit wat eerder in nr. 9293 is getoond, waar eendere woorden staan.

10667. Zes dagen zult gij werken; dat dit betekent de eerste staat van de wederverwekking, wanneer de mens in de waarheden is en dan in worstelingen, staat vast uit de betekenis van zes dagen, die de dagen van arbeid of van werk worden genoemd, dus de eerste staat van de wederverwekking, wanneer de mens in de ware dingen is en dan in de worstelingen tegen de boosheden en de valsheden, waarover de nrs. 8510, 8888, 9431, 10360.

10668. En op de zevende dag zult gij rusten; dat dit betekent de tweede staat van de wederverwekking, wanneer de mens in het goede is en dan in de vrede, staat vast uit de betekenis van de zevende dag, die de dag van rust of van de sabbat wordt genoemd, dus de tweede staat van de wederverwekking, wanneer de mens in het goede is en dan in de vrede en in de hemel bij de Heer, waarover de nrs. 8494, 8495, 8510, 8890, 8893, 9274, 9431, 10356, 10360, 10367, 10374.

10669. Bij het ploegen en bij het oogsten zult gij rusten; dat dit betekent ten aanzien van de inplanting van het ware in het goede en van de opneming ervan, staat vast uit de betekenis van het ploegen, dus het inplanten van het ware in het goede, waarover hierna en uit de betekenis van het oogsten, dus de opneming van het ware in het goede.

Dat het oogsten dit is, komt omdat met het staande gewas het ware in de ontvangenis wordt aangeduid, nr. 9146 en met de aar het samenvattende ware, met de tarwe en de gerst in de aar, het opnemende en eveneens het opgenomen goede; hier wordt echter verstaan, dat de arbeid van de mens in dit opzicht zal ophouden, want er wordt gezegd bij het ploegen en bij het oogsten zult gij rusten; want met de rust op de sabbatdag wordt de tweede staat van de wederverwekking aangeduid, wanneer de mens in de vrede is en in de hemel en door de Heer wordt geleid.

Dan immers vinden die dingen plaats zonder de arbeid en de bemoeiing van de mens.

Dat de oogst de opneming van het ware door het goede is, zie nr. 9295 en dat de sabbat de staat van de vrede is, wanneer de mens door de Heer wordt geleid, nr. 10668.

Dat het ploegen de inplanting van het ware in het goede betekent, is omdat met het veld de Kerk ten aanzien van het goede wordt aangeduid, dus eveneens het goede van de Kerk en met het zaad dat wordt ingezaaid, wordt het ware van het geloof aangeduid.

Dat het veld de Kerk ten aanzien van het goede is, zie de nrs. 2971, 3196, 3310, 3317, 7502, 9139, 9141, 9295; en dat het zaad het ware van het geloof is, nrs. 1940, 3310, 3373, 3671, 6158.

In het Woord wordt zeer vaak melding gemaakt van: aarde, grond, veld, het opgeschoten zaad, de oogst, het staande gewas, van dorsvloer, koren, tarwe, gerst; en zij betekenen daar zulke dingen die van de instauratie van de Kerk zijn en die van de wederverwekking zijn van de mens die in de Kerk is, dus de dingen die betrekking hebben op het ware van het geloof en op het goede van de liefde, waaruit de Kerk is.

Dat zulke dingen worden aangeduid, is vanwege de overeenstemming, want alle dingen die op de aarde zijn, ook die welke in het plantenrijk ervan zijn, stemmen overeen met de geestelijke dingen die in de hemel zijn; dit blijkt duidelijk uit de verschijningen daar; immers daar zijn: akkers, braaklanden, velden, bloembedden, oogsten, boomgaarden en eendere

dingen zodanig als op aarde en het is daar bekend dat zodanig de dingen voor hun ogen verschijnen die van de hemel zijn, dus die van de Kerk zijn

Wie het Woord leest, gelooft dat zulke dingen daar slechts vergelijkingen zijn; maar laten zij weten, dat het werkelijke overeenstemmingen zijn, zoals hier bij Jesaja: ‘Luistert en hoort Mijn stem: Zal de ploeger de ganse dag ploegen om te zaaien; zal hij zijn grond openen en eggen.

Wanneer hij de aangezichten ervan effen heeft gemaakt, strooit hij niet wikke en zaait hij niet komijn; aldus zet hij uit de gemeten tarwe en de aangewezen gerst en de van hem bepaalde spelt; zo onderwijst Hij hem tot oordeel, zijn God leert hem’, (Jesaja 28:23-26).

Deze dingen schijnen vergelijkingen, maar het zijn werkelijke overeenstemmingen, waarmee de hervorming en de wederverwekking van de mens van de Kerk wordt beschreven, waarom er ook wordt gezegd: Aldus onderwijst Hij hem tot oordeel; zijn God leert hem.

Tot oordeel onderwijzen, is hem inzicht geven, want met het oordeel wordt het inzicht van het ware aangeduid, nr. 2235; en hem leren, wanneer dit door God plaatsvindt, is hem wijsheid geven.

Daaruit kan vaststaan, wat is ploegen, eggen, wikke strooien, komijn zaaien, tarwe, gerst en spelt uitzetten, namelijk dat ploegen is het ware aan het goede inplanten; wikke en komijn zijn de wetenschappelijke dingen, aangezien deze de eerste dingen zijn die moeten worden aangeleerd, opdat de mens het inzicht kan ontvangen.

Dat de tarwe het goede van de liefde is van de innerlijke mens, zie nr. 7605; dat de gerst het goede van de liefde van de uiterlijke mens is, nr. 7602; dat de spelt het ware ervan is, nr. 7605.

Dat het ploegen niet vanwege de vergelijking, maar vanwege de overeenstemming het eerste van de Kerk betekent in het algemeen en eveneens in het bijzonder bij eenieder die wordt wederverwekt of die een Kerk wordt, blijkt uit het volgende bij Mozes: ‘Gij zult uw wijngaard niet ondermengd bezaaien; gij zult niet ploegen met een os en een ezel tegelijk; gij zult geen gemengd kleed van wol en linnen tegelijk aantrekken’, (Deuteronomium 22:9-11).

Deze dingen sluiten in, dat de staten van het goede en het ware niet verward mogen worden; de wijngaard immers is de Kerk ten aanzien van het ware, het veld echter de Kerk ten aanzien van het goede; ploegen met een os is voorbereiden door het goede, ploegen met een ezel is voorbereiden door het ware; de wol is ook het goede en het linnen is het ware.

Met deze zaak is het als volgt gesteld: in de staat van het goede zijn degenen die in het hemels rijk van de Heer zijn, maar in de staat van het ware zijn degenen die in Zijn geestelijk rijk zijn; zij die in het ene zijn, kunnen niet in het andere zijn.

Wie kan niet zien, dat hiermee hogere dingen worden aangeduid; want wat voor kwaad zou er anders in gelegen zijn om de wijngaard ondermengd te zaaien, met een os en een ezel tegelijk te ploegen en een gemengd kleed van wol en linnen tegelijk aan te trekken?

10670. En het feest der weken zult gij u maken van de eerstelingen van de tarweoogst; dat dit betekent de eredienst van de Heer en de dankzegging vanwege de inplanting van het ware in het goede, staat vast uit wat eerder in de nrs. 9294, 9295 is getoond en ontvouwd, waar eendere dingen staan.

10671. En het feest der inzameling van de wenteling des jaars; dat dit betekent de eredienst vanuit een dankbaar gemoed vanwege de inplanting van het goede daarvandaan, dus vanwege de wederverwekking en de volledige bevrijding van de verdoemenis, staat vast uit wat eerder over dat feest in nr. 9296 is getoond.

10672. Driemaal in het jaar zal worden gezien al uw manlijke tot de aangezichten van de Heer Jehovah, de God van Israël; dat dit de aanhoudende verschijning en tegenwoordigheid

van de Heer ook in de waarheden van het geloof betekent, staat vast uit de ontvouwing hiervan in nr. 9297.

10673. *Vers 24-27. Omdat Ik uitdrijf de natiën van uw aangezichten en Ik zal doen verwijderen uw grens; en niet zal wie ook uw land begeren in uw opklimmen om te zien de aangezichten van Jehovah uw God driemaal in het jaar. Gij zult niet slachten op het gedesemde het bloed van Mijn slachtoffer; en niet zal vernachten tot de morgen het slachtoffer van het feest Pesach. Het eerste der eerstelingen van uw grond zult gij brengen in het huis van Jehovah uw God. Niet zult gij koken een bokje in de melk van zijn moeder. En Jehovah zei tot Mozes: Schrijf u die woorden, omdat Ik op de mond van die woorden sluit met u een verbond en met Israël.*

Omdat Ik uitdrijf de natiën van uw aangezichten, betekent de verwijdering van het boze en van de valsheden van het boze; en Ik zal doen verwijderen uw grens, betekent de vermenigvuldiging en de uitbreiding van het ware vanuit het goede; en niet zal wie ook uw land begeren, betekent de afkeer voor zulke dingen die van de Kerk zijn bij hen die in boosheden en de valsheden van het boze zijn; in uw opklimmen om te zien de aangezichten van Jehovah uw God driemaal in het jaar, betekent wanneer de tegenwoordigheid van de Heer ook in de waarheden van het geloof is; gij zult niet slachten op het gedesemde het bloed van Mijn slachtoffer, betekent dat de eredienst van de Heer vanuit de waarheden van de Kerk niet moet worden vermengd met de valsheden vanuit het boze; en niet zal vernachten tot de morgen het slachtoffer van het feest van Pesach, betekent het goede van de eredienst, niet vanuit het eigene, maar vanuit de Heer, steeds nieuw.

Het eerste der eerstelingen van uw grond zult gij brengen in het huis van Jehovah uw God, betekent dat alle waarheden van het goede en alle goedheden van het ware heilig zijn, omdat zij uit de Heer alleen zijn; niet zult gij koken een bokje in de melk van zijn moeder, betekent dat het goede van de onschuld van de latere staat niet moet worden vermengd met het ware van de onschuld van de eerdere staat; en Jehovah zei tot Mozes: Schrijf u die woorden, betekent de inlichting ten aanzien van de belangrijkste waarheden die herinnerd en gedaan moeten worden; omdat Ik op de mond van die woorden sluit met u een verbond en met Israël, betekent dat er daardoor een verbinding is met hen die in de uiterlijke en de innerlijke eredienst zijn.

10674. Omdat Ik uitdrijf de natiën van uw aangezichten; dat dit de verwijdering van het boze en van de valsheden van het boze betekent, staat vast uit de betekenis van uitdrijven, wanneer er wordt gehandeld over de boosheden en de valsheden bij de mens, dus verwijderen, want de boosheden en de valsheden worden niet van de mens uitgedreven, maar verwijderd, zie nr.

10057; en uit de betekenis van de natiën, die in het land Kanaän waren, dus de boosheden en de valsheden van het boze, waarover nr. 9327.

10675. En Ik zal doen verwijderen uw grens; dat dit de vermenigvuldiging en de uitbreiding van het ware vanuit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de grens verwijderen, namelijk de vermenigvuldiging en de uitbreiding van het ware vanuit het goede, nr. 8063. Dat dit met de grens verwijderen wordt aangeduid, is omdat voor zoveel als de boosheden en de valsheden van het boze worden verwijderd, voor zoveel de waarheden die vanuit het goede zijn, worden vermenigvuldigd, aangezien niets anders dan de boosheden en de valsheden daaruit verhinderen dat uit de Heer de waarheden invloeden en zich vermenigvuldigen bij de mens; en voor zoveel als daarom die dingen worden verwijderd, voor zoveel volgen de waarheden in hun plaats op.

Met het verstandelijke van de mens is het als volgt gesteld: het zal bestaan òf uit waarheden die vanuit het goede zijn, òf uit valsheden die vanuit het boze zijn; het kan niet bestaan uit het ene en het andere tegelijk; zij zijn immers tegengesteld en het verstandelijke van de mens is dat wat de waarheden opneemt en door de waarheden wordt geformeerd, want al wat in het verstand van hem is, heeft betrekking op het ware.

Daaruit blijkt, dat voor zoveel als de valsheden vanuit het boze worden verwijderd, voor zoveel de waarheden vanuit het goede worden vermenigvuldigd.

Dit werd uitgebeeld door de verdrijving van de natiën uit het land Kanaän, want door de natiën daar werden de boosheden en de valsheden uitgebeeld, zie de aanhalingen in nr. 10057; en door de zonen Israëls de goedheden en de waarheden.

Er wordt gezegd dat het verstandelijke van de mens is dat de waarheden opneemt en door de waarheden wordt geformeerd, aangezien niet iets anders in de eigenlijke zin het verstandelijke moet worden genoemd, dan dat wat door de waarheden vanuit het goede is; dat wat uit de valsheden vanuit het boze is, is niet het verstandelijke; van inzicht en van wijsheid kan immers niet worden gesproken met betrekking tot de valsheden vanuit het boze, want de valsheden vanuit het boze vernietigen het inzicht en de wijsheid geheel en al en brengen in de plaats ervan waanzin en dwaasheid binnen; daarom wordt het verstandelijke van de mens nooit geopend, dan alleen wanneer de mens de waarheden doorvat en liefheeft en de doorvatting en de liefde van het ware is vanuit het goede.

Vandaar is het dat het de waarheden vanuit het goede zijn, waaruit het verstandelijke is.

Wie gelooft dat degene het verstandelijke heeft, die handig kan redeneren tegen de waarheden van de Kerk, dwaalt ten zeerste; deze immers ziet niets binnen in zich, maar buiten zich; zien binnenin zich is vanuit de hemel zien; zien buiten zich is vanuit de wereld zien; en degene die alleen vanuit de wereld ziet, ziet vanuit een dwaallicht en dit schijnsel wordt louter donkerheid, wanneer daarin het licht uit de hemel invloeit.

10676. En niet zal wie ook uw land begeren; dat dit betekent de afkeer voor zulke dingen die van de Kerk zijn bij degenen die in het boze en in de valsheden van het boze zijn, staat vast uit de betekenis van niet begeren, wanneer er wordt gehandeld over hen die in boosheden zijn en in de valsheden van het boze, wanneer zij de goedheden en de waarheden van het goede zien en doorvatten, dus afkeer hebben; want tussen de goede dingen en de boze dingen is er een voortdurende onmin.

De boosheden hebben een afkeer van de goedheden en dragen die haat toe en de goedheden hebben een afkeer van de boosheden en jagen die op de vlucht of ontvluchten ze; en uit de betekenis van het land, namelijk de Kerk en al wat van de Kerk is, waarover nr. 9325.

10677. In uw opklimmen om te zien de aangezichten van Jehovah uw God driemaal in het jaar; dat dit betekent wanneer de tegenwoordigheid van de Heer ook in de waarheden van het geloof is, staat vast uit wat eerder in nr. 9297 is ontvouwd.

10678. Gij zult niet slachten op het gedesemde het bloed van Mijn slachtoffer; dat dit betekent dat de eredienst van de Heer vanuit de waarheden van de Kerk niet moet worden vermengd met de valsheden vanuit het boze, staat vast uit de ontvouwing hiervan in nr. 9298.

10679. En niet zal vernachten tot de morgen het slachtoffer van het feest van Pesach; dat dit betekent het goede van de eredienst, niet vanuit het eigene, maar vanuit de Heer, steeds nieuw, staat vast uit wat is ontvouwd in nr. 9299.

10680. Het eerste der eerstelingen van uw grond zult gij brengen in het huis van Jehovah uw God; dat dit betekent dat alle waarheden van het goede en alle goedheden van het ware heilig zijn, omdat zij uit de Heer alleen zijn, nr. 9300.

10681. Niet zult gij koken een bokje in de melk van zijn moeder; dat dit betekent dat het goede van de onschuld van de latere staat niet moet worden vermengd met het ware van de onschuld van de vroegere staat, staat vast uit wat eerder in nr. 9301 is gezegd en getoond, waar eendere dingen staan.

10682. En Jehovah zei tot Mozes: Schrijf u die woorden; dat dit betekent de inlichting ten aanzien van de belangrijkste waarheden die moeten worden herinnerd en gedaan, staat vast uit de betekenis van zeggen, wanneer het door Jehovah tot Mozes plaatsvindt, namelijk de inlichting, zoals eveneens in de aangehaalde plaatsen in nr. 10280; uit de betekenis van schrijven, te weten ter herinnering dat het moet worden gedaan, nr. 8620; en uit de betekenis van deze woorden, namelijk de belangrijkste waarheden; met de woorden immers in het algemeen worden de dingen aangeduid, in het bijzonder de waarheden, hier de belangrijkste waarheden die herinnerd en gedaan moeten worden, opdat bij de Israëlitische natie de uitbeeldende eredienst van de Kerk ingesteld en het Woord geschreven zou kunnen worden. Over deze zaak is in de voorafgaande dingen van dit hoofdstuk gehandeld.

10683. Omdat Ik op de mond van die woorden sluit met u een verbond en met Israël; dat dit betekent dat er daardoor een verbinding is met hen die in de uiterlijke en de innerlijke eredienst zijn, staat vast uit de betekenis van op de mond van die woorden, dus door de belangrijkste waarheden, die in acht moeten worden genomen, nr. 10682; uit de betekenis van een verbond sluiten, dus de verbinding, nrs. 665, 666, 1023, 1864, 1996, 2003, 2021, 6804, 8767, 8778; uit de uitbeelding van Mozes, van wie er wordt gezegd dat met hem en met Israël een verbond wordt gesloten, namelijk het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, waarin het innerlijke is, nrs. 10563, 10571, 10607, 10614; en uit de betekenis van Israël, namelijk het innerlijke van de Kerk en van de eredienst, nrs. 4286, 4292, 4570, 6426. Vandaar is het dat er wordt gezegd dat er een verbond wordt gesloten met Mozes en met Israël en niet met de zonen van Israël, want onder de zonen van Israël in dit en in het voorafgaande hoofdstuk worden degenen verstaan die in het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, zonder het innerlijke zijn; zie de nrs. 10454-10457, 10461, 10498, 10549, 10550, 10551, 10570, 10575, 10629.

Hier zal in het kort worden gezegd, wat het innerlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst is: wat het uiterlijke en wat het innerlijke ervan is en wat het uiterlijke zonder het innerlijke.

In het innerlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst zijn degenen die het liefhebben het ware te doen ter wille van het ware vanuit hun innerlijke aandoening, dus vanuit de geestelijke aandoening.

In het uiterlijke ervan waarin het innerlijke is, zijn zij die het ware liefhebben ter wille van het ware, maar vanuit de uiterlijke aandoening, dus vanuit hun natuurlijke aandoening; dezen zijn de mensen van de uiterlijke Kerk, de anderen echter van de innerlijke Kerk, want in elke Kerk zijn innerlijke mensen en uiterlijke mensen.

Maar zij die in de uiterlijke eredienst zijn zonder het innerlijke, hebben het ware niet lief ter wille van het ware, maar ter wille van het gewin in de wereld, dus hebben zij het niet lief de waarheden te doen, tenzij ter wille van zichzelf of opdat zij gezien worden; deze mensen zijn niet binnen de Kerk, maar erbuiten.

Degenen die het liefhebben het ware te doen ter wille van het ware vanuit een innerlijke of geestelijke aandoening, verheugen zich wanneer zij waarheden horen en zij denken over het leven volgens die waarheden; maar zij die het ware liefhebben vanuit de uiterlijke of natuurlijke aandoening, verheugen zich weliswaar ook als zij het ware horen, maar zij denken niet over het leven daarnaar; niettemin vloeit het vanuit het innerlijke in zonder dat zij het weten.

Zij die echter het ware liefhebben ter wille van het gewin in de wereld, denken in het geheel niet over het leven en ook vloeit er niet vanuit het innerlijke in; zij maken alleen dat de waarheden van het geheugen zijn, met het doel dat zij daarover kunnen spreken.

Zij die het liefhebben het ware te doen ter wille van het ware, hebben de Heer lief, aangezien het ware is uit de Heer en de Heer maakt dat dit het goede wordt door het te willen en te doen, dus dat het van het leven wordt bij de mens, want het ware wordt niet eerder van het leven, dan wanneer het de wil binnentreedt.

Dat het in de wil is, kan men hieruit weten en doorvatten, dat men het doet en nog meer hieruit dat men het liefheeft om het te doen, want voor zoveel de mens het ware wil, voor zoveel heeft hij het lief.

Het ware liefhebben ter wille van het ware en ter wille van het leven daarnaar, wordt op deze wijze beschreven door de Heer bij Mattheüs: *‘Al wie u opneemt, neemt Mij op; wie echter Mij opneemt, neemt Hem op Die Mij gezonden heeft.*

Al wie een profeet opneemt in de naam van een profeet, zal het loon van een profeet ontvangen en al wie een gerechte opneemt in de naam van een gerechte, zal het loon van een gerechte ontvangen; ja zelfs, al wie een van deze kleinen alleen een dronk water te drinken zal hebben gegeven in de naam van een discipel, voorwaar zeg Ik u, hij zal zijn loon niet verliezen’, (Mattheüs 10:40-42).

Wie de innerlijke zin van het Woord niet kent, kan niet weten wat betekent een profeet opnemen in de naam van een profeet, een gerechte in de naam van een gerechte en een discipel van de Heer in de naam van een discipel; en dat zij loon zullen ontvangen volgens de opneming.

Wie weet, zonder die zin, wat het betekent iemand in diens naam opnemen?

Maar degenen die in de innerlijke zin zijn, letten niet op de persoon, maar op de zaak die de persoon uitbeeldt, dus niet op de discipel, noch op de profeet, maar op zaken die de discipel en de profeet betekenen.

De discipel betekent in de innerlijke zin het ware van het leven, de profeet echter het ware van de leer, in de naam van iemand, betekent ter wille van het hoedanige ervan.

Daarvandaan blijkt, wat er met die woorden van de Heer wordt aangeduid, namelijk dat zij die het ware liefhebben ter wille van het ware en die het liefhebben het ware ter wille van het ware te doen, de Heer liefhebben en dat zij de hemel in zich opnemen, want het loon dat uit de Heer is, is de aandoening van het ware ter wille van het ware; en in de aandoening van het ware ter wille van het ware is de hemel.

Dat de discipelen alle dingen van de liefde en van het geloof in de samenvatting zijn, dus in het bijzonder zij die door de Heer worden geleid, zie de nrs. 3488, 3858, 6397; dat de profeet het ware van de leer is, nrs. 2534, 7269; dat de naam het hoedanige is, nrs. 144,145, 1896, 2009, 2724, 6674, 9310; dat het loon de aandoening van het ware en het goede is, nrs. 3956, 6388; dat in de innerlijke zin de persoon wordt verkeerd in de idee van een zaak, nrs. 5225, 5287, 5434, 8343, 8985, 9007, 10282; en dat het ware doen ter wille van het ware is de Heer liefhebben, nr. 1036.

10684. Vers 28-35. En hij was daar met Jehovah veertig dagen en veertig nachten; brood at hij niet en water dronk hij niet; en hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden. En het was in het neerdalen van Mozes van de berg Sinai en de twee tafelen der getuigenis waren in de hand van Mozes in zijn neerdalen van de berg en Mozes wist niet dat de huid van zijn aangezichten glinsterde in zijn spreken met Hem. En Aharon zag en alle zonen Israëls, Mozes, en zie, de huid van zijn aangezichten glinsterde en zij vreesden van toe te treden tot hem. En Mozes riep tot hen en zij keerden weder tot hem, Aharon en alle vorsten in de gemeente en Mozes sprak tot hen. En daarna traden toe alle zonen Israëls en hij gebod hun alle dingen die Jehovah gesproken had met hem op de berg Sinai. En Mozes voleindigde van te spreken met hen en hij gaf op zijn aangezichten een sluier. En in het binnentreden van

Mozes vóór Jehovah om te spreken met Hem, verwijderde hij de sluier tot aan zijn uitgaan; en hij ging uit en hij sprak tot de zonen Israëls dat wat geboden was. En de zonen Israëls zagen de aangezichten van Mozes, dat de huid der aangezichten van Mozes glinsterde en Mozes legde de sluier terug op zijn aangezichten tot aan zijn binnentreden om te spreken met Hem.

En hij was daar met Jehovah veertig dagen en veertig nachten, betekent de verzoeken voordat het innerlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord wordt gegeven; brood at hij niet en water dronk hij niet, betekent ondertussen geen toe-eigening van het goede van de liefde en van het ware van het geloof; en hij schreef op de tafelen de woorden van het verbond, betekent het Woord waardoor er verbinding van de hemel met de mens; de tien woorden, betekent alle Goddelijke waarheden daarin; en het was in het neerdalen van Mozes van de berg Sinaï, betekent de invloeiing van het innerlijke in het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst; en de twee tafelen der getuigenis waren in de hand van Mozes, betekent het uitbeeldende van het Woord; en Mozes wist niet dat de huid van zijn aangezichten glinsterde in zijn spreken met Hem, betekent het innerlijke van het Woord in het uiterlijke ervan, dat opblinkt zonder dat het uiterlijke het doorvat; en Aharon zag en alle zonen Israëls, Mozes, betekent de waarneming van hen die in de uiterlijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord zijn, zonder de innerlijke dingen; en zie, de huid van zijn aangezichten glinsterde, betekent dat het innerlijke opblinkt door het uiterlijke heen; en zij vreesden van toe te treden tot hem, betekent dat zij het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, niet verdroegen wanneer het zodanig was; en Mozes riep tot hen, betekent het toetreden van die natie tot het uiterlijke en zij keerden weder tot hem, Aharon en alle vorsten in de gemeente, betekent de voornaamsten die in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke waren, maar toch de innerlijke dingen zouden uitbeelden; en Mozes sprak tot hen, betekent het onderricht en daarna traden toe alle zonen Israëls, betekent allen die in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke waren en toch de innerlijke dingen zouden uitbeelden; en hij gebod hen alle dingen, die Jehovah gesproken had met hem op de berg Sinaï, betekent het bevel ten aanzien van de belangrijkste waarheden die moesten worden uitgebeeld, onthuld vanuit de hemel; en Mozes voleindigde van te spreken met hen, betekent na de inlichting ten aanzien van de belangrijkste waarheden die in de uiterlijke dingen moeten worden uitgebeeld; en hij gaf op zijn aangezichten een sluier, betekent dat het innerlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord niet verscheen aan de Israëlitische natie, maar slechts het uiterlijke zonder het innerlijke; en in het binnentreden van Mozes vóór Jehovah om te spreken met Hem, betekent de staat van het uiterlijke toen het innerlijke uit de Heer invloede en het uiterlijke de inlichting opnam; verwijderde hij de sluier tot aan zijn uitgaan, betekent de staat van de verlichting toen; en hij ging uit en hij sprak tot de zonen Israëls dat wat geboden was, betekent de vergemeenschapping met hen die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke zijn, ten aanzien van de dingen waarover hij door het innerlijke was ingelicht; en de zonen Israëls zagen de aangezichten van Mozes, dat de huid der aangezichten van Mozes glinsterde, betekent dat de Israëlitische natie weliswaar erkende dat er in het Woord een innerlijke was, maar dat zij niet wilden weten hoedanig dit is; en Mozes legde de sluier terug op zijn aangezichten, betekent dat daarom de innerlijke dingen voor hen werden toegesloten; tot aan zijn binnentreden om te spreken met Hem, betekent hoezeer zij ook ingelicht mogen worden.

10685. En hij was daar met Jehovah veertig dagen en veertig nachten; dat dit betekent de verzoeken voordat het innerlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord wordt gegeven, staat vast uit de betekenis van veertig dagen en nachten, wanneer over de Kerk bij de mens wordt gehandeld, dus de staten van verzoeking, waarover de nrs. 730, 862, 2272, 2273, 8098; dat het is voordat het innerlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord

wordt gegeven, is omdat het innerlijke, dat de innerlijke mens wordt genoemd, wordt geopend en aan de mens wordt gegeven door verzoeken.

Vandaar is het dat eenieder die wordt wederverwekt, verzoeken ondergaat.

Dat het innerlijke door verzoeken wordt geopend en gegeven, is omdat wanneer de mens in verzoeken is, die de worstelingen tegen de boosheden en de valsheden zijn, de Heer vanuit het innerlijke invloeit en strijdt voor hem; dit kan de mens ook daaruit weten, dat wanneer hij in verzoeken is, hij innerlijk weerstand biedt, want indien hij niet innerlijk weerstand bood, zou hij niet overwinnen maar bezwijken.

De innerlijke weerstand komt dan niet tot de gewaarwording van de mens, omdat hij, wanneer hij in verzoeken is, in het duister is vanwege het boze en vanwege de valsheden van het boze die aanvallen; maar na de verzoeken komt hij tot de gewaarwording bij degenen die in de doorvatting van het ware zijn; want de dingen die worden binnengebracht door de Heer in het innerlijke van de mens, weet de mens niet wanneer hij in de wereld leeft, aangezien hij dan in de uiterlijke of natuurlijke mens denkt en niet doorvat in de innerlijke, vooraleer hij in het andere leven komt.

Toch moet hij weten en erkennen, wanneer hij in de verzoeken overwint, dat niet hijzelf heeft gestreden, maar de Heer voor hem.

10686. Brood at hij niet en water dronk hij niet; dat dit betekent ondertussen geen toe-eigening van het goede van de liefde en van het ware van het geloof, staat vast uit de betekenis van het brood, namelijk het goede van de liefde, waarover de nrs. 2165, 2177, 3464, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976, 8410, 9545; uit de betekenis van het water, namelijk het ware van het geloof, waarover in nr. 10238; dat onder het brood en het water in het Woord in het algemeen alle goedheden en waarheden worden verstaan, zie nr. 9323; uit de betekenis van eten, dus de verbinding en de toe-eigening van het goede, nrs. 2187, 2343, 3168, 3513, 3596, 4745, 5643, 8001; en uit de betekenis van drinken, namelijk de opneming en de toe-eigening van het ware, waarover de nrs. 3069, 3089, 3168, 8562.

Hiermee is het als volgt gesteld: wanneer de mens in verzoeken is, dan worden hem de goedheden van de liefde en de waarheden van het geloof niet toegeëigend, maar erna; want zolang de verzoeken duren, worden van de ene zijde de boosheden en de valsheden van het boze opgewekt, van de andere zijde de goedheden en de waarheden van het goede die bij de mens zijn; vandaar heeft hij een woelige staat; in deze staat wordt het innerlijke geopend; maar na de verzoeken wordt het voor hem helder en in die staat worden door de Heer, in het nu geopende innerlijke, de goedheden en de waarheden van het goede binnengebracht. Daaruit blijkt, wat er wordt verstaan onder geen toe-eigening van het goede van de liefde en van het ware van het geloof zolang de verzoeken duren, dit wordt daarmee aangeduid dat Mozes veertig dagen en veertig nachten geen brood at en geen water dronk.

10687. En hij schreef op de tafelen de woorden van het verbond; dat dit betekent het Woord, waardoor er verbinding is van de hemel met de mens, staat vast uit de betekenis van de tafelen, waarop de Wet was geschreven, dus het Woord, nrs. 9416, 10375, 10376, 10453, 10461; en uit de betekenis van het verbond, dus de verbinding, waarover eerder in nr. 10632; dat het de verbinding van de hemel met de mens is, komt omdat het Woord in louter overeenstemmingen is geschreven en vandaar zodanig is dat het de hemel met de mens verbindt; de hemel immers is in de innerlijke zin het Woord en met de innerlijke zin stemt de uiterlijke zin overeen.

Daarom, wanneer het Woord door de mens wordt gelezen, dan doorvatten de engelen die bij de mens zijn, dit in de geestelijke zin, die de innerlijke zin is; vandaar vloeit het heilige vanuit de engelen in, waardoor de verbinding is, daarvoor is zo'n Woord gegeven.

Dat er door het Woord verbinding is van de Heer, dus van de hemel, met de mens, zie nr. 10375.

Wat de overeenstemmingen zijn waardoor het Woord is geschreven, is overal in de ontvouwingen getoond.

10688. De tien woorden, dat dit alle Goddelijke waarheden daarin betekent, staat vast uit de betekenis van tien, dus alle dingen, nr. 4638; en uit de betekenis van de woorden, namelijk de Goddelijke waarheden, nr. 9987; vandaar is het dat de geboden in die tafelen tien in getal zijn geweest.

10689. En het was in het neerdalen van Mozes van de berg Sinaï; dat dit betekent de invloeiing van het innerlijke in het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, staat vast uit de betekenis van neerdalen, wanneer over Mozes wordt gehandeld, door wie wordt uitgebeeld het uiterlijke van het Woord waarin het innerlijke is, dus de invloeiing van de Heer door het innerlijke van het Woord in het uiterlijke ervan.

Dat dit met neerdalen wordt aangeduid, zie nr. 5406; uit de uitbeelding van Mozes, te weten het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, waarin het innerlijke is, nrs. 10563, 10571, 10607, 10614; en uit de betekenis van de berg Sinaï, namelijk de hemel waar de Heer is en van waar de Wet of het Woord is, nr. 9420.

10690. En de twee tafelen der getuigenis waren in de hand van Mozes; dat dit het uitbeeldende van het Woord betekent, staat vast uit de betekenis van de twee tafelen der getuigenis, namelijk de Wet in de gehele samenvatting, dus het Woord, zie nr. 10687; en uit de betekenis van in de hand van Mozes, dus het uitbeeldende ervan, namelijk van het Woord. Dat Mozes het Woord heeft uitgebeeld, zie nr. 9372; daarom waren in zijn hand de twee tafelen, waarmee het Woord werd aangeduid, als een kenteken van uitbeelding.

10691. En Mozes wist niet dat de huid van zijn aangezichten glinsterde in zijn spreken met Hem; dat dit betekent het innerlijke van het Woord, dat in het uiterlijke ervan opblinkt zonder dat het uiterlijke het doorvat, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk het uiterlijke van het Woord, waarin het innerlijke is, nrs. 10563, 10571, 10607, 10614; uit de betekenis van niet weten, namelijk niet doorvatten; uit de betekenis van glinsteren, te weten opblinken, want de glinstering van de huid der aangezichten van Mozes is ten gevolge van het opblinken uit het innerlijke; uit de betekenis van de huid, dus het uiterlijke van het ware en het goede, nrs. 3540, 5554, 8980; en uit de betekenis van de aangezichten, dus de innerlijke dingen, waarover nr. 9546.

Vandaar wordt met de glistering van de huid der aangezichten, het opblinken van de innerlijke dingen in het uiterlijke aangeduid, hier in het uiterlijke van het Woord, dus de letterlijke zin ervan, omdat door Mozes wordt uitgebeeld het uiterlijke van het Woord waarin het innerlijke is; en uit de betekenis van spreken, dus de invloeiing; dat spreken, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, de invloeiing is, zie de nrs. 2951, 5743, 5797, 8660, 7270, 8128.

Daaruit blijkt, dat met, Mozes wist niet dat de huid van zijn aangezichten glinsterde in zijn spreken met Hem, het innerlijke van het Woord wordt aangeduid dat in het uiterlijke ervan opblinkt zonder dat het uiterlijke het doorvat.

Men moet weten, dat onder het opblinken van de innerlijke dingen van het Woord in het uiterlijke, de innerlijke zin in de uiterlijke zin wordt verstaan; die zin blinkt aanhoudend op en glinstert aanhoudend daarin, maar hij wordt door geen anderen waargenomen dan door hen die in de innerlijke dingen zijn.

Door degenen echter, die in het uiterlijke zijn waarin het innerlijke is, dus de mensen, die van de uiterlijke Kerk worden genoemd, wordt hij niet doorvat, niettemin is hij aanwezig, zonder dat zij het weten en spreekt hun gemoedsaandoening aan.

Wie degenen zijn die in het innerlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst zijn en wie zij die in het uiterlijke zijn, waarin het innerlijke is, zie nr. 10683.

Maar zij die in het uiterlijke zijn zonder het innerlijke, zoals de Israëlitische natie was, verdragen het innerlijke in het geheel niet of het licht daaruit in het uiterlijke;

Daarom wordt er van hen die beneden waren gezegd, dat zij vreesden van toe te treden tot Mozes en dat Mozes, wanneer hij met hen sprak, een sluier op zijn aangezichten gaf.

Dat de innerlijke zin blinkt, is omdat daar het Goddelijk Ware is zodanig als het in de hemelen is en het uit de Heer voortgaande Goddelijk Ware verschijnt aan de engelen als licht en het is eveneens het licht van de hemel, waarover men zie de nrs. 9548, 9684.

10692. En Aharon zag en alle zonen Israëls, Mozes; dat dit betekent de waarneming van hen die in de uiterlijke dingen van de Kerk, van de eredienst en die van het Woord zijn, zonder het innerlijke, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk waarnemen, nrs. 2150, 3764, 4567, 4723, 5400; uit de uitbeelding van Aharon en van de zonen Israëls, in dit hoofdstuk en in beide voorgaande hoofdstukken, namelijk degenen die in de uiterlijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord zijn, zonder de innerlijke dingen.

Dat Aharon dit is, zie nr. 10397, dat de zonen Israëls het zijn, zie de nrs. 9380, 10396 en verder in de nrs. 10397, 10454-10457, 10461-10466, 10492, 10498, 10500, 10526, 10531, 10533, 10535, 10549, 10550, 10551, 10566, 10570, 10575, 10603, 10629, 10632.

10693. En zie, de huid van zijn aangezichten glinsterde; dat dit betekent dat het innerlijke opblinkt door het uiterlijke heen, staat vast uit wat eerder is ontvouwd in nr. 10691.

10694. En zij vreesden van toe te treden tot hem; dat dit betekent, dat zij het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, niet verdroegen, wanneer het zodanig was, staat vast uit de betekenis van vrezen toe te treden, dus niet verdragen; want degenen die de innerlijke dingen niet verdragen, vrezen toe te treden; en uit de uitbeelding van Mozes, te weten het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, waarin het innerlijke is, nrs. 10563, 10571, 10607, 10614.

Het is hiermee als volgt gesteld: zij die slechts in de uiterlijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord zijn, zonder het innerlijke, verdragen de innerlijke dingen niet; de oorzaak hiervan is, dat degenen die in de uiterlijke dingen zijn zonder de innerlijke, in de eigenliefde zijn en in de liefde van de wereld en vandaar in een schijnsel, dat het natuurlijk schijnsel wordt genoemd.

Maar zij die in de uiterlijke dingen zijn en tegelijk in de innerlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, zijn in de liefde jegens de naaste en in de liefde tot de Heer en vandaar in het licht van de hemel.

Omdat die liefden tegengesteld zijn en vandaar eveneens de lichten, verdraagt daarom de ene de andere niet, want de hemelse liefde, dus de liefde tot de Heer en de liefde jegens de naaste veroorzaken, wanneer die invloeden in de aardse liefde, dus de liefden van zich en van de wereld, iets dergelijks als doodsangsten en wanneer het hemels licht in het licht van de wereld invloeit, veroorzaakt het donkerheid en vandaar verbijstering.

Vandaar is het, dat het uiterlijke zonder het innerlijke het uiterlijke niet verdraagt als daarin het innerlijke is.

Omdat de Joodse natie zodanig was, verdroeg zij het daarom niet om over de Heer te horen, over de liefde tot en het geloof in Hem, dus de innerlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst.

Deze dingen nu zijn het die daarmee worden aangeduid dat de zonen Israëls vreesden van toe te treden tot Mozes, omdat de huid van zijn aangezichten glinsterde; wat de huid van de aangezichten van Mozes is, zie nr. 10691.

10695. En Mozes riep tot hen; dat dit het toetreden van die natie tot het uiterlijke betekent, staat vast uit de betekenis van tot hen roepen, namelijk het toetreden van die natie, want wie geroepen wordt, treedt toe; en uit de uitbeelding van Mozes, te weten het uiterlijke van het Woord waarin het innerlijke is, waarover nr. 10694.

10696. En zij keerden weder tot hem, Aharon en alle vorsten in de gemeente; dat dit betekent, de voornaamsten die in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke waren en toch de innerlijke dingen zouden uitbeelden, staat vast uit de uitbeelding van Aharon en van de vorsten in de gemeente, dus de voornaamsten die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke waren. Aharon immers was het hoofd van hen en de vorsten waren de leiders; dat Aharon het uiterlijke zonder het innerlijke is, zie nr. 10397 en dat de vorsten de voornaamsten zijn, nrs. 1482, 2089, 5044; en dat het degenen zijn die zouden uitbeelden, zie nr. 10698.

10697. En Mozes sprak tot hen; dat dit het onderricht betekent, staat vast uit de betekenis van spreken, dus het onderricht, waarover nr. 10280.

10698. En daarna traden toe alle zonen Israëls; dat dit betekent allen die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke waren en toch de innerlijke dingen zouden uitbeelden, staat vast uit de uitbeelding van de zonen Israëls, dus zij die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke zijn, nr. 10692.

Dat het ook is: zij die de innerlijke dingen zouden uitbeelden, is omdat Mozes het had verkregen, dat bij die natie de Kerk zou worden uitgebeeld, hoewel zij zodanig waren dat bij hen geen Kerk kon worden gesticht; bij hen immers die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke zijn, kan er geen Kerk zijn, omdat de Kerk is in het innerlijke van de mens en niet in het uiterlijke zonder dit.

De vergemeenschatting immers van de mens met de hemel en met de Heer, is door het innerlijke; wanneer dit er niet is, dat wil zeggen, wanneer dit is toegesloten, dan is er vergemeenschatting met de hel; maar hoewel de zonen Israëls zodanig waren, dat er bij hen geen vergemeenschatting met de hemel door het innerlijke kon zijn, hebben zij toch zulke dingen kunnen uitbeelden die van de Kerk en van de hemel waren; wat alleen plaatsvindt door de uiterlijke dingen waarmee de innerlijke overeenstemmen; daarom werden zij aangenomen.

Dat er bij die natie geen Kerk is geweest, maar slechts het uitbeeldende van een Kerk, zie de nrs. 9320, 10396; en dat er door de uiterlijke dingen die de innerlijke hebben uitgebeeld, vergemeenschatting heeft plaatsgevonden met de hemel, ook in de aangehaalde plaatsen in de nrs. 9320, 10396, 10492, 10500, 10549, 10550, 10551, 10570, 10575, 10602, 10629.

10699. En hij gebood hun alle dingen die Jehovah gesproken had met hem op de berg Sinaï; dat dit betekent het bevel ten aanzien van de belangrijkste waarheden die moeten worden uitgebeeld, onthuld vanuit de hemel, staat vast uit de betekenis van gebieden, wanneer het door Jehovah aan Mozes plaatsvindt, dus het bevel.

Dat het een bevel is ten aanzien van de belangrijkste waarheden die moeten worden uitgebeeld, staat hieruit vast, dat de dingen die bevolen waren, zie de verzen 12 tot en met 28, de belangrijkste dingen waren die moesten worden uitgebeeld opdat zij zouden worden opgenomen, zie nr. 10637; en uit de betekenis van de dingen die Jehovah had gesproken met hem vanaf de berg Sinaï, dus de dingen die waren onthuld vanuit de hemel, want met Jehovah had gesproken wordt dat wat onthuld is aangeduid en met de berg Sinaï de hemel, waaruit het Goddelijk Ware is, nr. 9420.

10700. En Mozes voleindigde van te spreken met hen; dat dit betekent na de inlichting ten aanzien van de belangrijkste waarheden die in het uiterlijke moeten worden uitgebeeld, staat vast uit wat eerder in nr. 10699 is gezegd.

10701. En hij gaf op zijn aangezichten een sluier; dat dit betekent dat het innerlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord niet verscheen aan de Israëlitische natie, maar alleen het uiterlijke zonder het innerlijke, staat vast uit de betekenis van een sluier op de aangezichten geven, dus het innerlijke toesluiten, zodat slechts het uiterlijke zonder het innerlijke verschijnt, want met de glinstering van de huid der aangezichten van Mozes wordt aangeduid het opblinken van het innerlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst in de uiterlijke dingen, zie nr. 10691.

Dat die natie in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke is geweest en eveneens heden ten dage is, zie nr. 10692; hieruit blijkt eveneens, hoe het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, bij die natie verschijnt in de hemelen, namelijk zelfs niet als het aangezicht van een mens, maar zoals een sluier vóór het aangezicht; in zo'n duisternis immers zijn zij met betrekking tot de innerlijke dingen van het Woord.

10702. En in het binnentreden van Mozes vóór Jehovah om te spreken met Hem; dat dit betekent de staat van het uiterlijke toen het innerlijke uit de Heer invloedde en het uiterlijke de inlichting opnam, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk het uiterlijke waarin het innerlijke is, zie nr. 10694.

Uit de betekenis van binnentreden vóór Jehovah, te weten de staat ervan wanneer de Heer invloedde, waarover hierna; en uit de betekenis van spreken, dus inlichten, zie nr. 10280.

Met het uiterlijke, wanneer daarin het innerlijke invloedde, wat wordt aangeduid met in het binnengaan van Mozes vóór Jehovah, is het als volgt gesteld: bij de mensen zijn er twee staten ten aanzien van de dingen die van de Kerk, van de eredienst en van het Woord zijn; sommigen keren zich tot de Heer, dus tot de hemel, maar er zijn ook sommigen die zich tot zichzelf en tot de wereld wenden.

Zij die zich keren tot de Heer of tot de hemel, nemen daaruit de invloedde op en zij zijn in verlichting en zo in de doorvatting van het ware van binnen in zich; die invloedde vindt plaats uit de Heer door het innerlijke in het uiterlijke.

Dit wordt hier aangeduid met binnentreden vóór Jehovah.

Degenen echter die zich keren tot zichzelf en tot de wereld, kunnen geen invloedde uit de Heer of vanuit de hemel opnemen, dus niet in enige verlichting en doorvatting van het ware zijn; de wereld vloeit immers in vanwege de op zichzelf gerichte blik en blust al wat vanuit de hemel komt geheel en al uit of zij stoot het terug of verdraait het.

Vandaar zijn zij in donkerheid ten aanzien van alle dingen die van de Kerk, van de eredienst en van het Woord zijn.

Dit wordt aangeduid met de sluier vóór de aangezichten van Mozes.

De innerlijke dingen van de mens keren zich ook daadwerkelijk volgens de liefden.

De innerlijke dingen van hen die de Heer liefhebben, keren zich tot de Heer of de hemel, dus naar binnen; zij die zichzelf liefhebben, keren zich tot de wereld, dus naar buiten toe.

Zich tot de Heer keren, is door de Heer Zelf gekeerd worden, want de mens kan niet vanuit zich zijn innerlijke dingen verheffen; maar zich tot zichzelf keren, is door de hel gekeerd worden en wanneer dit plaatsvindt, worden de dingen die van de innerlijke mens zijn gesloten, opdat de mens niet twee heren zal dienen.

10703. Verwijderde hij zijn sluier tot aan zijn uitgaan; dat dit betekent de staat van de verlichting toen, staat vast uit de betekenis van de sluier verwijderen, dus de verschijning van het innerlijke, want toen de sluier werd verwijderd, vertoonden zich de aangezichten en de glinstering van de huid ervan en met de aangezichten worden de innerlijke dingen aangeduid en met de glinstering het licht daaruit in het uiterlijke.

Dat de aangezichten de innerlijke dingen zijn, zie nr. 9546; en dat de glinstering van de huid der aangezichten van Mozes is het opblinken of het licht uit het innerlijke in het uiterlijke van de Woord, nr. 10691.

Er wordt gezegd het licht, omdat het licht dat het innerlijke van de mens beschijnt, het uit de Heer voortgaande Goddelijk Ware is.

Dat dit het licht van de hemel is, dus waaruit engelen en geesten zien en waaruit eveneens de mens die verlicht wordt, de doorvatting en het inzicht heeft, zie de nrs. 9548, 9684.

Er wordt gezegd het licht in het uiterlijke van het Woord vanuit het innerlijke ervan, maar er wordt verstaan het licht in het uiterlijke van de mens vanuit het innerlijke van hem, wanneer hij het Woord leest.

Want het Woord schijnt niet vanuit zich, tenzij vóór de mens die in het licht vanuit het innerlijke is, zonder dit is het Woord slechts de letter.

Daaruit nu blijkt, waarvandaan de glinstering van de huid der aangezichten van Mozes is en wat zij in de innerlijke zin betekent.

10704. En hij ging uit en hij sprak tot de zonen Israëls dat wat geboden was; dat dit de vergemeenschapping betekent met hen die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke zijn, ten aanzien van de dingen waarover hij door het innerlijke was ingelicht, staat vast uit de betekenis van uitgaan en spreken, dus de vergemeenschapping, want de dingen die Mozes hoorde van Jehovah, vergemeenschapte hij met de zonen Israëls toen hij uitging; uit de uitbeelding van de zonen Israëls, namelijk degenen die in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke zijn, waarover nr. 10692.

En uit de betekenis van hetgeen geboden was door Jehovah, dus de dingen waarover Mozes was ingelicht door de Heer; dat geboden worden is ingelicht worden, is duidelijk en dat Jehovah in het Woord de Heer is, zie nr. 9373.

10705. En de zonen Israëls zagen de aangezichten van Mozes, dat de huid der aangezichten van Mozes glinsterde; dat dit betekent dat de Israëlitische natie weliswaar erkende dat er in het Woord een innerlijke is, maar dat zij niet wil weten hoedanig het is, staat vast uit de betekenis van zien, dus het doorvatten, het verstand en het geloof, nrs. 2150, 2325, 2807, 3764, 3863, 3869, 4403-4421, 4567, 4723, 5114, 5400, 6805, 7650, 9128; vandaar ook de erkenning, nrs. 897, 3796; uit de betekenis van de aangezichten van Mozes, namelijk de innerlijke dingen van het Woord, nr. 10703; en uit de betekenis van de glinstering van de huid der aangezichten van hem, dus het opblinken van het innerlijke in het uiterlijke, nr. 10703.

Dat die natie erkent dat er een innerlijke in het Woord is, is bekend; zij zeggen immers dat daar Goddelijke verborgenheden tot in elke syllabe liggen opgesloten; maar wanneer aan hen wordt gezegd, dat die verborgenheden betrekking hebben op de Heer, op Zijn rijk in de hemelen en op aarde en op de liefde tot en het geloof in Hem, dan willen zij dat niet weten. Dit wordt daaronder verstaan, dat die natie weliswaar erkent dat er in het Woord een innerlijke is, maar dat zij niet wil weten hoedanig die is; daarom volgt er ook dat Mozes de sluier teruglegde op zijn aangezichten, waarmee wordt aangeduid dat daardoor het innerlijke voor hen werd toegesloten.

10706. En Mozes legde de sluier terug op zijn aangezichten; dat dit betekent dat daardoor de innerlijke dingen voor hen werden toegesloten, staat vast uit de betekenis van de sluier terugleggen op de aangezichten, wanneer over Mozes wordt gehandeld, door wie het Woord wordt uitgebeeld, dus de innerlijke dingen van het Woord toesluiten, nr. 10701. Hoe het hiermee is gesteld, staat vast uit wat eerder in nr. 10705 is gezegd.

10707. Tot aan zijn binnentreden om te spreken met Hem; dat dit betekent hoezeer zij ook ingelicht mogen worden, staat vast uit de betekenis van tot aan het binnentreden van Mozes om te spreken met Jehovah, namelijk dat het betekent de staat van het uiterlijke wanneer het innerlijke invloede vanuit de Heer en het de inlichting opnam, nr. 10702; dat het hier ook is: hoezeer zij ook ingelicht mogen worden, is omdat door Mozes wordt uitgebeeld het uiterlijke van het Woord waarin het innerlijke is, nr. 10694 en hij binnentrad vóór Jehovah en uitging en hen inlichtte.

Met binnentreden en uitgaan immers wordt de vergemeenschapping aangeduid, nrs. 5249, 6901 en met spreken de inlichting, zie nr. 10280.

Dat zij niet willen weten ten aanzien van de innerlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, die betrekking hebben op de Heer, op Zijn rijk en op de liefde tot en het geloof in Hem, blijkt duidelijk hieruit, dat zij de Heer niet hebben willen erkennen, hoezeer Hij hen ook, toen Hij in de wereld was, heeft ingelicht vanuit het Woord en dat zij ook heden ten dage niet willen erkennen, hoewel zij onder de christenen leven en weten dat het is voorzeggd in het Woord, dat de Messias, dat wil zeggen, de Christus, zou komen.

De oorzaak dat zij niet hebben erkend, noch erkennen, is omdat zij alle dingen van het Woord toepassen op zich en op hun voorrang boven allen, dus ten gunste van hun liefden, te weten de liefden van zich en van de wereld.

Allen die zo doen, zien niets vanuit de hemel; hun innerlijke, dat tot de hemel moest openstaan, is toegesloten en daarom hebben zij niets van licht daaruit; daarom hebben zij donkerheid en blindheid in geestelijke dingen en dus ten aanzien van het Woord, van de Kerk en van de eredienst; het innerlijke van het Woord is geestelijk en het uiterlijke ervan is natuurlijk.

Wanneer er wordt gezegd het innerlijke van het Woord, dan wordt er ook verstaan het innerlijke van de Kerk en van de eredienst, aangezien de Kerk is waar het Woord is en vanuit het Woord en de eredienst vanuit die dingen is die in het Woord zijn; vandaar, hoedanig verstand van het Woord de mens heeft, zodanig is in hem de Kerk en zodanige eredienst heeft hij.

Vervolg over de vierde aardbol in de sterrenhemel

10708. Aangezien ik verdere vragen stelde over hun wijze van spreken, zeiden zij dat de inwoners geen gearticuleerde spraak hebben zoals dit bij mij het geval was, maar dat die spraak toch in iets helderklinkend uitloopt in een als het ware gearticuleerd spreken.

Het werd ontvouwd, hoedanig het als het ware gearticuleerd spreken was, namelijk dat het niet een spreken was in woorden, maar door ideeën, zodanig als zij in hun overeenkomende denken hebben, waarin ook de mens is wanneer hij spreekt.

Deze ideeën verschillen geheel en al van het innerlijk denken, waarin de mens is wanneer hij niet spreekt en wanneer hij over dingen oordeelt.

Vanwege dit zo door de ideeën aangepaste klinkende wordt het gesprek voller doorvat dan een gesprek door woorden, want de algemene aandoening, die in de klank van de spraak van de mens is, dus door de ideeën aangepast, geeft een innerlijker en zo vollere gewaarwording.

10709. Zij zeiden verder, dat zij wanneer zij onder elkaar spreken, voortgaan, voor het merendeel tot het negende nut en dat er in het heelal zijn die in het spreken voortgaan tot het vijfde nut, tot het zevende, tot het tiende, tot het vijftiende, tot het twintigste en tot aan het vijftigste toe.

Toen ik mij daarover verwonderde werd het mij ontvouwd wat dit was: namelijk dat het een spreken was, verwijderd van de zaak die het onderwerp is.

Deze zaak werd door voorbeelden toegelicht; zoals wanneer iemand in een tempel is en er wordt gevraagd waar hij is, dat zij dan niet zeggen dat hij daar is, maar òf dat hij niet is bij zich, òf dat hij ver van zijn huis is, enzovoort.

Hieronder verstaan zij: zijn bij God, dus in de tempel, want wie in de tempel is, is bij God en voor zoveel als iemand bij God is, is hij niet bij zich of in zijn huis; onder zijn huis verstaan zij ook zijn bij zich.

Zij gaven nog een ander voorbeeld: Wanneer iemand een ander aan zich bindt door zulke dingen die van diens liefde zijn, dan zeggen zij tot hem: Gij hebt het geweten te doen, of: Nu zijt gij in hem, of: Nu is hij in u, of andersom, als het slechts op verwijderde wijze is.

Dit wordt genoemd: spreken tot het vijfde, negende, vijftiende, twintigste tot aan het vijftigste nut.

Zeggen tot het nut, is een in de hemel aangenomen formule en het betekent tot welke graad verwijderd van de zaak die het onderwerp is; en wat wonderbaarlijk is, wanneer iemand op die wijze verwijderd spreekt, weten zij terstond tot welke graad het gaat, zonder telling.

Degenen die in denkspraak zijn, waarin de bewoners van die aardbol zijn en verscheidene anderen die evenzo door het aangezicht en de lippen en door een geluid dat gevarieerd is volgens de voorstellingen van het denken, met elkaar een gesprek voeren, doorvatten terstond over welke zaak op die wijze wordt gesproken, want het denken zelf ontvouwt zich en openbaart zich voller door zo'n spraak dan door de spraak van de woorden, die naar verhouding stoffelijk is.

10710. Vanwege zo'n wijze van denken en spreken kunnen de geesten van die aardbol niet tezamen zijn met de geesten van onze aarde, aangezien de geesten van onze aarde denken en spreken vanuit de zaak zelf en niet daarvan verwijderd.

Ook kunnen zij niet tezamen zijn met de geesten van de aardbol Mercurius, aangezien dezen zich ook ophouden in het naastgelegen nut; daarom verwijderen zij zich van dezen en van de anderen, zoveel als zij kunnen.

1

0711. Zij willen baardig zijn en oud verschijnen; de oorzaak hiervan is dat zij altijd een zekere Oude met een baard uitkiezen en boven zich aanstellen, die als het ware hun koning en hogepriester is.

Het gewone volk vereert hem ook en zij hebben het lief volgens die levenswijze te leven en wel dermate dat zij geloven dat diens leven wordt vergemeenschaft met hen.

Maar de meer inzichtsvollen onder hen vereren God.

Zo'n baardige Oude, die hun hogepriester was geweest, was met anderen bij mij, omdat deze van de tot het gewone volk behorende geesten een Goddelijke eredienst aannam en er aanleiding toe gaf om te geloven dat zijn leven met hen werd vergemeenschaft, werd hij zwaar gestraft, wat plaatsvond door het inwikkelen in een laken en een ontwrichting en daarna werd hij in een hel geworpen nabij zijn aardbol.

10712. Toen het hun werd gegeven door mijn ogen de voorwerpen van deze aarde te zien, gaven zij daaraan slechts weinig aandacht; de oorzaak hiervan was dat zij gewoon zijn om verwijderd van de naastgelegen voorwerpen te denken, dus om die ook niet dan alleen in een schaduw te zien; want hoedanig het denken van de mens is, zodanig is zijn gezicht; het is immers het innerlijke gezicht, dat het denken is en dat ziet in het uiterlijk gezicht en daardoor. Zij zeiden toen dat hun aardbol zeer rotsig is en dat er slechts enige dalen tussen de rotsen zijn die bebouwd zijn.

Maar het werd doorvat, dat deze alleen waar zij woonden zodanig was en dat die elders anders was.

Zij waren bijna een gehele dag bij mij.

10713. Over de vijfde aardbol in de sterrenhemel gezien, aan het einde van het volgende hoofdstuk.

Einde hoofdstuk 34

